

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي جعل هذا الكتاب من كتب الفقه والدين

بسم الله الرحمن الرحيم

مكتبة المطبعة الكائن في
درج نظامي

اشعر عینم بحمد محمود و بالکدی اعطانا انشاء الاله و العفیم و اسأل الکیان بایع الجوده و الکرم
 شریع بکرمه استا شمس ستوده که دادار اقسام نعمتهای ظاهر و باطن را و جانی بیسوی او چشمهای خوشش و کرم را
 امی خلقه تا و عبادنا لا عنینة الذین یدعون الیکثیرة لیکد و فیه الانسان و الا لیسه الذین یسئرون
 لقی آسیدارا و مبارکداری ما ندهای خوش مزه بسیار را میبخشد از ان غذا زبان و لبتهای پاکیزه
 المتلوقه لیزین بها الابدان و معهما الفصیح و الرقیعة الی سید سبعة الشکوة و الا لیزین بها
 زنگنه را و از دست پادشاه از ان اسبابا دهنما و با آن هر دو کفتمای بسند استاده برای سکونت و آرام
 و الحمد ابق المنعمه المصنوعه لا ذوا العیون و لفریح الا و لایتم فبجعلنا اغانیه باعطاء النشوة
 و تزیینات استاز و لا سرسبز برای بازی چشمها و راحت از دروسا نیز گردانیدار المذکر ان اذن نقدما
 لقصه اهل الحاحات و صمانا الیلا و کهارا من کل الصمدات و الا فایت و کسر فایتا بنشانه
 برای بازی استا و کما شطرا شب و روز از هر آسیبها و آفتها و بزرگادولما بدان
 اهلهم بحصول النشوة علی سائر الخلق فایت و المشارکات و جعلنا اعمد ابین المراته
 علمای حصول برتری بر تمام آسمیگان و ششگیان و گردانیدار ارازمیرکننده و بیان نمایی

وَاَحْلَاوَةً يَكُوْنُ فِيهَا الْحَيَاةُ وَلِلْمَدِيْنَةِ كَانَتْ تَحْتُهَا مَنَازِلُ يُعَايَنُ فِيهَا قُرُوءُ عِلْمِنَا اَدِيَّةَ الْمَشْرِقِ
 و شيراز از شهرن مومنان و قوت درگه پيشه كمر دارا ببار خنود و زينت بر ما گلزارن روزه
 و الصَّلَاةُ وَ تَهْنِئَةُ الرِّسَالِ الرَّسُولِ عَنْ قَوْلِهِ اَتَدْرِكُوْنَ اَلْمَآءَ اَنِيْهُ فَاَحْمَدُ الشَّيْخُ الْاَوَّلِيْا
 و نماز نگاه كرده اند شيراز پيشه بر از قوت هاي زندگاني درگه پيشه كمر دارا ببار خنود و زينت
 خَارِجًا عَنْ حَدِّ النَّفْسِ وَ اَشْرَافُ اَشْرَافِ طَائِفَةِ نُوْسٍ اُمِّيَّاتٍ وَ اَعْلَى حَضَرِ حُجْرَةِ الْحَقِّ
 بيرون از حد بيان و پيشه كمر دارا ببار خنود و زينت بر ما گلزارن روزه
 الْعَزِيْزُ الْقَدِيْرُ الْعَقِيْدُ الرَّحِيْمُ اللهُ اَحْمَدُ الشَّيْخُ الْاَوَّلِيْا اَحْمَدُ الشَّيْخُ الْاَوَّلِيْا اَحْمَدُ الشَّيْخُ الْاَوَّلِيْا
 مطالب توانا بخشنده مهربان دوست خنده نيز دار بيا شنود دانا دوست خدای که اسنان که
 اَلْيَسَارُ اَحْسَنُ اَعْيُنَ حَمْدٍ وَ مَنْ عَلِيْنَا اَمْتِيْنَانِ قَوْلُهُ لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ الْعَلِيُّ الْمُسْتَوْدِعُ
 دوست اسنان که در بنده نايست دوست نادر بر بنست ببار خنود و زينت بر ما گلزارن روزه
 وَلَيْسَ الْقَائِمُ الدَّائِمُ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَمِيْدُ الْحَمْدُ هُوَ الْحَمْدُ الْحَمْدُ هُوَ الْحَمْدُ الْحَمْدُ هُوَ الْحَمْدُ
 دوست قائم همیشه گر است غالب ستوده تکرار شده دوست اسنان که در بنده نايست ببار خنود و زينت
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي اَنْشَأَ الْاَنْبِيَاءَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ اَعْمَالُ هُوَ سُلْطَانُ الْاَكْبَرِ السَّلَاطِيْنِ مَرَالِكُ
 گرامان عايدان پيشه بر بنست ببار خنود و زينت بر ما گلزارن روزه
 الْاَرْضِ وَالسَّمَاءِ وَ مَنْ عِبَادُ اَسْقَرُونَ قَائِمُونَ لِعَدَمٍ وَ الْفَنَاءِ مَا اَدْبَتِ الشَّمْسُ عَشِيرَ
 زمین و آسمان است و ما بندگان خنود و زينت بر ما گلزارن روزه
 مِنْ عَشْرِ اَلْفٍ اَحْسَانٍ لِيَسَاءَ تَرْتِيْلُ السَّعَادَاتِ وَ مَا جَمَعْنَا بِصَاعَاتِ السَّعَادَاتِ اِيَّاهُ
 از ده هزار احسانايش در ساعته از ساعات و زينت بر ما گلزارن روزه
 الْاَوْقَاتِ فِي الصَّلَاةِ لَا سَبِيْلَ لِعَفْوِ ذُنُوْبِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ دُونَ اَلطَّافِ وَلَا بَاعِثَ
 و نسا در گرامی ما نسبت با هم بر بنست ببار خنود و زينت بر ما گلزارن روزه
 عَلَى عَفْوِ عَفْوٍ اَعْمَالُ اَعْمَالٍ اَنَا قَسِيْرٌ بِالْمَلَايِكَةِ الْمُسَوِّغَةِ عِنْدَ الْفَيْضِ اَلْحَقِيْقِ
 بر عفو عفايان مهربان بخشنده ماست از هم بر بنست ببار خنود و زينت بر ما گلزارن روزه

وَمَنْ يَرْكَبْهُ يَرْكَبْ كَفَالِ الْغَالِ الْيَتِي تَنْسَبُ إِلَيْكَ أَنْظِرْ لَكَ قَبِيحَ آيَاتِ مَوْجِ الْهَيَاكِلِ

و اما انچه پادشاه اعمال بسبب نسبت کرده اند بسوی بنظر نامل ای برای من تو

كَرِيمٌ خَلِيلٌ وَهِيَ الْمَلْجَأُ الْيَتِي تَنْسَبُ إِلَيْكَ أَنْظِرْ لَكَ قَبِيحَ آيَاتِ مَوْجِ الْهَيَاكِلِ

بخشنده بزرگ رایی پناه من تو میان منی رطفت تو بسیارستی پناهی نیست مارا بجهنم

دِهْ لِيْزِكَ فِي الْحَيَاةِ وَبَعْدَهَا وَلَا مَفْرَدُونَ عَتَبَتِكَ فِي الدَّارِ الدُّنْيَا

دانه تو در میات و عتات و پناهی گزینیت سواستی استانه تو در دنیا

وَالْعَفْوَ الْعَفْوَ أَحْسَنُ مِنْ جَنَابِكَ الْكَتَابِ الْخَطَا لَا تَكُنْ أَنْتَ الْيَتِي بِالْجَانِبِ

آخرت عفو نیکست درگاه تو برای سامان خطا برای این که تویی سزاوارترین برکتها

الدُّعَاءُ وَالشُّكْرُ أَحْسَنُ مِنْ جَنَابِكَ الْكَتَابِ الْخَطَا لَا تَكُنْ أَنْتَ الْيَتِي بِالْجَانِبِ

دعا و عجزی بهترست ببارگاه تو باید عفو از یکدیگر حق نزد تو سامان

الْقَصْرِ وَعِنْدَ الْعَدُوِّ مَسْتَعِظَةٌ لِلصَّغِيرَةِ وَالْعَطَاءُ فَظَم

تصور وقت عذر سزاوارستند برای درگذر بخشش

سُبْحَانَكَ يَا مَنْ خَلَقَ الشَّمْسَ صَبِيحًا وَدُجَاهًا سُبْحَانَكَ يَا مَنْ

ای که هست ترا ای آنکه آفرید آفتاب را روشن و غروبیت برای ترا آنکه

جَعَلَ اللَّيْلَ لِبَاسًا لَا حَسْبَ مَا وَدَّكَ

گردانید شب را پرده شمار کرد و نشود و صفای تو

سُبْحَانَكَ يَا مَنْ خَلَقَ الشَّمْسَ صَبِيحًا وَدُجَاهًا سُبْحَانَكَ يَا مَنْ

ای که هست ترا ای آنکه آفرید آفتاب را روشن و غروبیت برای ترا آنکه

جَعَلَ اللَّيْلَ لِبَاسًا لَا حَسْبَ مَا وَدَّكَ

گردانید شب را پرده شمار کرد و نشود و صفای تو

سُبْحَانَكَ يَا مَنْ خَلَقَ الشَّمْسَ صَبِيحًا وَدُجَاهًا سُبْحَانَكَ يَا مَنْ

ای که هست ترا ای آنکه آفرید آفتاب را روشن و غروبیت برای ترا آنکه

جَعَلَ اللَّيْلَ لِبَاسًا لَا حَسْبَ مَا وَدَّكَ

گردانید شب را پرده شمار کرد و نشود و صفای تو

سُبْحَانَكَ يَا مَنْ خَلَقَ الشَّمْسَ صَبِيحًا وَدُجَاهًا سُبْحَانَكَ يَا مَنْ

ای که هست ترا ای آنکه آفرید آفتاب را روشن و غروبیت برای ترا آنکه

جَعَلَ اللَّيْلَ لِبَاسًا لَا حَسْبَ مَا وَدَّكَ

نعت نربانی ترکی

کوپ پتوق و اوسو قو لوق فی سزاوار اولی قو تلموق جناب ایر و گیم انی تنگ تجمالی اوزی ساو
 است بندگی اور بت غلامی کے لائق وہ مبارک جناب ہو کہ اوسکے بندای برترستہ اپنا پیہر
 قبیلدی و ہارچہ فضل لار و عالم لار و اوز کا کیشی لار فی زانی است الیدی سبحان اندر اول اولوغ حضرت
 کیا اور تمام فاضلون اور عالمن اور آدمیوں کو اوسکی است کیا سبحان اللہ ایس بزرگ دگاہ
 غہ گوز گوز اسام گیم نیمی ہایت نینگ یول کو تگچی ایر و وسعاوت نینگ یورت فی خضر و نور
 کا دیکھنے والا بیون مین کہ میری ہایت کی راہ کا دیکھانے والا ہو اور سعادت کی منزل کا
 جرنی گیم شک نینگ سوسوز لیتی فی زائل قبیلک و چی دورانی روان تعتر سیر یار و ہرنی گیم
 جو کچھ کشک کے دیا نجن دور کرنے والا ہو اوسکی روان تعتر سیر ہی اور چو کچھ کہہا کے
 اولوغ فصیح و بلیغ لار فی تیل سیریلدی انی تحریر یار کیشی لار فی کوکل لار نینگ یرتد کا ندو نور
 بڑے نصیون اور بیون کو سند نہان کیا اوسکی تحریر ہو آدمیوں کے دنوں کی تحفل مین نور کا
 لومک انی معرفت یلیق ابلادی و کول لار فی راحت و باغیر لار فی طراوت انی سیون لیتی
 شمع اوسکی معرفت سے روشن کی اور جانوں کو راحت اور جگروں کو طسراوت اوسکی دوستی سے
 باغیشلادی تو کوک گیم ہارچہ نیمہ لار دین رفیع ایر و رانی رفعت قدر کو ر فپ اوزی حفیض
 بخشی یہ آسمان کہ تمام چیزوں سے بلند ہو اوسکی رفعت لدر دیکھ کر اپنی پستی پر
 غمہ گچہ وہ بید و ر لاریاس لار دین نہ چنلار و بو قویاش و بو امی گیم ہارچہ یاروغ لوق لار دین یاروغ
 رات مین ستاروں کے آئینوں سے روتا ہو اور یہ آفتاب اور یہ جہت اب کہ تمام روشنیاں شیشے کی شیشوں مین
 راق بارانی آلن نینگ نور انی قولوتی ایستار طوبی اوچاغ بستاندہ او شول پیون ہر زیوہ
 اوسکی پیشانی کے نور کی غلامی چاہتے ہین طوبی بہشت کے باغ مین اسو لسطے ہر میوہ کے
 براق غمہ قار ایر و ر و تحوض کوثر و ساسیل الی وضو قلیماق ایچون تولو تولو بلبل مو تگور سے منبر
 جینے مین قادی اور حوض کوثر اوز سبیل اوسکے وضو کرنے کے واسطے پر ہی بلبل شاخ کے منبر مین

انی شناختہ اوقاف ایچون چچان نینگ عمامہ فی ایستاکو چچی دور و سراسر بوی نینگ قبس
 اور سکنی ثنائے خطیمہ کے پڑھنے کے واسطے پھول کے ٹکڑے کو چاہئے والی ہی اور پڑھ سکے تہ کے
 کور غور مان تین قمری سے تبلیہ قبیلمو چچی تہ نور سترن و نسورن ایچیرہ سنے خلق نینگ
 دیکھنے سے قمری کو دیوانہ کر سنے والا ہی اور سترن اور نسورن ہیں اوسکے خلق کے
 شمیم ایر وروانی پر نکو اتلا کو حی لاسے یونست لار نینگ گردنی آست نسیم دوراوشول والا جی
 شمیم ہر اور اسکے رکاب کے سوار ہونے والو کی منزلوں کے گرد کا گھڑا نسیم ہر وہ برزج باب
 بارگیم بارچہ بدعت و اشتعل خرمین لاسے فی ذوالفقتارنی بترق کو تہ دوروی و کفر قبول
 کہ تمام بدعت اور ظلم کے خیر سنون کو او سکی ذوالفقار کی برق نے جلایا اور کفر کی راہ
 نینگ قمر غولتقیہ انی ہدایت نینگ مشعل نے تالق اوچور دسے آیزی انی افذشی الیکری
 فی تاریکی کو اوسکی ہدایت کا مشعل کی روشنی نے اوڑایا تھہ اسے اوسکو اپنے
 تیلاندی و اسے افذشی حبیب دیب تواندی کوک نینگ شفقہ اووشول ایچون جسراج
 پاس بلایا اور اوسکو اپنا حبیب کہہ کر خوشش ہوا آسمان کی جھنڈیں اوسکے واسطے معراج کی
 کچیدہ حشرق بولدی تو کتہ کتہ باغی لاسے نخوت بقدر بدین خجالت ساسی ایچندہ غرق
 رات میں پارہ ہوئیں اور بڑے بڑے باغیوں کی نخوت اوسکے قدر سے خجالت کے دریا میں غرق
 بولدی انی براق آست دور وانی قمر قبول ایرور
 ہون اوسکا براق گھڑا ہی اور اوسکا قمر غلام ہی

<p>یسالت کوک سبیلہ فردور محمد پیچہ جہدی کے آسمان کا ستارہ ہی محمد قرآن و نبی نیکی بوجہ سان بار تاریک گھر کے مانند یہ جہان ہی</p>	<p>جہان قبیلدی ضیا دین پر محمد جہان کے روشنی سے پر محمد کوک بولدی دیدہ اول شاہ زمان بار شمع اس گھر میں وہ شاہ زمان ہی</p>
<p>مشقبت بزبان فارسی</p>	

وہ اصحاب عاجز و ناتوان ہیں کہ جب تک باعث بالیگی کوئی ایمان نہیں لایا خدا اور جو صبا و شامی اور
 نسیم اور اسید طرخی اور ہوا میں کہ چمن خلط کو اسما دین اور کی محبت ہی کہ نہیں بغیر فی اپنا
 اجاب کیا جتنا شک و فہم کہ نہیں ترقی رونق ملت کی پختہ اونکی وہ خزانہ بانی و الی ہیں
 اور خطی و خبث کہ زمین سی روح احکام شریعت کی او کی وہ جڑ و بھائی و الی ہیں اگر وہ
 بلبل و قمر کی طرح گل و سر و پری و سعادت کی عاشق تھی تو کیوں آواز اونکی نہ مومن
 میں موعظ کے سامعین نے اس وقت کی پسند کا نون کو سنانی اور اگر نہ رکے ہائیکے مانند
 کہ ابر یون میں حق و انصاف کے روان سنتے تو کیوں تماشائیوں نے اس وقت کے
 اس سپر یعنی زیارت سے اونکی آنکھوں کو ٹھنڈک پہنچائے اگر وہ تھی علو تربت نہوتے
 تو کیوں نسیم سحر کی طرح عنایت ابر و سی اونکے ترقی در ارج کی گلاز کو کھلا تے
 اور جو وہ بر سر باطل ہوتے تو کیوں خلقت خدا کی اونکے قبول اطاعت کے پورے اپنی
 زمین خاطر میں پھلاتے اونکی سی کچھ پیشوں نے جب خازر ارشک کو جب سے
 صاف کیا تب ہر ایک کا پانون اونکی راہ میں پڑا اور جب اونکی عدالت کے سچوں نے
 بدعت کے گرد ہوں اور نالوں کو بالکل مہر و باتب سکا قدم ثبات و یقین اوس زمین پر گرا
 اگر اونکے قدم میدان اطاعت دین میں سب سے آگے نہ پڑتے تو شاید ان نزول آید کہ کیا ہو
 التا ہون حضرت حق سے نہوتے اور زمان رسول سے کسوا سطر اٹھائی کا نتیجہ کہ جاتے
 اگر اپنی شعل سے سی کی رہشنی سے ظلمت کفر کو نکھوتے پستوائی اگر نصیب اونکے
 ہونی تو نبی کی پیروی میں اور صدارت اگر پائی تو فراحت گسٹری اور بغیر کی دنیا تیر

یہ پیشانی
 درویشان نور
 بہت قدحان
 خراج
 ملے کرانست
 بن شاہان

نظم	وہ ہیں مدن فضل و کمال	وہ ہیں ہم بخشش بے زوال
جہان اونکے ہی عدل احسان ہے	صدر جیسے ہو در غلطان ہے	آغاز دعا

اما بعد فقیر پر تقصیر خواجہ امام الدین معرون بہ خواجہ مامی خانہ طراز چہرہ شاہدین
 بیان ست کہ چون این خاکسار پیدار بر آشتی سعاد تلبذ حضرت پیر و مرشد برحق مسجود و طاعت
 شاہ ولی

بسیار که از حکم حضور عدول نکرده بهر از او برین برسیله و شورشها باد که مرضی بر گمان شما بفرست صاحب بشکوه آبا و اجداد
و نسبت و حق بجانب این صاحبان است زیرا که ^{در زمان ایشان} قنصلی آن سبقت گرفته اند این امانت اعمال بکنند لیکن بنوعی
این اطاعت در اصل انقیاد حکم حضور نیست با اطاعت عاقل چه سروکار است و اما بنوعی استخفاف از حکم ولی نفوت است تا
به چادر حضور را نشاندین و بجا آید این نیابت در اصل تهمینه است و البته در چندی از کار تحصیلاری آگاه نموده اند و پیر و زک
پس از نوبه بود از خدمت خان صاحب بخشش هم زبانی آورد خود پرور و برینست که در کتب خان صاحب رفته بود و خود
خصمت در خانه رفته بود و شنایه یکپاس روز برآمده خود هم روانه شدند یعنی در روز شنبه تاریخ پانزدهم بود خان صاحب علی بن ابی طالب
روان گردید و گفتند که اگر این وقت تنگ و ضعیف بودم ازین سبب عین اکتفا در زبیه شد بعد ازین غلط طویل خواهد رسید و تنگ شد
حضور و عجب که وقت روانگی خود هر جا که بدولت و اقبال تشرفین بر شما را نشیند در کاب خود و سر از در را بندد زیاد و خیریت
۱۲ ^{محدث} محمدن القضاة و نیز از شاده سلم که کلامی است از امام و ادایا جانشینان یوسف علی زمان دار و غریب خاص
نصیر نور سانی چون عمارتش عزیزیست معلوم نمیدانم که سال که این حالی شنیدند یا نشنیدند عربی آن چندان غلبه نبود لیکن
غور کرده باشند و الا از اکثر اخبار معلوم می شد و انتشار اندک نیز پیدا و کردن رساله قانون مجید و شما نیز عمارت سر سبز
خوب و لک و انوار اید و نیست محنت مشروطیت معلوم نیست که از یاد گرفتن ابواب غریب و غیر محنت شد یا نیست بعد از ابواب
مصادر است و تنگ و مضار و یا می شود از حرف طفلان بشنود باقی ماند خوان هم زد و زیاد و امید گرفت فاضی صاحب جلیق
جوق حماد عزرا اشرف نوشته بودند البته سوا می یکدیگر و عیب و فحاشت سیده هم دارد دیگر از اخبار تازه آنیکه بر روز جمعه که
پنجشنبه است نمایانست جناب عالی در سر کار مرشد زاده خود را قرار پذیرفته لیکن چه دم تشرفین خواهند آورد و چاقیت کرده
مخلص خواهند شد از غیبت کفایتی که دل میخواست مانند از حضور با تشبیه حکم رسیده بود و دیگر در گمان نبود که اول روز
تشرفینی از نزدیک پارس روز برآمده عرض داشت جناب عالی تفصیل تعیین بوم و وقت رسید با بجهل چون اینها هم
خانه شماست بر جماعت چه موقوف سنت یکجا نشسته اختلاط خواهد کرد شما را خواهم طلبید و آقاها صادق صاحب و حمزه ابوالحسن
صاحب خیلی سعی دارند که این بار یکبار از پذیرفت و سوا می ایشان مراد خواهد بود و مراقت را مدتی با حاجتیار گفتم که من
که بارانایم و خان صاحب هم گفته اند که یکبار این راه را خود برید پس خاطر صاحبان از حضور و خدمت طلب خواهد کرد اگر
عرض من پذیرفته میروم والا مجبور نیست و با عشا این همه تردد در خدمت آمدن و بجا عالی چو رجوع است چندان نیز از این

ایشان نوشته می شود و درین مدت هر گاه در مخطوطات کجایه است خط و در آن کجایه عالی تلف می شود و در خط و مخطوطات
 آنجا که فرستادم سبب نیست که در خانه آنکس که این نوشته بایشان اومد که مخطوف عرض خود را که اسامی غلام حسین
 خان صاحبخانه می نمایند بفرستند و ما هم نیست که سوا فی این دو خط هم خطی در آنجا رسید یا دیگر که رسید در این خط می شود
 لیکن رسیدم آنم خان صاحبخانه با از که خط را رسید صاحبخانه خود رسید و سواد بیشتر فرستاد و ده سال و مسوده
 حال هم ترجمه شده می رسد و بهایار از ده ترجمه دیگر مانده باشد پیشتر از خطی احوال در باز نوشته بودم خداوند بیدار شد
 این بود که جناب عالی روزی نشسته بودند اشرف علیخان داروغه مرا و قسم می رسید که خواججه پادشاه خان را که پیشتر
 که در بار منی بنویسند جناب عالی و می نمودند که ایشان باینکه نمی آیند و طرح نامی عرض کرد که در شهر هم ندیده ام خود بدولت قسم
 کرده فرمودند که من بایشان بنویسم از هم خان بزرگ گفت حال معلوم شد که در وقت آنجا رسیدند و تقاضای رسیدن
 ایشان با من علاقه و روحانی دارند و من هم بایشان بهرین علاقه دارم آدمی بلیاقت خواججه پادشاه خان که جای ایشان
 از فتوت و عروت و امانت و دیانت و صدق کلام و اکل عیال هر چه بگوید بر ایشان ختم است در هر سال مثل ایشان
 یک کس با من صفات بهم می رسد بعد از آن تا ویرد که خواججه محمود خان صاحبخانه که خواججه وزیر خان صاحبخانه بنویسند
 و تقاضای صاحبخانه خود خط می رسد هم مانند دارشاد شد که خاندان ایشان مثل آنجا پیشتر در زندست و من بزرگ و
 کوچک این خانه را می دانم من بعد از آنکه شش ماهی در آنجا قیام و کعبه تدبیر رنگ ایشان در آنجا می گاهی سخن
 شدن و گاهی در روشن و گاهی کعبه روشن را بیان کرده فرمودند که هیچ تماشایی با من نمی رسد با دارشاد شد که
 این تدبیر من هم از سبب من و در بابت سنت زیاده و حیرت من گشت که از آنرا من هم بکنایه و کلیانی اتفاق افتاده
 و من هم این بهر راستان بر اعتدال اطلال گشته ایم که بعد از اشتیاق من می ماند که روزیست که ششم حال گشته
 مکتوب شده بود که تاریخ هجدهم آرم غلام حسین خان صاحبخانه ساینده بود و رسیده مسرور ساخت و در آنجا
 این خط بسیار خط بودم از اول تا آخر هر سطر از من است و در وقت ولایت پسند ایل ربانی بود و است فرین بعد از آن یک بعد
 قاری نشک صحت محاوره به خاطر من رسیده بود چون بتامل فکر کردم من خودم خط کرده بودم شامه خودی است بهر بود
 خطا طرز و دیگر از مقام گاه در آن شده ایم الی یومنا در خط و اسامی صاحبخانه را نشد و در آنجا پیشتر من هم خط است و
 و آنکس مخطوف می رسد از آنجا که صاحبخانه بود از میر محمد تقی صاحبخانه که گفته باشند خط است و یکم و یومنا صاحبخانه

به برکت
 نوشته در این
 از سال خود
 غلام حسین
 شش ترجمه
 در آنکه شده
 عزم شده
 شش مخطوطاتی
 نفعیه و قصه
 شش ایل بان
 کسب از
 ایران با

لفظ فصیحی عمل یافته شود چه ضروری که آدمی در بنای غیر مشهور رود و مگر مخفی نماند که در رفته ملازمان که در پیش
روز پیش ازین چکاید که خاصه بر احوال شما بود این عبارت ما را ازین قصه ها چه کاستخت تخیر شدیم زیرا که اسبج
رازی از دلازمی است و نظم زبان فارسی از انصاحب مخفی نیست پس با وجود این معلومات ازین قصه ها بجا
باین قصه های متعدده دار دگران میرود که در عالم تعبیل است بر اتفاق افتاده والا این مقدمه مقدم نیست که
از صاحب کمالان پنهان بوده باشد آئینه عثمان بدست بی پروای بناید سپرد و قصه نویی آقا صاحبان
که مرزا بنید و صاحب برای خود میخوانند باز حواله تجربه نمایند که من آن مطلب را بنسبیا نقل می نمودم و
بعد ملاحظه حواله تقویت دست می شد از ما هر قدر که عرق بریزی امکان دارد و پاس خاطر شریفین و بنو و بنو ابر سید
زیاده غیریت بر محرومی ملازمان چنانچه میسر شد که آتش آلودگی ایشان نه دیگر مدعا را گرم نمی کند تا سبک
در رم این وقت ملعام سال گره جناب عالی از خانه خاص محل آمده بود و قریب سجدت شریفین هم میسر شد
و در حال نهال نورس حدیقه معانی و در دامن حدیث نکته دانی مسلک الله تعالی خطی که در جواب مکتوب
والد ماجد شما میسر شد در خط خاکی ملغوف نموده باید فرستاد و جدا در آن نباید و هرگاه خط سرکار نوشته شود در جهان
خط بگذارد و دیگر آنکه فی الواقع حاشیه یک کیفیت تر از مجلسی است هر جا که این صحبتها سوا می مجلس فقرای صوفیه
التقادی پذیرد و شبانه اتفاق می افتد روزانه فی الواقع که شایسته های خوب را که در گمان میستند که بنسب و
سوا می اینها هر که هست منصف ندارد و لائق شد و پستان بی لیاقت است و صاحب عثمان را همین می باشد
که فرقیه این چنانچه نوعی نشو و نه که قدر و منزلت درین سو و از دست دهند آنگی اصل را ده این است که روز پیش
از پنج سو ار شده شما با باین اراده همراه بگیرم که در کربلا چند ساعت مکث نموده هرگاه برگردیم با اتفاق اینجا می
و غیره سرخ سلطانی که فوساخته شده است بشما بنمایم یک روز پیش از روز و جناب عالی استاده خوانا شد زیرا که
ملازمان جناب وزارت با اول روز که هنوز دو گهری یا سه گهری روز پنجشنبه آمد و شریفین خوانا شد و در دله
چنین قرار پذیرفته که هر روز پیش از این استاده شود و فرش را درست نمایند تا روز جمعه بوقت مذکور بجا آید
جناب عالی زیاده از یک پاس بلکه کمتر خوانا شد و شست باقی زمینها تا سه چهارم خوانا شد لیکن بودن شما
بقول بشما در مجلسی لطف محض است اگر شب می بودم و مضافاً به شست هر کار با هم می شد چه ضروری که آدمی

نگارنده فائده اندیشه باشد لیکن از بسکه اشتقاق دیدن تمام مستند و هنوز در اندک تغییر سبب بعضی امور
 تشریری توقف معلوم میشود و در ازل همین بخوابد که روز پنجشنبه شمار یکبار با همده اینجا بیاریم و شب یکجا
 بسبب یکم و نیز از طلوع آفتاب بسواستی فل بدو اتفاقاً در برسانیم بالذکر که من در پیمت امور زیاد و از شما اندیشه
 دارم و دیگر تغییراتی نیست عموماً و الا قدر خود سلام نیاید و نیز در دیگر صاحبان را نیز که پرسیده حال تغییر
 مکنز آنکه هرگاه خط ابجدی بر زبان ترکی نویسد مسوده آن اول بمن بایند نمود و یکم و پیکلی زن نامید سهار
 عمومی شافرشاده شد از زنگم گرفتار برانید و فرادایا نگارنده است پوشیده که تا بجز این نیست از این بیان که در شمار اسامی
 رفیع است که هر چه در دال و دوانی و منهل حدیقه نگارنده دانی مسلک الله تعالی بدستشیا و ما مخفی
 گوید و زبانی پنجم رمضان خط فرحت خط در وقت عرضی است جدایی بشما و عموماً و درده خاطر را مسرور و
 راحالی کرد و در وقت موقوف یکی از طرف دیو انصاحب مضر و او من نوشته خلاصه حاجی حدیقت انانیش مشی
 تیر صادق صاحب نیز بمطالع را در این جدول خجسته که این و بعد و مسره و همچنین بدید بر خود با لیدی گردید و غم
 شوال و سال بر رفتن صاحب مقتضی خواهد شد و خجسته خانه و کایام کیم برای هر کار که هست مخصوص یک کس
 نیست و در وقت این مذکور و دیگر گشتا تا از اجلا فاق شود و خجسته نسانتن و خود از تلافی نشان غنای
 بر زبانتین با جماعت است که سانی که از آبا بر با و می دهند آنها هرگاه و میرومی شوند بختی نه روی کنند بشما و اجناسیت
 آنی کاری کرده ای که کسی بنگاه کمی تواند دید و با هم شهرم بیاید و تا مدت موعوده اینجا بماند اگر پیشش بر و
 زیاد و بر عده هم خواهد گشت محل حاضر باشی و در نو کرمی نخواهد شد من آندن شمار برای این بسیاری تو هم
 که این شایع خبر گویای کند و و بروی نشان زبانش هم نوشته بود بلکه شاید بیای خود راه هم فرستد با میر صاحب
 می گوید که امیر صاحب یکی تلامذتی یعنی سلامتی چنی مکر می که او نکاو و قتی می گوید که هر صاحب یعنی هر صاحب
 کی تلامذتی چنی مکر می که او نکاو و قتی چنی سلامتی چنی مکر می که او نکاو و قتی می گوید که هر صاحب یعنی هر صاحب
 می و هر گویا نامش و زق شده است لیکن چنی چنی بیای و دیگر در هرگاه بیاید و منول گنج بر رسید و سر شام چنی
 خاندان از اینجا نزد ما بفرستید که در جدول با متقبالی شما تا که بیاییم و بجز مستقیم شمار و در چنی و بیاییم خواه اول
 و چنان حضور بیاید و اینجا چنی خورده باشد چنی نوی تو نمینود که از اینجا قیر پناز است خواه در همان حویلی او خود و بر وید

برای چه بود لیکن شما خود گفتید که این چیز یا پیش از انانیا حقیقتی ندارند اقبال نشان من برای این که یک سال
 زن فخر پیش از شاه می نشینید و وزیر اعظم استاده می مانند لیکن بلا پیش از وزیر چه حقیقت دارد این استاده شدن برای
 شما خوب شد و من بسیار خوش شدم برای این که شما از خداوندان ^{عظمی} و علمای هستی و نبوت و خازنهای بار بار و نام نشان
 بزرگان ^{همه} بگویند شما خورده گمان آن بود که شاید از نسبت ^{بزرگی} و سرفروشته باشید اما اگر این استاده شدن
 پیش از بزرگان ضعیف چشم بود و شما باقی نماند و مردان را زمین می باید که چه گمان من غلط بود چرا که شما گاهی بنده
 این نام و نشان نبوده اید و بارها گفته اید که از نام بزرگان ما را چه فالو ناسی که برای ما باشد البته بکارهای آید
 و روزیکه خالصتاً بنشینا گفتند که صاحب دست منشی گری و بروی صاحبان عالیشان نمی نشیند شما بکمال شکفتگی
 گفتید که از نوکری و اتاقی این شرطها مثل نکاح چه حقیقت دارد و من هم عرض بعد از این بر یافت ای مرد
 لازم که اینده هیچگونه اندیشه بدل نیارود و جدیت آقامیفته باشید و روی دیگر فرار و نه خوان باشند و رو پیش
 بر اوقات گذاری کافیست شما خود بقتل آید و مرا و حاشا من بقیه کلی دارم بی حیثیت و برین امور چه حکمت بلقان
 آخر سخن است پیشتر هم خطی برزانه ایگانه فرستاده شد رسانید و با شیبه ها از خط دیگر رسید این هم بیان از انانیا
 خاصه آشنای قدیم و مهران بحال فقیرند ملاقات با ایشان و میزبان ایشان بودن مضایقه ندارد و چون
 شما اندیشه از طرف خانصا در دل دارید خاصه اگر بخواهند بر دوشان حساب فرارخت معاش شما منظر است
 بهر طور که اتفاق افتد خط دیگر برای جناب محمد ج هم نزد میر رمضان علی چهار سانیه بنواهند ایشان خود بکار
 ملاقات فرمایند خاصه اگر حضرت خواهند داد و خط و صاحب جایجا رسانیده شد جواب بعد از این خواهد رسید و ناگزیر
 بهر خط و پارچه کاغذی که نوشته است ملا خط باید که آقا صاحبان هنوز و چرا دانی هستند و من هم در حضور فرزند اراد
 من خاصه درم و آقا صاحبان هم تقین گرفتند و احوالی بروند و هم خاصه شفق خود را از خدا صاحب بسیار خوش شده اند
 و جواب را بنده من تقویین خود را من بعد از این نواهم نوشت از حضرت بهر دعا و جواب کوشش از شما و شما
 ر ^{۱۱} **رقعه ۵** در بر بدل در میان من حضرت خداوند ما خسته نماند که خط پیش از این هم از انانیا صاحب سیده بود
 لیکن چون پدر صاحب دواله صاحب فرزند کرد و رسید بهار و فرزند یک است که با دیگر هم بسیار پسین بهتر
 اینست که بعد وصول خط دیگر خواهر و دکنه سید کجا نوشته آید چون من شوقم بهر دست که محبت نماید فقیر هم

فرزادش می نماید اما صاحبان محرم و اقا صاحب خود را خوش و مزاج حضور با قدس قرین صفت هستند چون من این وقت بخانه
استم و فردا راه حضور پر نور دهم از طرف حضور و الا بهر چه حکم دعا و از طرف دیگران سلام میرسانم تمام خطنا بر سنگه و درین
ماطوف است و در من و واقض صاحب و امیر صاحب تقاضای نو که بجهاد فی قیام بشود و خواهیم رفت تا شام آشنایمانیهم
این صاحبان بجهاد حجت خواهند کرد و من بجهاد میرانند و الله اعلم

رقعه ۱۶ گوهر روح علو نسب اختر روح سمو حسب سلوک الله تعالى بعد از اشتیاق قضا محضی نماید که پریروز که پانزدهم شهر حال بود
دو شنبه بود و موافق قاعده مستقره عنقی معمولی با کافک غرضی اسی فقیر رسیده مشغول از حالات آن سر مبارک بالک الاستباده و یختمی که
اسی آقا صاحبان بود نیز رسانیده شد این صاحبان بعد یکماه کامل و دیر و نزدیک و بی خود شده اند من هم پریروز بشارت زده
نوز پنجاهم آمده ام خطی که دوست آقا صاحب مختار سرکار فریض آن آثار صاحب علم بود بهرامی نشان نوشته بود و نیز بمطالع نشان
در مخاطب آن بزرگ جمع کرده بایا داد و در دیو لا از قصه نمانده این که امیر خسرو کنانی دارد و سو سو هم با عجز از خسروی و نشسته و در
صانع شعری بسیار ذکر کرده از آنجا که رفته و متعین نیست بنویس خطی نوشته یعنی هر فعلی برابر خود و فعلی هم صورت خود و از مثل

این عبارت درویشان چون پسته خون بسته به زمانی بهر باقی میانید نیاید معلوم نیست که این عبارت نتیجه
طبع امیر خسروست یا کما قلم و دیگری با لحنی شخصی این عبارت نزد جناب عالی بر دلب و بسیار پسندیدند و حکم نافذ با عیان
دولت صادر شد که بر کسر بقدر استعداد خوش عبارتی متضمن این صنعت نوشته بیار و یا این هر طرف در حقی از دنیا جانان

مخبر و مبدء انشا و الامتحان هم دو سئيه طریقی نوشته بر دو لیست بطبع عالی نوشته بچین بعضی بعضی از عبارات نهایی غلط است و بعضی
حضا محفل معلی فرستادند لاله امرت لاله هم دو سئيه عبارات نوشته برای اصل حال نه فرستاده بودند لاله محفل که نوشته بچین

از اعلام پاک بود و لیکن به خود رسیده نشسته زینهار تنجی از بند و مسلمان عبادت های عرب و طو و نام و طو از دیگران نویسانیده
از نظر فیض از نگار را نیدند بعضی زبانه خود و بعضی زبانه همان شخص که خون جگر خورده است بنندگان و در این نیست که هر که

عبارت باین صنعت خود نوشته یار چو زیاده از آن کس که عبارت غیر مستقیم اند مورد اطلاق نشود بلکه نویسنده آن برودر طبع و
فراوانده هر دو برابرند حال باین عبارت هم بعدی حال غزال الطبی پادشاه و میران است که هزار بار غزال پادشاه آن را گفته اند

پس از اینچنانکه با همکسری و او در بعضی غزلهای شعری همدستان همه یاز غزل او بود و در عبارت های بسیار آن
بسیار از عبارت های که نوشته شد بر روزهای شهاب الدین شاکرین که در روز دین فکر ندهد به بعد از آن

باطل اند و پیش ازین می نگارتم که حقه بردار را هم روانه کنم لیکن چون خبر رسید که سراجی خان صاحب کاپو
 یک خدشکار و حقه بردار را فرستاده اند و قوتی که در میان او باید بود که خان صاحب چندی نماند و آنچه از کار و
 بار دنیا نوشته بود به صورت این دست که از بهر بهتر بودن صاحب عالی و آید و هر جا که نشسته و ایستاده باشد حقه
 صاحب و الا متاع بهر مناسبت و اگر این امر صورت نامکان نه بند و نیابت پرگانه از نیابت سرشته داری
 پسندیده تر لیکن بشیر طری که جواهر خان صاحب ممکن باشد الحاصل چون شما تعلق بذات خان صاحب دارید
 هرگاه تشریف بیارید بهین بگوئید که نیابت تحف میداری برگزیده خود را برای شما تفرس سازند مضمون خط خان حبیب
 همین بود که بدون شما و برگزیده خود که در خاطر دارند با لعل و لبه به پهلوی در تفریقین که خان صاحب آنجا رسیده است
 برای صاحب قرار گیر و دیگر اینکه در خط شما لفظ جامه گذاشتن در پیش شخصی بود آینه مذکور و هیچ نباید نوشته
 خبرهای اراجهت از زبان عوام معتد نیست اگر چیزی دلالت بر نیابت و جبروت او داشته باشد منتهای بقدر
 والا چه دروغ و سوسناست که در خط شما لفظ جامه گذاشتن و نشان دادن باشد مضمون حساسیت بهر این اصطلاح
 را کم کسی میداند لیکن بقدریه دریافت می تواند شد آینه اگر چه خبری بگوئید و دست بر این دست که نویسد چرا که
 اگر اصلی دار و بی و روز شما هم خواهد شد و اگر دروغ است نوشتن آن خالی از قیاحت نیست و بهر
 آفتاد و تصریح نام شخص است اگر گویاید باشد هیچ قیاحتی ندارد حالا بعد از این و احوال را چه بگوئید کیشی یا اولوق کیشی
 می نوشته باشد با تمام عبارت در ترکی باشد بلکه هر چیزی از کشته کیشی یا از شخص دیگر اندکی اظهار آن
 قیاحت داشته باشد و ترکی نوشتن بهتر است که احدی بر آن مطلع نمی شود شما نام خدا سوا می عربی و ترکی
 و هندی و ترکی سلیقه و دست دارد عربی هم اگر چند روزی با طایفان خاطر توجه آن نوا میدهند و دست
 خواهد شد و دیگر خبریه از حضور اقدس ارفع و عابر سد جلال یک رقع با قافله احباب باید نوشت بیشتر را کسی
 که قضا نوشتند چندان ضرورت نبود آنها و مستند اسلام هم قیاحت می شوند و ال شما نیز بعضی کور نش بر اسفند
 رقع ۱۸ سلمک احدی صاحب الفضل و الرشاده بعد ازین مخفی نماند که کتب و نسخ از قوم بستم بجمع الکاف
 بجز جمله سلامت دارد و شما را با لعل صاحب بزرگی و در نهان است
 بجز می بود که بخت بهر حال که است و بخت شهر حال بود و چه از افروز و حصول گشته غیور انتظار را به مار گل وصل
 منقوض و دیگر که از زمانه و چه عجیب که درین سفر اتفاق بود و لشکر صاحب و الا جاه پیرانه خانه صاحب باطل و ایستاد

نیز از مستند و طایفین را دولت تلافی یکدیگر دست و پایی شایان صاحبان بهیچ و خان صاحب شمار
 خدا کند که پول جمع شده شکار و دوازده تنگه آلوده بهیچ نیست که شکوه این مردم وقاعد مسخره سرکار انگریز
 یا شخص این صاحبان را نشان چیست این خود بری سبت که هر چه قدر است روزی میرسد اضطراب و تحیل و برین
 مقام هر قدر ندارد ولیکن چون روز اول دعوت است هر قدر که تفریح بجان زد و ترسید و نو و میرزبان بیشتر است
 مشغول گذشته امروز اول صاحب شاهی نویسنده در عید قیام امروز بهیچ خواهد شد و شاعره حال هم نزدیک است
 لیکن من تا امروز یک شوکت نگذاشته ام هر چه بهیچ این می گویم امانت شماست هاسا خواهد رسید و برین
 طبیعت من اندکی ناسازی باشد و پیش نیکه من چون اندک سخاوت طبیعت از جاده اعتدال می بینم
 دو و روز طعام میخورم و از آنکه مسده است نه چیت و زولیده می شوم این بار هم همین اتفاق شد
 دیگر هیچ وجه چاق و دندرسه نمی بینم از عساکر لا مناقب برای همراهی درین سفر گذارشتن که آنرا
 پریشانند و یکدیگر را قصد سر در پیچشان تا بر و بر برون بهتر است اتفاق هم ازین حرکت خوش می شود چون
 کس را میفرستد اندکی داخل مردم موقوف بزرگی مصارف آنهاست همچنین کثرت آن منجر به فساد است
 نشان هر قدر که آدم تنگدل واقع شده همان قدر اوقاتش در زبانی میگذرد و فرار و دستان پیوسته
 با قدر تمام لبیر میزند بیشتر ازین است و ضد آن بسیار کم آنست که آدم ز خود را بی صرف
 بکنند مثل امیریکه و دیر و دیر که ده هزار باشد در عالم شاد بکشد با انداز و هر قدر که بمساکین بدهد
 یا به صرف خود آورد و خل اسراف نیست من این قدر که برای پول شکوه آلوده خطراتی می کنم نه ازین
 راه است که آن پول و نظرم حقیقت دارد ولیکن برای آنست که خاطر نزرگان را طمانینی و دست و پا آقا
 صاحبان می خورم و بگویم بخت اندک سلام می فرمایند و اتفاقا صاحب خود مانیر و حضور پور و عا ارشاد کرده اند
 و نا هر سنگ بگو می هستند و من بچاس من خانه شما و بنیت و امروز حاصل شدن خط ایشان مجتهد می نماید
 اگر چه ایشان درین قید مانیتند که جواب خط شما بنویسند بهین کمی شنوند که خطوط برای شما نوشته می شود
 همان وقت می نویسد لیکن چون تکلف نیست شما هم کار با صحت ایشان دارند و خطا چه ضرر و زیان
 که در خط پیر و دنده شما بود و روزی خط نموده امروز وعده جواب آن کرده بودند ولیکن من چون بهیچ

فصاحب خانه و دیگران بر حق چشم که دارند گرفته و حضور را بسواری نمی چایند و که آن تا بکثرت فرست بر دهنند و بعد
طراز زبان و الی این بر سر سینه جا و انداخته و خود نشان از فرزند و سینه بپوشانده و نه ندیده گان اقدس با شماره ابرو حکم بشمار
و انداخته و بعد تسبیح هر یک بجای مناسب بیاورد که در نشست و وقت نشست حضور بر نور بر سر سینه صاحب خانه و اشراف دیگر
گذرانیدیم که می بکشد اتفاق افتاد و بعد از آن حضور بدو کلمه مختصر که این اطمینان بپایان نیست و دل چنین می خواست
که تفرقه نشاید درین خانه بیایم لیکن با مقتدرستیزه توان کرد حق تعالی شمار بر سر فرزندان آن موجوده ملاست و
آنها را زیر سایه لطف شاه بعد و از رسد اقامت نمود و فرموده که چون در عزت بشمارستن خداوند قانون هست سال
خروج شوم شمس را از لظون برادر گلان عرض کرد که از نشتر عقیق آوردن حضور اقدس سرافرازی را در دم بفرستد که فلک
پیدا شود و پیش لی نعمت آن بجالای علمان و خاندان می بایست از حضرت و اولاد بفرموده لیکن ما را از سبب
پیش کشید که شنبه که بخوبی در عالم تعزیت خلاف رسم اوج بلاده سرخالت پائین است از نشاند که در عالم تنها
این تکلیف حاضر نیست انشاء الله العزیز با بریند با تقریباً متعین است و اینجا نوار و نوایم شکر شکر شکر شکر شکر شکر
فر فرموده برخاستند و نماز بر ستور حضور را از کنار فرستادند و خود تاسیر و دروازه همیشه میست و در بعد
بعد از آب و خمر شکر و برای اطلاع حواله بقلم شد و دیگران اقامت صاحب تاطیف نشان چند تا فرجه و یک ساعت و اند
چند و اند شغلنا برای شرف فرستاده اند بایگرفت و احوال و قات پس را ده میر محمد علی صاحب که چاره ساله قصه کرد
در یافت شده باشد و پادشاه به است مجری و لاک شکر و شکر بود معلوم نیست که بجا نه طالب چه وقت رسید
۲۲ قریب سه روز و خست و است و کرد و بویستان از ااعت طال عمر که بعد از شنبه تا که تقریر شربان مقرر از آب که ساه
و تحریرش خاصه و در بان را با خوشی و شکر و گریبان می سازد و پوشیده نماز که در مکتوب انوار صاحب نقلی دیده شد که
غلط آن زور را هم آفتم چون تل لونی بهر جهان افزون ظاهر است و آن این است که لفظ یاره را که معنی دست بخیر کنی نظم
و شرف استعمال پذیرفته و آن زور نیست که زنان آراستش دست بان می نمایان نمایان را با لفت نوشته بودید چنان
یار معنی قدرت و توانائی در اشعار مانده و منشیات نشان یافته شده معنی یاره بظرفی رسید و لیکن اینهم
می گویم که با این معنی غلط است صورت این است که اگر این لفظ را در بر بان قاطع دیده اید مضایقه ندارد و الا بار دیگر
آفران های جزو نوشته باشند و بعد از این هر لفظیکه غیر مشهور باشد از کتب دیده با طبعینان تمام بنویسید

فایده می در سر کار صاحب موجود است اما در هر الفاظ عربی و ال شفا صراح را همراه بر چند انجی رسیده و نیز
دیگر میگویم و هر روز که را بکنار گوشتی و مقام چشم است و هنوز که کتبی از اینجی شنیده نمی شود و غلبه این ده تمام می رسد
بعد از این گویم و هنوز که را بکنار گوشتی و مقام چشم است و هنوز که کتبی از اینجی شنیده نمی شود و غلبه این ده تمام می رسد
دیگر خبریت دین قاضی این نیمه حضور پر نور و ملاطفت صاحب خان را به چنان به چشم سپید و اندک آلوده می شود و
همیشه حرف می زنند و احکام می شنوند و علی بن القیاس ازین طرف و از جهت آمیزش اوقات با پیروی که نقای
هر دو طرف در آن می مانند از هم تمیزی نمی شود حال حسب مروج نیز به همین صورت است
رقعه ۲۲ مرزا صاحب الانقدر مرزا امی صاحب و ام کماله که هر روز چون امیر صاحب را مطلع تحصیل از تبریز
برنج انداخته و روز و افق و عده حرکت اهل نماید و از پنج تا وقت عصر به این طریقی از خانجی صاحب ال با جستان
کرازی پیروی با هم عده و قسم شده بود و کوکبی بود و شش طایفه زنان و یک طایفه مردان بود و جمعی و شش سینی را
کسل طایفه نخست حرکت نهاد و این طایفه ای بی رنگه بدگل بودند اما جادی که خواندنش صحیح است
دی که چند مجلس اگر کرده بود لیکن اینها در چه حساب افتاد است اندک خانه همراستش باریک و بعد از آن صاحب خانم
فرمودند و این شش مجلسی شما خالی بچونجی چند ساعت آن نیست است لیکن بن و مرزا حاجی روز کان جاگاه
از مجلس شش نیز خود را حاصل کردیم تمام شد این حکایت هر روز شنیده مذکور و تمامی رسید و بعد از آن هر روز
شنیده شود و این رسید معلوم نیست که چند روز تمام کردید یا قدری باقی است و نمیدانم خودی فرید که ناگه صاحب
مسوده خود را در پیش شما برای اصلاح آورده بود یا نیز این چاره افتاد و منی و نیز به شما رسیده و زیاد خبریت
رقعه ۲۳ منشی صاحب الانقدر مرزا امی صاحب و ام کماله که هر روز چون امیر صاحب را مطلع تحصیل از تبریز
صاحب افتاده و نیز به شما برای اصلاح آورده بود یا نیز این چاره افتاد و منی و نیز به شما رسیده و زیاد خبریت
فرستاده شد نقل آن برادر و این کاغذ را گاه باری و بر کاغذها گاه این دو غل و سه غل تازه که پیشتر
رسیده است نوشته بگذرید بن از دست مرزا حاجی بخت یافته و نیز شما ایام و این کاغذ و آن کاغذ چو دور
خود هم گرفت و چنانچه صاحب برای شما وقت شام شیر فایده و دست کرده اند شاید و اگر کسی پیش از شام

برآورده بامیرسانید لیکن چنانچه طریقت ثانی او را از دروس ساخت مختصرا این که در فرجه انبیا من این احوال
 نوشته بدستش و اوم از جمیع تر آنکه وقت خلوت می گفت که خدا سلامت دارد و امیدوارانعام بوده ام
 گفته حال معاف باید داشت دوباره کنی تا بید هر دو انعام یکجا داده خواهد شد و سکوت در زبده در رفتنم
 بر مطلب بگرازم مسوده لاشما پیش خود بگذارید بجز پاره و زیاده من و شما هر دو خط برای میر موصوف که
 بنویسیم مسوده را هم بخط نام سنگ بنویسانید و در حال آن لفافه می کنم با اینکه صاحب نقل این را بدو نوشته
 یا نزد من بفرستید هرگاه نام مشکه انجایی آید صاف کرده پس بید پس پیش صاحب میر موصوف و در لفافه خود
 روان می کنم و احوال تشریف آوری حرز احوال صاحب ریافت شد و ضمن احوال ایشان لفظ برادر میر تقی و فرزند
 گریه بود و بنادیر حیران بود و من می خندیدم آخر معلوم شد که لفظ برادر از قلم صاحب بخت بود بعد از مدتی
 مشتاقان را لایه نوشته بودید که برادر من میر تقی خود ما هستند و می بایست که چنین بنویسید که برادر من برادر
 میر تقی خود ما هستند الحاصل این بزرگ زاده از برت مدیدی بحال من و برادران مست من خود هنوز
 فارغ نیستیم که بیایم و سوای این از فردا نشسته معلوم را استعمال خواهد کرد پس بهتر این است که ایشان
 و من در رخیه نمایان لیکن رقیه دیگر سوای این رقیه ای آن صاحب نوشته ام که از ایشان را بیاورید
 رقیه مقدمه الجیش بلخیان روزگار سلیم الله المستار الغفار یک فیل خود در سر کار جبریل صاحب نوشته
 فیل دوین که از خانه غوراب حسین علیخان به باد و خواهد که معلوم نیست که برای آن دیر و در کمال غایت
 بسید یا آکتف با تقدیر بسیار رفت که بالای بنگل جواله مرز تقی نامی از نوکران صاحب زاده
 مدوح شده بود خداوند آن مرد عزیز ادای پیام کرده باشد یا بفراموشی سپرد بهر صورت اعوذ
 بشیخ الاسلام اگر چه در عیبت بهر کیف فیلی که از ما و شماست و را بنجا سوای آنچه شما و دیگر می نوشتید
 نشسته آدم فیل دیگر اگر یک فیل بیاید خواججه حاجی و خواججه عبدالعزیز عبدالعزیز بیاید نشاند
 و اگر دو بیاید فیل دیگر خواججه صالح و خواججه رحمت الدخان و میر تقی را سواری باید کرد و اگر آن
 دو فیل بقیه باشد میر تقی را باید و اگر بکنم والا برای او که اران کریم طلب غایم بود یا این موجود است
 و این تحقیق برای این است که مبادا از اینجا یک فیل بیاید و کناران بروقت پیدا نشوند و اگر

بالک فیقیر و باب کرد و چهار روز و پانزده رستم گرفته و در و سپید بکن زن کور باید رسانید و در و سپید پشته علی خان
ارمان تخلص اندو ادا نشان مزبور باید سپید که خطه روز که در امام باڑه مزاج حاجی صاحب بودی بیک
دای زیاد خیرت و دای مذکور گری بسیار کرد و روز خورد هم امروز ترک کردم اغار حبیلین و شمشیر
یک سبیل با تفاق و کون و از و سپید نا که بگوید انفصال یافته حبیلین و برین نکوست که شخص چهارمین
هم هم رساند اگر روز و فردا سحر سپید خوشبخت و الا همین یکس که گفتا و زید به راه می افتد چون این
کتاب هنوز ابتداء ندارد و اما ابواب و فضول آن را به شرحی مستبعد شرح نکرده ام و قلیه خطبه و هر چه
تبع آن نوشته می شود و آنوقت سحر خیا چندین دشواری است

رقعه ۳۴۳
میرزا یونس خواجه صاحب عالی شان خط براتی والی راجه شاهی رسد این رسد و علم
تو را می خواند و به طالع او خواجه صاحب خود را و در صحن پرستید و در طالع او گنجینه در آن گنجینه رسید
نه زمانه دیگر می بران نیستند اطلاع آنو شیشه شایه و خیریت

رقعه ۱۲۸ منسوب علی خاندانی سلمه تعالی درینو داشتند نشد که خانه صاحب کرم فرزان الدین حسین
میخواهند که از نوکری دست بردارند و نگار این حرفه متفرقان به حرفی باخند و باشند و که ایشان را این
بعل آوردند و تعاضی نشان پیرانشه شما نیز نوکری بگیرند و اینچنینکه و چشمه شامه ایشان را خواهد رسید و
که بسمت یکینای از دست نیاید و او را خواهد رسید و با هم نشود و در آن کرم درو اگر آن صاحب بمانند شما هم
یقین که شما پیش از روشن من چنین خواهد کرد من هم از طرف خود حرفی نوشته ام زیاد و خیر است

رعد ۳۵ نوازه نواز چکان میرزاخان اصفهان سلطنت اوردن قالی خط اسمی نوازه قطعه البدرین حسن
 میرزا میرسد بعضی گرفته باغون خط خود و روانه فرمایند چون خط ملوی منیع علم ایدام جواب خط من
 بود و فرستادیم دست نداد و لهذا خط برای ایشان بعد ازین فرستاده خواهد شد امر و نه
 لکهاوزن بدیم و امر و نه خط میرافشارافه خالصتایر و فرمودن و ان شاء الله تعالی بود این بار تفریح غرض از
 رعد ۳۶ میرزا احمد صاحب والا قسود رضی الله تعالی عنهما من این وقت اقصا حسان مکرم قاطع
 ایشان را میباید اما فرموده اند چون در عالم قیامت هر کس پنج پرست چار و ناچار بایستد

پس فردا و اینها حبل حال صبح اینجا می آیند و فردا ضرورت تحریر و انتخاب ضلوع داعی خواهد شد
از نیمه شب تا بزرگترین صبحگاه تا شصت و این مهم بر روی کرسی پدید خواهد آمد و بزرگترین صبحگاه تا بزرگترین
صبحگاه است بر دوشم لیکن فردا وقت سه پرتان صبحگاه می دیدن حسن ترود اینجا ضرورت است
پس فردا وقت نماز که آفتاب برپایه خواهد بود و انتظار شد بعثت خواهد بود

از قضا ۱۴۱ خواجہ امامی صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ معلوم نیست کہ آن شیخ زادہ مسکین مسافر و در فرس
آمده بود اگر نیامده باشد خیر ام و نیز وقت بیاید گفتگو باید کرد و اگر در روز نماند آمده باشد جوابی است
که طی شده باشد یا نه نوشت و اگر این وقت هم رسیده باشد میرا دستم نزو تغییر باید ستاویا و اگر کم و یا زیاد و کم
وقت ۱۴۲ خواجہ امامی صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ سب جز از رفقات ترکی لاله اعرت لال فرستادند
اگر نقل نیاید گرفته خواهد شد اجزای دیگر هم خواجہ رسید و اگر در همین اجزا درین سبگیرید و فقیہ انبیا را تمام
می کنید باقی اجزایهم طلبید و خواهد شد و اگر بعد از وقت واحد می خواهید این را باید گرفته برای باقی
فقیہ خواجہ هم کرد و خطیکه سی قاضی نجم الدین خان قفویض شما نموده بودم میان ریاض الحسن طالب علم
هر گاه طلب نماید اگر آید و او فقار ایگان در بیان دیدہ نمی آن باید نوشت و نسخہ نقل شده
خطامولوی منیر علی نقشبند بنی شد لیکن من نوشتن سجا طرد ام همین قدر است که قصہ بالزیر و طلبید
سیاه را شب زائب خیسایند و صبح باید جو شانی چون بصف آید بالید و صاف نموده باید نوشتید و
وال مولایم چرخ سپید چرخ نیز در دست و غذا هر قسم که پرورغن باشد باید خورد شما همین عبارت
را با خط مولوی صاحب نقل کنید اگر آید میرا بویست علی خان بگوید کہ نسخہ همین دستنویس
در همین کاغذ بنویسد این قدر جابرای شش بر یک نسخہ کافی است و

بند و صاحب آید بود و بجز دست میرسد ملا خطیب باید نمود صاحب این احوال را در این نشین خو
که یکم بعد خان صاحب بدینگونه اگر میرزای مزبور را بنقدیر مبلغ بعد تحقیق احوال از صاحب
مفاد آقا صاحبان بپرسا خند و آقا صاحبان بهم راضی شوند چیه رضا ایضاً و الا من و شایسته

و صاحب کلان بر سبیل هدایت یایا اتفاق خواهند آمد البته در آن جلسه شریک نشویم شکر زیرا که این
هر دو و الا جناب زیاده از چارگوشی نهایت یکپاس نخواهند نشست و معیارین ما هم و در محبت ریز
همه اساس چنینها ازین بختیست که مرزا با گنج شاهرزده را هم می بود و هست و شاه جهان آباد چون خانه شد
زنی از راه رشک همنشین شاهرزده موصوف کرد که این بچه که در شکم دارد از شما نیست چون اغنیای
خصوصا اطفال را همین گوشه است و دیگر هیچ وقت پدرین و مرصا عجب ت بسیار نازک مستعزای
موصوف قصد کشتن او کرد و در محمل که مادر شاهرزده باشد او را پنهان کرد و من بعد با منته نظر سجانی
و نواب قدسیه الدوله حضور اقدس اعلی مشهور نموده او را و نه که هنوز در جماعت عالم خود را که در آن افت
بماند و مضمون خط ممتاز محل امی حتی عظم مهادرین بود که پس یک از بطریق این زن منتول خواهد شد زیرا
شاهرزده خود بگریه و نامشروع ظاهر فرنگبار بود چون حامله آمد و بود بعد و ماده چند روز وضع حمل اتفاق
افتاد لیکن بجای مرزا هر مرز جهان افروز بانو چنان شد چون این دختر اولین فرزندان شاهرزده و موصوف
و سوامی این زر کارهای کشیدند چنانکه شد که مرزا و پسر و هم شادی دختره صرف باید کرد و مرزا
سلیمان شنگوه بهادر با اهل و عیال و جناب غالی دهم اقبال و صاحب کلان بهادر راجا داجا و
باید ساخت این بهادر و پسر را مادر شاهرزده مقدم اندک فرستاده بود باین گمان قوی که پس منتول خواهد شد
لیکن نوشته بود که این پول مادر هر دو صورت مبصرن باید رسانید تمام شد این مطالب دیگر انیکه مزاج
من بچغل آبی قرین محبت است خاطر شریفی جمع باید داشت این بار هم در غرضه که اسمی جدید بگزارد نوشته اند
و وجا غلطی یافته شد یکی از باعث تعلیل است چه اگر جان لفظ او وسط پیش ازین و درین خط هیچ نوشته اند
پس گمان غلطی سوامی این میرود که در جلدی خیال نماند آن نیست که شاهرزده در کوشی محمل عیال
بجا باین صورت نوشته اند که بانو شری محمد علی صاحب دومست خاتمه بود مستند ملاقات شد این خود هیچ
نیست بلکه سر اصل صحیح و جای دیگر نوشته اند که باز از انشی صاحب دومست ملاقات شد این غلطی
لیکن چون شما این مایه را خوب طی کرده اید این خطا از ادب عیال نیست اتفاقی است و جای دیگر
که غلطی دوم واقع شده باین هم معرفت بحال لفظ است و آن لفظی است که شما آنرا

نوشته اند یعنی همانند که حق سبحان قاف بر بنی آید و ساقی هم فاعل آن است فارصیه نه بالقرین
فحال چون لفظ ساقی حالا بملکی مشوق نشاء بنده باشد و شاعر شربت بنده است یعنی آب بنده که استعمال
نویساید و نه به معنی ساقی است که ساقی شربت بنده است و این هم مطلع شده است شش شخص ساقی که شش کشت
گیر و والاکا که شربت بنده و دیگر بهرستان که بهرجه چاه و در آن شربت آب ساقی میخوراند باید که سقا گفته شود
لیکن چنین نیست پس لفظ سقا از قبیل منقولی عرفی تصور باید نمود که از دخی اصلی خود برآمده زیرا که
از روی لغت که در بر همین سیم است میباید نوشتند با لفظ سقا از باعث شهرت گرفتن لفظ یعنی شخص
مسلمان مشکاک بردارید و اگر اطلاق نمی یابد بزیاده خیریت دیوان ابوالحسن خان صاحب را از باب
تلاوی ایام بخاطر نمائید است که حساب صد تومان را در هفت بقچه طاق بستن از من می پرسید و من
گفتم که در هر روز ای طالع بزرگ از شش طبع از شش بر سیده بودم چهاره سه چهار و ز تا مل کرد و سبک
و برادر سید این حساب از روی قاعده غلط است زیرا که اولی کانون حسابی در عدد یک هفت است
چفت مجموع طاقهای گنجده طاق مجموع طاقها چون صد چفت است و هفت طاق هفت چفت
در آن گنجایش و در هفت طاق و نه طاق و نه طاق پنج طاق در آن گنجایش تا هر سنگه که درین روزها خود
و کرم آقا صحر صادق خان صاحب ایشان گنگار که گنگار نه اند لطفون این کتب است مطالع باید نمود
رقعه ۴۲ حقیقی همانند که در روز که ششم شهر حال هر روز پنجشنبه بود و آخر روز قریب به صبح بخوابید
که از سبب قریب بویلی چنانی بدو لقا شد صاحب علم بها در اکثر آمدن خود برای درس عربی نزد
فقیر فقر کرد و نه اند و عضد شما که سحر امجد خود نوشته بودید من داندم بعد مطالعه دریافت شد که شما نیز
راضی نمی شوید هر چند من در خط خود این ایما نگردم بودم لیکن سجا طر سید و بود که شما از حجاب این گفتگو
بزیان نمی آید و نیز درین گفتگو از من شرم نخواهید کرد و مجبور بجان ضابط قبله و اولیای صاحب شما
اشاره نمود و بودم که درین خصوص ایما می بخواهم و اگر اول سجا اند به ازین دو دفتر سحر
هم نمی تواند رسید حالا که مرضی صاحب دریافت شد یعنی درین امر بیجا است اگر چه بحسب
ظاهر خاندان می چرخد و سبب لیکن در اصل خود را دانسته و بلا انداختن است هرگاه که طبع شما

در روز پنجشنبه بود و آخر روز قریب به صبح بخوابید

نمی تواند برادرین محالدا صراحتی در مثل شد و دست آنچه بخود پسندی بردگی می پسندد فی الواقع
سود بسیار و دوباره خود را رسوا کرد و بی هیچ لطف ندارد و گویند که هرگز نیست آن حد رسید که لیکن
دست العجرب این صورت بسیار بد و هم خوب نیست چیزی ضرر و ضرر خواهد شد یا کدام دختر شاه پسران
شاه میر و یا سچا نه پری و سبزی پری فریاد رشتما می شود هزار آفرین بر فهم شما خوب نصیبه اید و طرف
ناک اندیشی بکار برده اید کدام بر قصه دیگر این مردم عجیب می غرق نیستند که بر شما قرائت چنان
کردند و اسحاق بی آنکه تقاضای شدید از طرف شما بخواهد و آید و ای زرقیت آن در خدمت دارند
درین صورت هر چه آید رسیده است مال بابای شان شد زیرا که تقاضای شدید چه گزایای
طلیقیت هم ازین طرف محال می نماید دیگر احوال این است که خان صاحب مکرم و الامتاق
تاج الدین حسین انصاری صاحب صدر و سپه در بیج الاول منجمله سی صدر و سپه و پانصد و ولایت علی
بابت دیوانچند داده بودند و یکی مبلغ معلوم تشار علی نامی در قرض خواستند امیر خان صاحب
بر و صدر و سپه دیگر که در بیج الاحمد طلق هم هنوز صورت وصول ندارد و این جهت که جناب بیج
بست و یکم بیج الاول روانه گانپوش شده اند و از اسامی معالج را داده فرسخ آباد دارند و بیست
که طی سجدت شان روانه نموده شد هنوز جوابش نرسیده سبحان علی حسن صاحب کلبان بزرگ
خواهد آمد نزد من خواهند فرستاد من امر و رقع سجدت ایشان فرستادم و بودم و دران رقیه فیه
بوده است که فیروز و زحط خواهد آمدی آمده بود بندگی سجدت ملازمان نوشته اند ایشان هم جواب
سلام و آشتیاق بشما نوشته بودند و پانزده روپی هم رسید و وصول شدن نزد خواجده قاضی صاحب
خواهم رسانید جناب بیج و کتب کوره را خریجه و صحیح نموده نزد شما خواهند فرستاد که بان امر و که بپسند
شما می دانید که من از شما هم نازک مزاج تر ام نگاه شما خانه ای را که لذت زندگی موقوف بر آنست گوارا
نگزیده و نسیه که مادام الحیوة در بیج و بلا گرفتار نخواهم ماند از من کی می شود که یک یک درق
این نسخ را ملا خطه نماید لیکن در بنجوی نسخ و پسند و ناپسند رفاقت خواهند کرد می دانید که مردم زرد
شاه پیران و قجبه انی گانیم که کجا سر و داغ تصحیح کتابهاست و در بنجریه الامانی که تصحیف نمودند

برای خیر و کار خود و از میرزا رضای علی باید گرفت چون آدم نزد میرزا میرزا رفیق گفت که به بیان حال و احوال
از کار خود و عیال و برادر و خدایتان بگویم چو می فرستادند حال او بدست آدم و دیگران رسید و از این آدم و عیال
مازمه و باقریگه را که حاصل این خط است که بر این پیش نهاده بودم این خط را به دست خود و نشانی خود
پیشانی بر سر هم بیان حاجی حواله او کرده اند یا که فرستاده اند یا که به دست خود نگذاشته اند و سالی و سال
حواله او سازند من منع کردم گفتند بعد از این به دست که آدم از آنجا خواهد فرستاد و به دست خود
مردم بود که من باین پوری می رسم من هم آدم نزد میرزا رفیق بگویم منی فرستادم آدم از آنجا به دست خود
نامبر و بخیر است خالص صاحب خواهد فرستاد این خط را همان صاحب خود و به دست خود فرستاد
بنابر ضرورتی به خود و دیگران فرستاد و به دست خود فرستاد و به دست خود فرستاد
برسانید و این قدر دیگر عرض کنید که اگر نقد به دست آدم می آید که بگوید که به دست خود فرستاد
بجمله و برسد و الا غیر فلانی و الا غیر فلانی و الا غیر فلانی و الا غیر فلانی و الا غیر فلانی و الا غیر فلانی
رسید و فرستادن احوال خود و به دست خود فرستاد و به دست خود فرستاد و به دست خود فرستاد و به دست خود فرستاد
خوب بنزد و دیگر هم دست هرگاه به دست می آید و اندکی کند و حال را بر این خط بگوید که با او بگوید نام از او
که عمرش زیاده از سی نهامت سی و دو سال نیست و در چنان چند قسم نام ساختن خواهی است و به دست
هم جرات درست دارد لیکن نوکری در کار باران گاهی نگذاشته است و نمی کند و نگذاشته است و به دست
این زیانش هم درست است و پدرش فعل بود و این همه احوال خط را بنامش بگوید و به دست خود فرستاد
گفته شد و یکسبند خط و الداجه شهاب رسد و به دست خود فرستاد و به دست خود فرستاد و به دست خود فرستاد
صاحب برده اند از این جهت فرستادن آنرا و بنزد دیگر و موقوف و رفته شده و آنچه شهاب و به دست خود فرستاد
عرض کرده بود که بعد و فایده نواب آصف الدوله امیر الدوله مرحوم خواست که او را با نام در از آن
نکرد و با حجت آن بنیال فرسیده باشد از ظاهر است که امیر الدوله هشت سال پیش از رحلت الدوله فرستاد که به دست
شاید عرض شما امیر الدوله حسن رضا خان بوده باشد باینکه امیر الدوله خطا به میرزا رفیق فرستاد و به دست خود فرستاد
برای فرزند و له می گفتند و خاندان برین احوال اعتراض می کنند و به دست خود فرستاد و به دست خود فرستاد

منتهی کینه می سازند اندکی تحقیق نموده حرف باید زد و مقدمات دربار بسیار نازک می باشد اگر چه شاهنواز طفلی
 احوال امارت لکن کویچه سست و انبیه و چو ضرور که این چیزها را تحقیق بکنید بکنید در دربار آنچه معلوم باشد باید
 رقص خط بهجت نذیر و دیروز که بحساب رویت چهارم و پنجم و ششم و هفتم و هشتم و نهم و دهم و یازدهم و بیستم
 بود باین مشتاق رسیده خاطر نگران را به روش هزاران مسرت و شادمانی گردانید و رسیدن خط ازین نظر
 سببی و شایسته این است که لاله را به چند شامین فرمودند که تا خط دیگر از آن طرف نمی آید از اینجا چیزی نمی یابند و شایسته چند
 روز دیگر انتظار بیاورید اگر درین عرصه خط خواهد آمد می آید خیر و الا سینه و سیم و شاید که خطون ایشان بوده
 است و وقت روانگی زری از معما جن قرض گرفته فرمایش صاحبان آنجا همراه برده این خط الا منتظر هر آنجا هم
 است و بهرگاه بهرستی می آید خط و هندوی هر دو را یکجا خواهد فرستاد و معلوم نیست که این حرف مقرون بعد
 تو بدین یقین که دروغ نباشد چرا که این جهان مافی الضمیر خود را از من پوشیده نمی دارند و الا معلوم نیست
 که این خط صرف فرستاده اید یا زهرم آمده است من هنوز عرض نمی کنم که اسمی جدا می شود و نوشته اید و بدیده ام بعد ازین
 خواهد بود و هر یک من و دیدن و ندیدن آن هر دو برابر است کار بد را بدیهه است سلامت بوده است الحمد لله و الحمد که از
 آمدن این خط مرادی که بوده باشد چون قاضی صاحب بهر روز و رنجی است باشد و خانصا و قیله و چماونی از باعث
 فیض مسافرت و آخر شدن روز خط اسمی من هر قسم خواهد کرد و عرض می کنم که چون نامه نوشته شد و وقت اینجا فرستاد
 این از دو حال بیرون نیست یا رستم وقتی نزد قاضی صاحب سید هست که عرض نزد خانصا صاحب و قبله سپرد و فی
 می فرستاد و بدین پیش از رسیدن او خط اسمی من نزد خود نگه داشته عرض می رانده کرده باشد و خاله چنان باعث
 شود و این است و من متوقف بر او و نوشته ای یقین است که حال بیاید چون شما هم پنج خطی و خط
 من باقی نمی گذارید و خانصا من جمع است که عرض به طلبی هوای بندگی و سلام و دعا نموده باشند و احوال دیگر
 تلخ الیچ حین خان صاحب میر غلام علی خان میر و بلالزم حضور پر نور شدند و شام بهر حال صاحب بهر رو به
 و از غلام علی خان صاحب صدر و پیر قرار یافته خانصا حیف و نگار نگار و لیکن میر غلام علی خان صاحب گذاره
 خود درین شام هر قدر عازم دکن بودند حکیم محمدی بخبر و اضاف و ایضا خدمتی از خدمات استعمال نموده نگاه داشته
 باید دید لیکن هیچکس ازین صاحبان باریب سلام حضور نیست الا سبحان علی خان که بلا فصل بر روز

[illegible]

جمع باید داشت و عوض کردن برای تنخواه بخیر و عالی صاحب لاجب کمال الهی و در این شئی است من این قدر
 نوازش در خط اول کرده بودم برای آن بود که اگر کسی بالا بالا بویافت شود مضایقه ندارد و الاسوای بین
 گفتگوی تنخواه چه صرف دارد بلکه باید بگمان هم گفتگو ازین قبیل مناسب نیست شاید رفته رفته ایضا صحبت لا نشان
 برسد و انکار نیاید بشکوه ابا و عین او اگر کرد و حال من در هیچ امری ایضا صحبتی از من نیست سخی را که آنچه و چندین
 میگذرد و شفا آنجا بعمل می آید بلکه من اینجا چارگه تری بادل خود مشوره کرده و نگاشته اند و بعد دور کردن قبا^جح
 امری قرار میدهم و شاید پیش از آنکه من بنویسم بهتر از آن کاری بکنم پس مقابل با شما خطاست که تایید روح القدس
 هم فرماید ان شاء الله العزیز درین سفر ملاقات خان صاحب نصیب کن صاحب خوا باشد تازه اینکه چون
 درین روزها شما بنوازه مرا جها نگیر درین ملک من است و درو نصاحب علم بهاد و من شیرینی دکان کوی و
 چیزهای دیگر برای او بجا نپور فرستاده اند میر یوسف علی خان وکیل حفر و ناهر سنگه تالیق شان شمع و فله^{۱۱}
 سواری هر دو است و دیگر تو زنگی است آدم هر چه دارند اول ناهر سنگه گفته بودم که بهر چه نیست کنائی
 تنما برود و پلو تنی کرد و سببش چنین است که مر و که از مدتی گردن طبع به تیغ غیرت و استغنا بریده شئی بر روز می
 ناچار میر یوسف علی خان را تجویز کرده ام لیکن بنص و والا نظر بصغر من میر یوسف و ناهر سنگه را هم همراه
 کردند تا یک روز و روزگاری اتفاق کایت افتد وقت سوال و جواب پیش طرف ثانی تعلیم گیر ایشان باشند دیگر اینکه
 عمارت نو که متصل کوتهی ساخته می شود هنوز مدتی باید که تمامی رسد اگر چه ترک شهر موجب بیخ رو جانی است
 لیکن خلاف رای سلاطین و حکام هم خوب نیست تازه اینکه سابق شخصی بسن است و دو سال رسد
 شما پیش من برای اصلاح مسودا با و دریافت فیضهای تالیف نموده من امر بود و من سوالی او را رد
 کرده بودم و درین نزدیکی با شخصی و را سبب است قاضی صاحب که ده چنانچه چهار شربت را تمام کرده اند و شفا
 شروع نموده است و مسودا را با هم قاضی صاحب دیدند و می گویند که مر و که عجیب بهر هنر نا ترا شنیده است و است و است
 مناسب است با تجویز نادر الفاظ سمل فارسی را نمی دانند تا با الفاظ عربی چه رسد تا نادر علی پسر شریف بهر هنر و است
 لازم او بود و چهار دسته بسته استاده می شد و قبل اتفاقا کاری کرد و اینحال را که معاینه نمودم خون از شرم من
 بارید گفت من این او گری تا بگذارد او بجز گفتن بهر چه گفتم بعمل آورد و حال چهارده و پیمانه حفر و پر نور برای او تفرقه^{۱۲}

یک تنخواه بهم یافته یکپاس روز برادر پیشانی خاصا چپ مدعی شنیدید و وقت عصر میر و بعد چندی داخل
خواصان حضور که این منصب منصف میرزا را بر سر نهادند شما میدانید که برخواصان حضور محضی نیستند عزت هم میسرشان کم نیست
رقعه ۵۲ مخفی نماد که امروز که هفتم ربیع الآخر سنه ۱۲۲۸ هجری روز دوشنبه است عرض شد شما محضر و دوازدهم
شهر مذکور مع خطای اینجانب بطالع و ماده سرور ساخت آنچه از احوال آن ضلع نوشته بودیم به شما
بقول شما بهر چیز که بخواهید و اتفاق دارد نه دوستی و دشمنی کاری آید شش ماهی شما را حاصل از این حین
عجب مرد با شجاعت و مردیت است و الله که اگر این ملک با اختیار جان موهوب می بود و آنچه برای
برادر حقیقی خود تجویز می کرد برای شما هم می کرد اگر برای صاحب پیغمبری صورت نمی بست برای برادر خود هم
نی کرد و سوا می این اعتبار هم شرط است بخش منوی از مدتی در آن ضلع خود پیدا بود و اینجا هم وقت
تکلیت رای از باغ شفاست و بهینت برای نامی عزت و شرف و تالماهری داشته و شما در آن ضلع بودار و با
کسب سالیانه دارید بلکه هم افزین که در همین مدت قلیل با مردم این قدر خوشش می آید اگر بدید که در شش ماه
شما را دوست میدارند و آرزو مند ملاقات می شوند و افتخار از شما به عزیز و بهر چیز می شما هم به طلب رسید رسید
و کار عده برای شما صورت نخواهد پذیرفت خاطر جمع دارید و ماه پیش و که من از و شما شایسته و او بیلا
دارم حال خوب و رجا بهر چهار روز بنظر و رفت بسمل مغز فلوس خواهم گرفت لیکن الحمد لله که مادی فالج
نیست و دویکی و غیره است و الله پاک می شدم اینها بهین قدر بار چرخش که آنگاه و ده شده و بعد و عوشتی شما
و ما را بچین مستند امر و زود که می روزمانده با اتفاق مرزا بزرگ پسر ختا را بدو که در شش ماه پیش و در من
و مرزا حاجی برای شنیدن میر علی صاحب خواهم رفت اطلاع عا نوشته شده زیاد و خیریت بد بد بد بد
رقعه ۵۳ مخفی نماد که مکتوب و لنوا از شار سید بر قومات اطلاع داد و عرض کرد که ای صاحب خود نوشته بودید
نیز مطالعه ما و مردم چه بگویم که بد دل چه گذشت لیکن چه باید کرد جای جوهر نیست خط و یگراسی منشی صاحب
بوجهی پای شریفه سر باز در بین خط مکتوب است بعد مطالعه بهر چیز که بخواهید بگوید الیه برسانید تمام شد
این قعه حال بهر بود که دنیا مقام رنج و راحت است آدم اگر و در و زنگ بطلب می گذارند و با عوشتی آن
به تعبیر منی از منی حرمی پای آدم و نا و صاحب است هر که متصور نیست و معنی بهر حقیقی بهین نیست که آدم

الواجب اما می صاحب را از این حادثه خبر شد و من سزای نوزاد صاحب را با جاده بین پوری بختیوارم رفت اگر طلب می کرد
 میروم والا خیر و نیز مرقوم بود که از حضور برای باورچی و حقه برد و تقاضای بسیار است بلکه نوشته اند که شاهی بختیوار
 که من نان خشک خورده باشم پس از شما متوقع آنم که یکتا باورچی خوش بپزد و روپیه ششاد را راضی نموده و یکتا
 حقه بردار که سوای اینکه آتش میباید قلیان بگذارد و دو گرگ پنج حلقه درین کارند آتش باشد لیکن قدری خوش
 فلها هر جوان باشد و روپیه فرستاد تمام بشود ضمنی ششاد نام خان صاحب میانی الیه حال شما بشنود یکتا
 باورچی خوب در لکهنوبه روپیه چهارم میسر چه جای اینکه بین پوری بیاید و هر دو طعام هندوستانی و انگریزی
 خوب بپزد لیکن شما بجنود عرض بکنید که هر باورچی این سلیقه ندارد که هر دو طعام را بخوبی تمام بپزد و دیگر
 بتلاش بسیار شخصی بدست آید هرگاه حال باورچی هندوستانی در لکهنوبه صورت باشد که بهشت روپیه
 ششاد و آتش و یکتیش خدمت بدستماند روپیه یکتا تا که در هر روز گرفته باشد این گونه باورچی که سلیقه
 بر روپیه داشته باشد بچگونه در سفر کم از بست روپیه قبول خواهد کرد زیرا که در لکهنوبه برای چنین کس پیش خدمت
 پانزده و شانزده نفر است و بعضی سرکارها از نیمه پانزده اگر حضور عالی مرکوز خاطر دارند که طعام های خوب مانده
 چیده شود پس یک باورچی هندوستانی که قدری از سرشته رکابداری هم آگاه باشد مع پیش خدمت بپا رده
 پانزده و بیست و نه نفر مانده و خود دخل حساب نیست محول باورچی است و یکتیش مالی بهشت روپیه که اقسام
 نان بچته در حضور بیارود اگر شوق نان هندوستانی نباشد و مرضی مبارک همین است که اطعمه هندی و
 ولایتی هر دو در حضور بیاید پس اگر نشاد شود که باورچی باین صفت تلاش نموده آید لیکن ششاد مع پیش خدمت
 کم از بست روپیه نخواهد گرفت و ما حرم یکتا بد طعام ملک خود را خوب می فهمیم قوت نیز ماد اطعمه ولایتی نفیس
 است لیکن اگر اتفاق میشود یک و چیز که خواهد بچست با کسانی که میتهن طعام ولایتی هستند و ششاد
 خواهد شد یا در حضور با شخان خواهد رسید و دیگر آنکه تلاش حقه بردار هم می کفر هرگاه بدست آید روانه خواهد شد
 تمام شد این قصه هم غرض اما می مشاعره حال اگر والد ماجد صاحب ششاد باشند و والد و الاب بعد از این
 خواهرزیمه و این بختیوار از آنست که من درین چند روز بنیاس فرستادم فرواد عورت جناب عالی با فرزند از
 جندی و صاحب کاران و دیگر صاحبان عالی نشان بختیوار خدمت مرشد داده خود را بفرست لیکن مجلس از سرشمار
 ندارد و بدست هر کسی که میسر است

چگونه نیم پاس شب خوابد و درین صحبت مرا سلیمان شکوه بنهاد و بهم خوابند بود آفتش بازی از میان دو
 و دیوار ای می بر ای روشنی چار طرف و بجز رفتن شب از بدست آمدن زمین نو و محبت اجاط هم بسیار است
 و بر جای کاغذی هم دست شده است این بر جای همان است که به او ایامد می شود و عوام آنرا غبارده می نامند
 شما هم ملائکه نموده اید و دو خدو و پنجاه روپیه برای ماور چچانه جناب عالم و نصف آن برای مطبخ در خدمت
 فرستاده شد و طلا همای دیگر اینجا هم بخته خواهد شد دیگر غیریت در کافه شما خواججه حسن خلی با شما بود
 بچه رشتید است هر روز من میگم که هرگاه کسی آتخابر و در آن خبر بکشد شاید چیزی ارسال هدیه از قسم
 حلویات مرکز دار و معاونیت که شما چه افسون بگوشت شادوان خود میدید اید که از اصلاح عمو صاحب
 بلکه فال یا جده شما خوش نمیشوند و قوت تحریر شما از همه زیاد میداند لیکان بر سالن من میران اند روی کم فر
 سیاه دماغ اصلاح کسی ندارم میر کویست علی خان دختر خود را از شیر واکرد دست بخشش شیرینی بخاشم
 فرستاده بود جای دیگر که جو خانه ساز رفته بود و اینجا همه از کان کولی بود از آقا صاحبان خود و آقا صاحب
 کرم فرمای خود با لاله امرت لال سلام و استخفاف و از حضور پر نور دعا رشا شدند بر صاحبان غیریت
 آقا صاحب و آقا صاحبان و پذیر و زینت صبا و داشتند حال افسان آبی شما روز سهیل دوم بود یک است دیگر خواهد گرفت
 و چند روز است که جواب خط زبان اند که در آن حال محسن نوشته بودم رسیده بود و جوابش نوشتن ضرر
 نبود زیرا که جواب خط من بوده است و با مطلبی هم منتال است لیکون چون بعد از آن که جواب خط
 شما که طه و دست غرضی استی فیکو که آمده بود نوشته فایع شده ام آقا صاحبان جواب خدایشما فرستادند و درین
 خیال بودم که هرگاه خط صاحب بعد از این بیاید غایت نامه مخزی ایها داران چه بچید و خواه هم فرستاد
 درین اثنا میر حیدر حسین نامی از اولاد نواب شایسته خان که درین زمان بخدمت ایداد شانه انصاف
 و چار شمرست و رفقای فقیر رسته فاده میکنند آمده ظاهر نمودند که خواججه قاضی خان صاحب گفته اند که از عیادت
 بعضی عوان سلطه و خانگی نزد بخور دار فرستاده اند پس فردا بچول و قیتمه اینده می رود که می گفتیم میر حیدر
 نام و از چهار روز است که من خط بقاضی صاحب اودام موافق معمول بهان روزی استی کرد و از خود و نوب
 اگر یک روز و از سببی دیگر کشیده مضایقه ندارد این نمیشود که چهار و پنج روز بگذرد و هنوز این هم چرا که فردا

باشد شاید شما سو کرده باشید با حبی را مستقبیل ساخته گمان دارم که قاضی صاحب همین قدر گفته
 باشد که بر هر خط و طوره اند شده شما هیچ حال کردید که پس فردا روانه خواهند شد میرزا پور منتظر شده گفت این
 چه میفرمایید من این قدر جلوتر نالان نیستیم که ماضی و مستقبل را از هم فرق نکنم چون دیدم که طرف ثانی
 بر هر چه گفته بودا هر روز در خط و دیگر اسمی شما نوشته مع عنایت صحیفه آقا صاحبان در یک لقا فیه دست میفرستاد
 اند که نزد قاضی صاحب بنام طرف ثانی خط را بنقاضی صاحب رسانیده که آمد به سو خود اقرار کرد که سبیل
 از من خطی نشد خط و طامین پوری پس بر هر روز روانه شد لیکن قاضی صاحب خط امروزه را از من گرفته
 و مستطمان گفته اند که اجازه است از شما می خواهند اگر بفرمایید بآدم تاج الدین حسین خان صاحب که در روانه
 میشود و بدین گفته اند از من چه میفرستاد این قدر گفته بهر ارباب رفقه که چکی بخندست جناب مدوح فرستادم ایشان
 همان وقت خود و موافق معقول نزد مولوی حسین علی خان صاحب رفته خط را تفویض نشان کردند بقیل که
 تا حال رسید به باشد یا بعد از این برسد هر چه در آن خط امر قوم سنت بران عمل باید کرد و اگر از اتفاقات خط اند که
 دیرینه برسد و دل آن این است که من یکبار بر سلام اکتفا می ورزم شما در عوضه جد و خیر و عنایت خود را من
 بنویسم و پس از این خط و طامین اسمی آقا صاحبان نوشته لقا بکنید و سر باز نزد من بفرستید در خط مذکور هر قدر
 که خواص را در آن خط و طامین خود و فضل و بزرگی این صاحبان خواهید نوشتن خوب ترست تمام شد این مطلب
 آدم برین که بر هر روز و طامین شما و خط اسمی من سید و منتهی و منها بطالع در آمدن خان صاحب و الا قدر
 و رسیدن ایشان می رسد از اینجا بشمار و لطیف عنایت آقایی قدر دان بحال شما و موقوف و ششتر که از کوه آباد
 بانوی هر روز در یافت شد و شکر آبی بجا آوردم این نخواه که بالفعل است اگر امروز دنیا بد فرامی آید
 آنچه من در دنیا نگذاشته ام که در حصول این است که نخواه بکس نرسد چون دنیا بامید است ازین فزوده که صاحب الا حنا
 بحال شما هر روز در دست بسیار خوش شدم آفرین بر محنت و جفا کشی و علوه بیت شمار و فیکه فضل آبی شامل حال
 نخواه شد ما هم از شما امید و انقیاض خواهیم بود از اخلاق حمیده ملازمان شریف توقع قوی داریم
 که بسوگن نمایان پیش آید ما من هم بعد شاز و روز بر روز حضور آمده ام و هر یک که آمد من بر است بخط
 مستقیم در آن آقا صاحبان رسیدیم شب همین جاس بر بروم صبح در شام خنده رفتیم و در شام هم

بکرا از مشاعره برخاستم از با هفت گل و لای که باران شدید باریده بود باز همین جا آمدم چون آن خسته شب
هم باران بود از صبح تا این وقت هم گشته شش بار یک گاهی باران پر زور و شور می بارید حالا اندک
استاده است هنوز همین جا هستم شام باغ و انجمن می آیم غزلهای مشاعره حال مظنه که امروز برای شما
نوشته شود تا هر سنگه که حالا بگوید گذارم شهرت دار و درین روزها از با هفت پیش کسب بخش خود بخود از دست
جا چاک شده است و درم هم کرد یک شب پیش بود و در روز پنهانی نزد آغا صاحب خان حاضر بود و
رفته خلاصه بحدی آزاد کشیده است که چه بگویم قلم بر نمیتواند داشت که یک سطر هم بنویسد من با جرات او
بندگی از طرف اومی نویسم حالا لازم این است که شماره قلم متضمن استفسار کیفیت حال قلم خود از دست
این خبر برای او بنویسد که خیلی محبت با شما دارم و زیاد خیریت قلم و البته کلام او
رقعه مخفی نماند که خط بهجت منظور قلم در دست چهارم شوال است از خبری بتایخ نیست و
شهر صدر رسیده و سرور ساخت بگمان شما در شکوه آباد بودید از خط حال دریافت شد که بعضی عوارض شما
قطع اند اما همان حرکت گردید الحمد لله که آن بلا از سر گذشت و بمنزل قصود و انگلی اتفاق افتاد
حالا بر سر نامه خط آنچه خوانده شده این نوشته خواهد شد پیشتر از رسیدن خطوط نزد شما نرسیده بود و خیال میکردیم
که حالا باین و دی رسیدن خطوط صورت نخواهد پس لیکن از عبارت شما که برای عنوان جواب بایستد
خود قرار داده بار قلم نموده اید لطیفان کلی حاصل شد یعنی زود و خطوط از طرفین خواهد رسید و چون
خط مشفق کرم مخدومی تاج الدین حسین خان صاحب بعضی است و می که بنا بر دریافت چگونگی آن صاحب
مخدوم مخلصان آقا محمد صادق خان صاحب مدد بود و فقیر رسید و خط مذکور پاره از احوال صاحب هم بنابر
قلم سپرده بودند از تخریر خان صاحب می تراود که صاحب الاجاه از شما راضی است اگر سببش میرسد سلوک
نمایان می کرد جای شما در اول دوست و شرط و سنگا و این که باز هم با و فریاد هر چند از قلم و شمشیر
زیاده الزان بشماره بدعای کسی خواهد رسید و سخی شما و سفارش می گیرم لیکن راضی بودن قلم از نو کراعت
مزید غرض است و دست که در صدر و پیوسته بر مناسبت نبود این را که در عالم می شنید و بیست یا آقا که از این قلم
نمی آید عیال است و شمس بر او تمام می ریختند خدا مبارک کند بنیاید و خط خالص مشفق کرم سبب القلم اتفاق شده باشد که

صد و صد نوشته بودند و طاعتی از این جهت بشمار باعت بعد از این پوری و پس بدین طریق با ایشان رسیدند
 یا همه مطلب را با این حال بگویم که هر چند به حال هر چه شد به سبب شد آئین خدا فضل خواهد کرد و الا شما یک
 ملک است و سیل از شر این بعد از این بشرط شمول عثمانیت از وی است و سیل از خود او پیدا شد خدا هر چه بدید بعزت
 بدید و با او خیریت خرد و کلام این چنین و آن چنین و حقایق و تندرست اند و دیگر آنکه در عرض شما این بار و قوم بود
 که اکثر را شیعه و مقدس فخر شکوه اباد فخر نمودم و الله ما جود شما اجدط الله این عرضی سگوست که در وقت که قوه
 شما نوشته فارغ شدیم گفته است که برای خواجده امامی درین خط تنبیه ضرورت که فسق را بجای می فرستاد است
 باید دانست که فسق یعنی بی کفایت و فاعل آن را فاسق می نامند و مراد آن محو است چنانچه فسق فخر و شهرت
 دارد و فاعل آن فاسق و فاعل گفته نوشته و در فی را که با این صفت مستحق باشد فاسق و فاسق می گویند و
 بجای او را و به غایت فاسق استعمال می پذیرد یعنی برهم خوردن اراده و غایت جناب امیرالمومنین علیه السلام
 الله جل و علاه باید عرفتی برقی فی شیخ الاسلام یعنی شما ختم خدای خود را برهم خوردن اراده ای خود و بدید
۵۸ خواجده امامی صاحب سلم الله تعالی و دیروز رفته رسید و تا رفته و یافت کرد و بدید الله تعالی
 ترکی خالی از غرض نیست برای اینکه خواننده را از ان لذتی دست دهد این طریق نوشته شده و بیشتر این
 حرکت بایستی عمومی شماست که هم برود و دیگر بتاسیج بقدر هم گهری شب گذشته نکاح میرقی خوانده خواهد
 سبب قیام و کعبه یعنی جدا جدا خود عرض باید کرد که روز یکشنبه به تمام برای منست و خواهم فرستاد و پیشبرد تا آنکه
 در نکاح زیاده از سکونم که یکی از ان حاجی که بلای صا حبه استند خواند بود و خلاصه اینکه فردای نکاح میرقی خواند
 و زوجه اش زعفرانی پوشش خواهند شد و بتاسیج نسبت و ووم هم ساچون بعلم خواهد آمد و فردای آن حجاب
 و نسبت و چهارم یعنی نسبت و پنجم چنانسی مرتب خواهند شد

۵۹ خواجده امامی صاحب سلم الله تعالی امروز که چهاردهم شهر محال بود و پنجشنبه است پیش از این طرف بود
 برزانه شد و دیگر چیز را هم مثل که برتر خانه و با و چنانچه و اسباب هیچ رفته و در اقله کجاست لیکن رخ خیره طرب
 بکسوف نیست رخ آنکه با دست مشهور این است که برای انتظام برگشته سلطان پور و تندرست به حال میرفته شباید و
 مقام و اینجا اتفاق افتاد بعد از ان بلکه نوید و بدو همان صحت دارد و نهایت سحر تا پرتاب گداز باشد که نسبت

گروه از سیدان پوران طریقت در هر دو صورت توقف هیچ جا نخواهد شد چرا که این طریقت شاکست و هر دو فرقه
 غیر مبرور و ادرین فرقه نخواهد بود و این میرسانم ابتدا اندک نقل بر این است که شخصی از عیال فقیه آباد و دروغ
 بیان آفرین شدن بود و در میان می پرسید که سوا ی چه در این حال نام بر آورده که است تمام از من به صاحبان بهتر اند
 گفت شخصی تعریف خوانده امامی میگردد صاحبان هم شرا ایشان ملا حظه فرموده اند که قسم من هم آوازه گال ایشان
 شنیدم هم نه خود ایشان را دیده ام که تکریر آنست منی و در نتیجه پیش خود در محله ولایت به از ایشان کسی
 نمی نویسد لیکن آن قبله در طریقه کمانی استاوند تمام شد نقل صاحبان که گسترده بود
 رقع ۶۰ خوانده خوانندگان سلسله تعالی خط سرت نظام قوم دوازدهم در وقت عودت بزرگوار شهاب فقیه شست
 رسید از سبط العبد آن دل بسیار خوش شد رفتن صاحبان از فغان نیست انشا الله عزیز هر گاه کماله
 می آید باز بهین رپوت نزد صاحبان بود و خواهد رفت و منظور خواهد شد خاطر جمع باید و پشت این رگله از دل
 بنام شامق درست است آنجا هم یک و کس از دوستان فقیه خوانده بود و از آنجا دو کس مختار نهاد آن کماله که بالکونو
 رای بالکرام نیلی رابطه محبت از دو حال کنونی قسمی که با من شتاب خوب می دانید که چه گوشت لیکن زبان نا
 جنبش میتواند و اگر حال خلاص من و شمار و ظاهر است و دیگر خیریت خط اسمی آنقا صاحبان این وقت فرستاده شد
 جواب بعد از این خواهد رسید خط که رنگارام با فو قست مرو که نسخه هم نوشته است ملا فله باید که در بنیست آنقا
 کلام را قدری صلابت از باعث استعمال هرات و وعده معلوم می شد و این بی سر نقدیده است سقا سیت ابتدا
 طبیبان افغانا موقوف و شته آب گوشت با ایشان می دادند

رقع ۶۱ خوانده امامی صاحب سلسله تعالی و دو قطعه رقیب علی اسمی والد ماجد شاکا و دوین و خصوص
 احوال خوانده قطب الدین صاحب افق و صده در رقع امروزه صحیحی اگر نصیر الدین صاحب بخت است
 فرستاده باشند میرسد هر دو سر باز است ملا زمان شریف خط اسمی والد خود را بعد مطالعه بصح در گرفته
 در لفظ خط خانگی روانه نمایند و بخواند قطب الدین صاحب بگوید که بعد مطالعه این خطها را نیز حواله
 نصیحت نمایند و دیگر آنکه شتاب خوب میدانند که من خود صاحب را از دادن کتاب بهرم منع میکنم لیکن چون
 می نصیر الدین صاحب رسیب هستی من از بر علی اینی والد و شتاب اند و نزد کی چار شربت را از من بجهت

رسانیده می شود آنکه که کم همارت درین پیدا کنند که از برای صاف نمودن نوین و در یافتن حبابا نفس منفر
 قوه نفسیه است که در آنجا که اینها نیستند باطل حواله باید کرد و لیکن چون آدم ایشان را
 نمی شناسد آنرا در هر آدم میجو صاحب روح کرده باید فرستاد اگر چه بی رقه سن آدم هم بجزمت نخواهد رسید و
 رقه مرشاهو تیری شناسید درین صورت احتیاج آدم نهیم نیست تصنیف هم برای همین است که کسی فیهن
 برود و آنچه که در این احتیاج تصنیف است آدم را کسی که با او کسی و بیغ نیکه لیکن در دادن کتاب
 غیر کس از این را تا مال می رود که جنی اشیا اصل پاکه جتیا طارنا احتیاجی کنند برای این میسر هم با پیغمبر علیه السلام
 این نسخی ترکی که تصنیف است بی تا مل باید داد و خواه خود اندوخته نقل بر دوز و پرونده ارباب کونینش از اولوت
 شما بجز عرض کرده شد و آثار صاحب را نیز از حضور در عا رشتا و دست و از خاصا صاحب ملام می رسانند و میر
 الکبریا هم قوه نفسیه و نفسی که روی و بصحت کامله دارد و

رقعه ۶۲ در روپیه برای آن زن که سبزی سدر جو آدم امیر صاحب بد کرد که بر و یک روپیه باقیست
 آخر جادی الاخره در روپیه دیگر نیز صاحب ابر رسید و برای بدیه الفرباد و بار آدم و رقه رفته بود و از حضرت صاحب
 یکبار بدربار و در یکبار و خواب رقه با دم مرزای مروج سپرده شد و وقت بیداری خواهد و در و کچیل که تا شام
 کتاب بیاید اگر می آید بستی می رسا نظم البینه که یکم خان هم و سه گمرای روز برآمده خواهد و رفت انتظار کتاب که پیش
 و اگر نمی آید خواب در سید بار فرستاده میشود و لیکن خط و بیج نویسی که در آنجا بهر نام رفته خواهد شد
 که به نیت العن با هم فرستاده شد با پارچه علیده و دخل الفاظ خواهد بود که رقه کتاب هم آمد باید گرفت
 رقه ۶۳ خواجده امانی صاحب پیکان شربت انار و رقه صاحب فرستاده شد اگر شربت با دم مولوی حسین علی
 صاحب که با شیار این بهادر است و زیر پیمان است ساینده که دخل شیشسانند و اگر نداده باشند بر چه میگ
 یا مسین میگ بگویند که سنان مولوی حسین علی خان صاحب رسانید بیاید و وقت سبزی بالای شنگله
 خواهد شد که اتفاق شد من می آیم و شما را سو کرده برای سیر و یا خوریم و بعد در مکان از صاحبان نیز
 خواهد بود شربت مکان مولوی حسین علی صاحب خان خاوند مولوی صاحب علی ان صاحب است حوالی که اگر بود از آن و شربت
 رقه ۶۴ خواجده امانی صاحب لکمه الدتالی و در عا رشتا و پرونده که ترکی بود و یک لفظ از سبزی قیل غدا

ایشان عازم دیار بودند پس خاطر من چنانچه در این شب بخت آمد از ایشان میخیزم و بخدمت آن صاحبان
 آمدیم و منی صاحبخانه و این مستکار تا شام در میان چشم و شکر میگذشتند و در این میان من را دیدند و فرمودند که
 رفته اند و باز در یک هفته منی بیایید و در میان بمانید و در این میان من را دیدند و فرمودند که
 انچه در میان بود و بخت که آن که در میان بود و بخت که آن که در میان بود و بخت که آن که در میان بود
 و در میان بود و بخت که آن که در میان بود و بخت که آن که در میان بود و بخت که آن که در میان بود
 سپار بماند و از ایشان صاحبخانه من نوشتند که هر چند تو متوجه این چیز نمانی شوی لیکن با این صاحبخانه
 من نوشتند که این لغز را دریافت کرده بودی و چون خاطر من موصوف جزیرت بتامل منقسم همین که اندکی
 فکر کردم معلوم گشت که این صاحبخانه من نوشتند که هر گاه یک حرف از آن
 دور کرده شود چار باقی می ماند یعنی دال هر گاه دال زچاد مخزون شد چار باقی ماند و اگر دو حرف دور شود
 همان چار می ماند یعنی دال و می ماند هر گاه که بعد و کرون دال و می ماند بی نقطه از چاد چار باقی می ماند
 که بخت آن صاحبخانه من نوشتند که هر گاه که چار باشد دال می ماند که بخت آن صاحبخانه من نوشتند که
 و همین صورت از دور کردن چار یعنی دال که بخت آن صاحبخانه من نوشتند که هر گاه که چار باشد دال می ماند
 خان صاحب هم باید نوشت و از دیوان صاحب هم باید پرسید اگر فکر ایشان کار خود را باید کرد
 و در آنکه من صفرست عرضی شناکه ای قبله که به است و در و داده بود و مطالعه در آوردم و آن
 رفته و من خودم بود و نیز دیدم که از دست قایم خالصا حبیب بود و می کلک منوخت تردد دارم
 باید دید که محنت شما چه ثمری آرد چون مقدمات دنیا متعلق اراده بشری نیست اتفاق است خداوند
 چه شود از اول خود را حواله بکنه کردن چه ضرورتی ندارد باید که از خود کاری نمکنی که معلوم شود و چه
 خود بخود صورت ظهور و بر این کس و آن معذورست و دیگر اینکه عرضی شما این بار دو لفظ غلط درین شد
 شما نیاز باعث جلدی اتفاق افتاده باشد یکی این که از آشنائی دارم بجای اینکه با آشنائی دارم و دوم
 همیشه این بجای همیشه گان با همیشه یاد بر و خطی است صاحب شسته شده بود و در خط طوفان خیزی از حساب هم در آن کور
 رفته و خواجگامانی صاحب یکم از افعال انوار جنتی که به کتب بیچ اطلاع ندارم غصب بماند نوشت

رفته اند که خواجۀ امام صاحب سلمه الدتعالی والد شهاب کباری کرده اند این است که وقتی که بر سر بیاضی است
 ایشان را با آقا صاحب کرم را سه روپیه که حساب شصت آن بود میوه خرج داده و کاواکان و خوراک خود شش
 بهر لیان دادند و هر میان بی خود نوکر سر کار بودند ایشان یعنی قاضی صاحب هجده که منزل رسیدند بهایان را
 طلبیده گفتند که کاواکان تو هر روز چند روانه می بایند و برای کاه چرمی گیری و برای خوراک تو چه در کار است
 بهایان جواب داد که صاحب تدبیر اوهای خود بکنند آن صاحب خرج راه به داده اند اگر نمی دادند از صاحب
 می گرفتیم حال که پیش ما موجود است از صاحب چه طور بگیریم هرگز ما هضم نخواهیم گفتند این هرگز نمی
 کشما پیش خود بخورید و این دروغ می گوئی که آن صاحب خرج داده اند بهایان سه روپیه اند که نزد
 کشیده بایشان نشان داد باز هم قبول نکردند آن طرف ثانی مجبور شد عرض کرد خوراک هر دو سپاسی و
 بهایان کاواکان پند ایشان بود و وقت رخصت هم یک و سه انعام دادند بهایان آن سه روپیه را باقا
 صاحب سپاسید و این حکایت را نقل کرد آن صاحب گفتند که اگر طبیعت ایشان اینقدر در حسن چوگان
 بی اندیشه بود چه اهل کار طلب نکرده خوراک سپاسیان و بهایان هم ضایقه نداشت خرج کاواکان انعام
 چه نذر بود و تسک مال ایشان بود حاصل اینجا بنویز شده بود که آنچه از ایشان خرج شده است بخت شما که
 قائم مقام پدر بزرگوار خود مستعید رسانیده شود و لیکن من منع کردم گفتند عالم تمام انعام ضایقه ندارد
 رفته بود نشاند که خط شما امروز که غرضت بمن رسید لیکن چون من از دیروز باز بمحضر
 آمده ام نه روز و گوی سبکپا نسزیده بود که چون از خاس این خدا و عرض کردی که برای اجداد خود نوشته بودی پیش من
 نمیدانم که کار خط نذر امروز رسانیده یا در روز فلان سبک دیر و زآورده باشد انصاف این عرض

جواب همان خطوط است که اثبات چهارم محرم الحرام ازین طرف رفته بود زیرا که بست و هفتم شش این خطوط را نوشتند
 الحاصل غنایین مرقوم در این نشانی شده فی الواقع فرستادن خط منظم و فایده مرصعه مرقومه اسمی مرزا ابوالحسن
 دیوان وقت نیز خط تعریف از خاطر مرصعه فتنه بود حق انبست که اگر من نمی نوشتم سواي بزرگان شما که از
 طرف من ممنوع بودند و خود هم مناسب استند دیگر نمی چگونه می نوشت آنچه از نور الطاف آقای
 قدردان ماکتفای در حق خود نوشته اید یک بر یک و کذب سخن آری در آن گنجایش ندارد اگر صفات حمیده
 صاحب الامنا نسب مد الله العالی کونش سامعان نمی نواخت رفتن شما که روی داشت الحمد لله که رفتن
 شکوه باد اعلی نداشت و این شهرت بنا بر مصلحت بود و غیره فکر در دهن عمده که خاطر بار خوشن کرد و با قریب خود
 یقین است که در دروغناست باشد و باورچی باین صفت که طعام انگیزی دهند و ستانی ببرد و خوب بزد و بغیر ازین
 که برست و پدید شاهزاده برای او قرار گیر در ارضی بر فتنه بین پوری نمی نشود و حق بجانب دست چرا که اگر بجای
 او و باورچی نوکر کرد و نشود هر یک کم از ده و در سفر نیکو پس این بچاره که یک دو آدم پیش خدمت بهم خواهد گذاشت
 در سفر چگونه کم از بست و پدید خواهد گرفت خلاصه آن باورچی که اول مقرر کرده بودم بعظیم آباد رفتن و خوشه
 که رفت برای این که بسیار بد و بود و لاف و امر انبوه است و حق برادر معقولی بدست آمده بود و بنویس
 هم هست لیکن بچاره ساله بلکه از بچاره متجاوز است خالصا پسند نکردم بهر کیف شما خود به جناب
 خالصا صاحب الامنا نسب عرض بکنید که اگر شاهزاده باورچی مع پیش خدمتش بست و پدید مرکز خاطر و الا باشد
 من باین صفت شخصی که هر دو طعام خوب بزد بست آورده روانه خدمت عالی سازم یاد و کس جدا جدا باور
 صناعیت بد و در پوزینه ارضی کرده بفرستم آنچه نوشته ام بجنس و عرض کرده هر چه بفرماید باید نوشت زیاد و خیر نیست
 رقع ۴۶ ستاره اوج معانی و معجزات نکتة الی سبک الله تعالی الخط دیگر اسمی عمو صاحب شما در جواب
 ایشان که امر و معرفت سبج اعلی جان صاحب رسیده است میسر این راهم بکرم خان باید و او بهتر این است
 که هر دو خط اسمی ایشان در خط خود چیده بآدم ندکور بدید و بیرون و دستار و پشته و بهر پیشتر بنویسند و بکار
 میرانشان صاحب بالیان بدتری مسوزنی صاحب خانه و دستار و یک پاپوش اندویدر آردان و دزد و
 و بچاره حاجی طایر با کفایت که در سوخته خود را بچاره ایجابیل رقع نماید و بچاره ایجابیل علی اصل نباید و او

مرد که سخت خرسنت و ریاض مزاجی پیر میرزا جعفر و بروی پناه کس بمن میباید گفتیم پیش خود نگذارم و بجهان بیرون
درست نمی فهمم برانی آمدن سعی میکنم لیکن بنور در حضور کار داشت معلوم نیست که مفراست را تا کجا حفظ کردید
و در صدا و چند ورق باقیست خط قاضی صاحب نیز فرستاده شد باید گرفت آن خط اول خود نزد قاضی صاحب بماند که دره باشد یا در
همین خط که را احوال این عرض خواهد بود روانه خواهد کرد و خلاصه خط آن صاحب جان بهم در خط خود خواهد مید که داشت زیاد نیست
رقعه **رقعه** خواهد بود اما حق اینها نیست یافت نمایند که در خط مستقیم بنشان میسر علی میرزا قاضی را علیه الطلبید و هر دو
خط حواله او بایست نمود که هر دو خط را بطیالعه در آورده همین وقت در خانه خویش سرشان بجمع بگیرد و بسیار نگاه
ندارد و در میان خط اسمی در باقر صاحب نگذارد و دیگر است که تبه آن خط است آنرا نیز با احتیاط تمام در خط خود
گذشته بند بکنند نشود که کاغذ مذکور بپایند و خرابی را در ده قالا صاحب نشوند که این مرد عزیز روز اول بمن گفته بود
که صاحب خط نوشته بپایند من سوای نوکری کسی مستحق اخراجات نخواهم شد این قدر فرج پیش خود را هر روز
زبانی صاحب یافت شد که که بگذاشتی بسته اند باید که من از فرستادن چنین آدمی است خجالت می کشم و کار این گونه
مردم گاهی درست نمی شود مگر این قدر میشود که کسی بیچاره را بطریق خیرات چیزی میداد بجهت خدا
خواجده طلب بدین که عزت خود و آبروی مرا نگاهد است خلاصه این است که در خط اسمی در باقر صاحب بپایند و سی
نوشته اسم اول خبره اشتم که گدائی میروند و الا جواب صاف داده می شد حال که وعده کرده بودم ایضای آن نفر
افتاد من هم بعد روزی آیم غرضی امروز هم گفته ام فردا با غزل دیگر سخن بگویم خواهد رسید یا نه
رقعه **رقعه** خفی نماید که خط مسرت تمام قوم بهشت و ششم حمادی الادی ششم ایچری امروز که پنج حمادی الادی
مواقی ملین مرقوم و روز دوشنبه شهور روز بی امیه و شنبه بیان ست رسید و مطالعین و خبر احوال بفرستادن
اشتها ساخت عین کینه بجا قبیل و کعبه نوشته اند نیز بنظر در ادلیک خط اسمی خالصا حسب طالع نشان برادر رسید زیرا که
بناب ممدوح هر روز وقت عصر مع انجیر و نان شیرین مقدم شدند و مذکور را ندون بنیز رفته است هم به طالع
پاره باید کرد و مخلص و ناهرسنگه او پیروز بجهت آقا صاحبان مخدوم بوده ایم ملازمان ناهرسنگه صاحب است حالا
بایک کار ام موسوند صحیحی باستان دولت صاحب عالم بهادر خود را فرستاد این نشان است بایک حاج عذر عدم حضور
لیکن چون شما نوشته اند این بنده چیزی بگویم بایک نویسم راضی صاحب را قهوه مدعو بجهت بایک بنهاد و انرا بعد از ظهر

همه اگر یکدیگر بخواهند ستم طلبند و یکدیگر را طرف ایشان نخواهند سید و گاهی ستم نخواهند کرد و از این جهت ستم را بکار نهند و بکار نهند
 و با نکلن دیوان صاحب قفسه یمن قلم نموده بودید با غش سرور خاطر دهم شد رحمت خدا بر این کار فرزند این چنین است که با نکلن دیوان صاحب
 ده روپیچ خود را نگرفتند و از زبان زرد مردم ستم سختی نه خبر و اگر کاران فراموش نمودند یا نکلن اینچنین بود و باز هم نکلن
 زد و که شما پول صرف نکند درین قیامت بدست هر چه در دستخواه کاران میسیدیدین قدر استیجا صرف می شد اگر چه جدا
 امجد شما میفرماید که خواهی امامی آنجا اوقات خود را بطلانیست پس بر دانه ز تو پیش کار ندایم لیکن آنچه شایسته و اولی
 همان نیکوتر است یعنی هر چه بعد مصارف ضروری بماند اینچنین باید فرستاد و احوال آنجا بفرست که بود یا نکلن را خالصه و الا نکلن
 مقدم اند که دریافت شد و وقت رو الکی جواب قبله و کعبه ایهم دیده رفته اند لیکن مطالبه که به نصف از زبان خالصه
 بوساطت من دریافت فرموده بودید یعنی نوشا سره مولوی حسین علی خالصه فرزند بتیخت خالصه نگرید و مراعات
 هم معوض نگشته و تمام شهر حسین خیرست که یکصد چاه روپیچ شما سره قرار یافت و عده امانت عداالت یافتند با
 و نیز آنچه بخواهد بکشد علی خان وکیل پیروزی که کرده بودند خون بسیاری برادر و تشدید و استنداد و زار و دیر
 و دیر و زار و پیر و زار بودند از طرف صاحب علمی و بناگی بقدر مرتبه بر یکدینین جاعت رسانیدین خواهان این
 مرتبه خطی بجا ناک قاصد جان محمد و هم باید نوشت بطویل و مختصر و قوت نیست هر قدر که امکان داشته غرض است
 شش ماهه چال و در شرف جدا می شش ماهه قوت خواهند شد پیش خود نگاه باید داشت تا وقتی که دیوان زرد صاحب سید
 و دلیلهما برای صاحب برای دیوان خالصه دلی و الا آنچنین هر دو روانه شد خالصه صاحب محمد و عنایت خواهند کرد و
 و ده روپیچ دیوان صاحب گرفتند هر چه سنج خود نویسن باید فرستاد که به دست پیچیده رسانید و تا و زیاده خیرست
 و قفسه محضی نماد که دیر و زار که روزی ده چیدم شعبان بود خط مستقیم موافق دستور و رفعت عظمی اسمی
 بنجاب قبله و کعبه محض صحت و سلامت و آمدن خالصه اشتیاق از پرگنه و همان شما بودن تا مدت یک شش ماه اینچنین
 و عنایت صاحب قفسه لاجاه و طلبیدن پول برای چیدم و نویسن تازه که فی او نکلن ساز و روش بمنصه ملوک جلوه دهد
 رسید مسرور ساخت دعوت خالصه مع خالصه و زلفا از واجبات بود آنچه لعل می آید بجا و پسین طبع است
 و بونی که از گل ضد برگ بدماغ شما رسید است شام گوش مادم مشتاق آنست بنیم کی توانم آرزوهارا
 معطر میکنم و عذر یک در حضور علم امسال مبلغ شش ماهه و عظمی نوشته بودید بجا نمود و خوشنویس که در ضیافت

[illegible]

پاچه کوچکی گامیست که گوشت را می بخیر و عافیت اندکی از بیکاری فرزند و لذت خوشی شوش است باشد باشد
 چه بشود بر سر نامه و منی لفظ علامه خواجه امام الدین بود معلوم نیست که این غلام را شما هم می شناسید
 یا نه سابق ازین برای باران بقدر بود حالا گفتن چه فایده ریاده خیریت
 رفعت مشتی سعیری نیست و لودعی جهان منزلت سلیم الله تعالی بعد از زودا خسته نمائید که ام و ز که تخم
 شهر حال است صحنه محبت طراز رسیده جهان جهان نشان این مشتاق ارزانی داشت بر عنوان مکتوب
 شما هم بود که نشانی طلبه ایوان فرسیده و الا با ترجمه میرسد آنچه گمان برده اید مقرون بصحت است اگر بد
 منظره میرسد به آن نوشته می فرستادم معلوم نیست که خط مشتمل بر خطبه و ذاک فرستاده بودید یا بدست
 آدمی که این را به آنجا پیاده اید اگر در ذاک داده آید رسیدنش دلیل قطعی بر نامه شدن آنست باغالب
 شدن و هر چه میدان ذاک در صورت از آن بایوس بایر شد و اگر این هر دو علت پیشتر است که هر کس
 رسید و بود و خوش الفش نوشته شده بود و اگر تقویض شد که عازم لشکر بود و نه دیر بعد ازین خواهد رسید و بمقتل
 که آن مرد از دست بیضه نور رایت چندی دیگر در شهر توقف رزید و یار راه که نام باقی پیش آنکه در
 هر گاه خطبه ای قیر میرسد ترجمه اش بخیرست خواهد رسید تمام شد این مطلب هم گفتگوی دیگری خط خط
 خط خانی خانصاحب قلی میرانشاه الله خالص صاحب فرستاده ام و بصاحب فرسیده رسیدنش از مجبوریه است
 پیشتر این نیست که خانصاحب و یکس این خط بخیرمت شان ساینده ام و خط نوشته بود و ندیک منظره این خود
 که هر روز می نویسنده آنرا در ذاک پیاده بودند و در پیش شتمل بر هندوی پیچاه رویه بدکان مهاجر فرستاده
 از اتفاقا قاتل عباد الله خالصان خانصاحب خط فقیر را و خط هندوی ملفوف کرد که با حقیقا را تمام برسد یا سو
 واقع شد برین قاعده فرقه مهاجر است که خط هندوی بهار بعد جمع شدن روان می نمایند یک هندوی راز و تر
 روانی می سازند از نخست سه بهار روز بدکان مهاجر نند و در چهار روز هر کاره مهاجر بلکه نور رسیده و آنجا پیاده
 خداوند که مهاجر چه وقت با کرم علیخان صاحب پدر خانصاحب خبر کرد و بالجمله اکرم علیخانصاحب خطه کور
 به برنور ار کار میفرستد تقی خان پیاده اندا که فرستاده باشند فهو المطلوب الا خدا بخشش را و جوی اخیل گنج فرستاد
 باید طلبیده و غیره و هر خطی در خط خانصاحب فرستاده ام آنرا هم بر خود و از خواهر هندو ساینده یا صاحب بطلبند

رقعه ۸۱ منشی بلاغت ایشان بنگار بستان عبارت بر اعست توانان سلک الله تعالی بعد از روی ملاقات
 شریعت و لغت و خوابهای خوش و شب مناسب بایام و خط بودن از قلیان الکوش خواب و ریختن صاحب
 دامن لطیف و اطیع باد که در روز سرد و رفته طبع را و صاحب ملاحظه نموده با ترجمه بازی و در شش روز در رفته خود هیچ در
 لغت خط خاسته که خالص صاحب قلم را نشاء الله خالص صاحب و اند نمودم غلب که هر روز پیش از رسیدن این خط
 بخند دست برسد یا انکار رسید بعد سافت مکان خالص صاحب از نجاس رسیدن آن می کشند پیر و نیز از نامه
 بخند دست و الله صاحب نوشته فرستاده شد این صورت که خط و کمال انگیزی را و اند شده نزد دیوان صاحب
 خواهد رسید ایشان بقاضی صاحب خواهند رسانید اگر جواب می آید نزد صاحب خواهد رسید لطیفه شما و دست بم
 یاد میکنم می خندم بقاضی صاحب هم آن لطیفه اگر اجازت بدیدید نویسم آهال لشکر این نیست که بنویسد بیک
 هست نیست کوچ شنیده نمی شود شنیدند آخرا به بیع الاخر بلکه بنویسند و جوشوند این قدر هست که از این بن
 بقاضی یکا کرده پیشتر رفته نیمه می زنند زیرا که در اینجا از باعث مقامات قدری عفو نیست در هر دو هم رسیده است
 لولیان این ضلع هم در لشکر آمده اند عیب صورتی و طرفه خواندن دارند لیکن این قدر هست که طرز خواندن
 و پوشاک نکند و هر چه هست صورت با اختیار خود است بشهر موقوف نیست همه زنهار خواندن بلا بر سر

غولهای فقیری آرند زیاد خیر میست

رقعه ۸۲ رفیع افصح او اعوب العباس سلک الله تعالی بعد دعای طول عمر خفته مانند که ذریعة النشا طبعی
 مکتوب و لغت و شاد و سلطان پور که بقاضی بخواه کرده از لکانه کناره گزینی و واقع است رسیده و فرحت افزا
 خاطر نگران گردید هر دو رفته که لغت آن بوده است با ترجمه در همین کاغذ مکتوب است ملاحظه باید کرد لیکن این
 بار اندکی غور در آن ضرورت است چرا که من از سبب تنگی جائز جبه الفاظ بر آن نگردا و ام شما خود نام خدا صاحب
 فهم با هستی در حال رفته نظر نموده لفظی را که از آن سموع صاحب نباشد و معنی آن نفهمید در همین کاغذ الفاظ
 ترجمه را دیده عملی خود کنید و آن عبارت را با تمام دست نمایم و نیز بعضی الفاظ را که معنی آن صاحب
 میدانند و در رفته ای دیگر هم ترجمه آن بخار نش پدید رفته از قلم نه بخت حالا با نهایت این روی شما آن حال از
 که لفظ لغت را بشما بفهمم لفظی که انشا بارة صاحب بجای خود وقت فرصت ترجمه را بفرماید و ملاحظه نماید

بگویند آمدن محمد در وقت نماز از پیش در و در صاحب رال از دست که از دو گهر نمی روز باقی مانده تا وقتی که تاریکی زمین و آسمان
 را بگریزد و نوبت اعتدال قوت با نور و بر روی حیات با عانت هر نوع و شعل رسد بیرون نشسته باشند درین عرصه یقین است
 که تا مبرده موافق قرار داد خود نشدند اعتدالی که دارند نخواهد آمد و اتفاقاً فارسی را پیش خود بگذارید هرگاه آن مرد را
 به صدامی بچندان بچیز از مقامات که به خود خوش آواز و عازم فرخ آباد بتوقع خوشخوالی خود برای تحصیل سیست بسیار یافته
 او باید بود و هم بگوشت و صحنه سخن عرض باید کرد که آمدن و بجا نماندن بجا که صاحب عالم پیش از وقوع این امر پیش کسی
 بر زبان نباید آورد زیرا که این مردم قاعله دارند که خبر را شنیدند جابجا می پس انتشار میدهند و سبب اقبال و سال
 جاسوسی بگوشت و عیسای ساند و موجب نگرین خاطر بازگشت شود و اگر بخت بدست قبلا و کعبه هم این خبر عرض کردن باشد
 امروز این قدر باز عرض میکنم که بر زبان نیاید هر چند رسید انهم که بر منع کردن متوقف نیست خود بخود کسی نتواند
 لیکن چون از قبیل سراسر نیست شاید بطلان شای بشیریت در عالم اختلاط بر زبان آید پس اگرگاه نمودن لغت بجزیری است
قصه ۸۸ نیز اوج اقبال هندی فواید امام الدین خان عمر قندی دریافت نمایند که در وقت شام به چهار کعبه
 و یک کاف ازین بهر چند کسی بر تقدیر بین که امانت نزد لطفی میگرم بود آورده چون شما را آنجا یافتند نزد کعبه
 شما گذارشته رفتن یقین که شش بلباحظه شما در آن باشد معلوم نیست که شما کی فتنه بودید شما به ضرورتی دینی شمشیر
 و الا عادت شما نیست که جانی برودید من امروز و ای یوگر شروع کرده ام چهار روز این را هم می مانم بعد ازین آنچه
 آمدن بنای آن خاتمه باشد شفق می گزارم و فردا و چند روز بر نور مجله تعزیت امام عالی مقام است بهیچ وجه از شما و بخت
 که بخواند نامی بنویسد و با هر دو سواد خود چهار گهری روز بر آورده اینجا بر شما عرض کردم که خواسته ام می و این مجرای کلمه
 فرمودند که این چه منی دارد که او هم در مجله تعزیت سید را نشانه حاضر نشود و در خانه ما قاعده فایده است که کسی سبب احتساب کند
 گفته خود را می این عهده تصدیق نماید و اگر کسی بدینگونه بپیم نیز بهر که ایشان کار با جنتی امام علیه السلام دارند اگر
 بنویسد گفت سزای خود را خواهد یافت یقین که مرد با یافتن این امر که شش خواهد کرد که علی رؤس الامر ما دین را بکنند و او را
 بر ذیل مقام شکوه و تنه نیست بهر صورت ایشان حاضر خواهند شد تمام شمس سلسله اقبال و تمثال با بنو زمانه
 که فردا هر ذیل بود بگوید و او را برای آوردن قرصه خوانان و کتابخانه و غیره خواهد رفت و درین موطن هیچ امری
 خالی نیست که نزد شما رسید پس لازم است که شما و خواهرتان را به یکجا بیاورید و با ایشان بیایید و خواهرتان را هم با شما

نشانید که چنانچه زلفت گذار کرد با بوی نازده خلق هر دو صفت که خوانید بر روی که نشانی است از این که در دم رسیده و از این که بجز
 از قهر ۹۱ معلوم نیست که رسیده و اگر نشانی است از این که نوشته بودید و در دم رسیده و از این که بجز
 قبله و کعبه امر و زنجانی و غیره و در این که نوشته بودید و در دم رسیده و از این که بجز
 این دو تمهید یعنی هفت صاحب سینه و در شرف و در غایت صاحب که در پی و در غایت که نشانی است از این که در دم رسیده و از این که بجز
 باید کرد و هر چه حاصل شود و باید نوشت که بعد از آن و زنی قرار داده که در دم رسیده و از این که بجز
 پس نشان او بر بی رخ سست اجدا لیدن و در بدن که در غایت که نشانی است از این که در دم رسیده و از این که بجز
 که خوانده اید از اصل تا آخر بطور خود در یکباری ظاهر باید کرد و از این که نشانی است از این که در دم رسیده و از این که بجز

غزل منم که ناله بر خاک نشین آموزم	بر روی خاک که پهل طبعیدن آموزم	در میان تو من جان و دل و دلم و دلم
بغضای تازد آن چشم پر خون آموزم	بغضای تازد آن چشم پر خون آموزم	که طرقت کشیدن خود را به شمشیر آموزم
بخشیت بنامه ملک جهان را بخشیدم	بخشیت بنامه ملک جهان را بخشیدم	چنان با طلب فتاده ام بود عشق
که سوی برق دهیدن من آموزم	که سوی برق دهیدن من آموزم	بابل تعسیر انداز شمشیر من آموزم

تغییل از غم آن نشانی که نگاه دارم / کشته دین مرگ جان را بر آن آموزم

رفعه ۹۲ نوشته اید که این شعر بوستان سعدی لفظ چه دارد شعر که چه شایسته بود و خروس جنگ
 چه زنده میش باز روین جنگ و صورت این است که این شعر سعدی است لیکن در بوستان نیست بلکه
 در گستاخ است و اگر بگویند بوستان در این زمان نیست بلکه در شمشیر است و در شمشیر است و در شمشیر است
 همین است که هر بنام جهان را جان آفرین و حکیم سخن بر زبان آفرین و معلوم میشود که از ذوق خواندن توان
 در طبع و لیت نیافته اگر یک بیت هم از آن بخش شما میسرید و این قدر میسرید که نظم من شعر نیست
 هرگز این قدر مخالف رونمایی از یک کتابهای نظم و دایره و دیوان شما که تصدیق و با عی و شعر و مسکند
 همه در آن داخل است و غنای عید باشد و منتهی از این که از این که یک بحر واقع میشود و در شعرهای مختلف
 الوزن می آید هر چه در این شعر که در بوستان سعدی است اول مصرع ثانی آن چه نامی که در واقع شده که در
 اندک نام و نمایان چه بروز و من و من است که هر چند خروس جنگ چالاک است لیکن پس از پلانیت اگر که بگویند

نو تواند و در جناب قلم که کبریا پیش من بهم معنی این شعر فرموده بودند لیکن در مقام ثوبی این معنی بلکه
 از روی تسخیر لای کتب می گفتند که بعضی ملاها این شعر را باین صورت می خوانند من و یوز این را فراموش
 کرده بودم خیال رسید که شاید که ام شعر بوستان مستملین لفظ باشد که من سجا طندار هم ازین شعر یاد داشته
 اند که در آن به معنی دیگر صحیح و آنچه منظر صاحب ازین لفظ برنی آید بالجملة برای شما چه نقصان دارد و قدح و دیگر
 نوده بفرستید و برای مقدمه معلوم هرگاه من می آیم بخوبی کنم دیگر آنکه عرض می نمود صاحب با بقیه و که باید او
 که بخوبی یاد دارد و بهادر بنانین وقت رفته میزنو صاحب من بود نوشته بودند که عرضی من اگر از نوای نصیال و
 بهادر نیت باشد که خیر از نظایر جواب باشم و اگر بنور بنانین جایا باشد چندی در فرستادن آن تر قفله باید و اگر من فرای
 میروم هرگاه از آنجا برمی گردم صدق خواهم بنابر اطلاع همین وقت نوشته شد ازین اندیشه که با و افرو اجاب
 قلم و کعبه سوار شوند و عرضی به صاحب زاده برسانند و طرف ثانی از اتفاقات بجهت و فرستند و از آنجا و خطا شد و سیاه
 را تا جایی حضور طالع و دو سه بار از بودن اوضاعیات مابک شدند و بدن عرضی موجب شک زنی مردم شود
 رفته ۹۱ احوال مشاعره بنیوال است که چون روزهای موسم زمستان که هم است و تا فارغ شد از هر دو
 طعام و طی کردن مسافت تا باینجا و انقاد پذیرفتن صحبت سه پرمی زندانین جهت صحبت و بیرون به نصف شب
 کشید جاسیجی و روزه را به ندرت بود و خیر میسر صاحب با وصف خوشگونی بدستور بوده است تا هم مبارک ایشان
 داشت و آواز را هم کسی نمی شنید لیکن من و خدا که غلاما خوب گفته بودند و احوال آن کس و ما و معلوم شد شما
 باین سهره چانه چه کار است آئین که بیاید حرف بنای زو اینها عادت حرف زن با ایل بازار و از این ماه قمری
 را اول غمی شما بعد از آن پدر شما باین پایه رسانیدند که حال انفس که روحی نشنید و دیگر اینکه ندگی صاحب بخت
 آقا صاحبان ثانی شده گفتند چه پیشود که اگر امشب هم ایشان همین جایانید گفته باید دید خلاصه و عدده در میان نیست آن
 و نیامدن موقوفات بطریق صاحب است و دیگر آنکه انا صاحبان افسانه زعفران پری که تصنیف و فاضلی طالع که اندک است بجهت بخت
 رفته ۹۲ و بیرون طرف عصر رستم رفته برای شما آورده بود چون آنوقت صاحب مستراح بودند و یک و کار دیگر
 به تحقیق او بوده است و آنکه که ام زن خدمتگذار که کرده وقت زن مذکوره آنرا بر پانک صاحب گذاشت معلوم شد
 که از آنجا که ام سحر بر داشته بود و بطالع زرسید خلاصه تحریر این بود که پرید زرقه که صاف صاف نوشته بودید

عبارتش خلیج است و درست و دلچسپ بود و اصلاح صاحب مسوده معلوم میزدید و تقدیر آنرا فرستاد و این قلم و خط
بلای و استقامت سلیقه شما گمانهای صاحب همه است بود و سوا یکی گمان که غلط محض بود یعنی نسبت آن
بمیر حیدر علی زیر کمر و بر این نسبت نمیتواند رعید و اگر بعد هم از قدرت الهی چه بعید لیکن با فعل خود آرزوی او را
مقام نمیداند سید حالا مفصل بنویسد که این مسوده الا امرت لای مست کرده اصلاح از من گرفته بودند و بعد برسان
برای ملاحظه من سر نهادن من با ایشان نوشتن که این مسوده همان شده را من پیش خود نگاه داشته ام صاحب چون
منقول عین پیش خود دارند و کاغذ دیگر نقل آن را ندانم و بعد خطا و چه که امتحان قوت قلم شما باید که پیش تامل
نزد شما فرستادم لب تبسیر آنکه باشد که فعل صاحب به به پا بود و پنج بیض را بر یک که ایضا که یک شمشیر شمشیر چه
قد خوب آمده است هر بی مرتبای تمهید متانندی گویان بر نو چند و این قدر نام طاق و حساب است و شمر
انتظام عیار فرقیست چشم من نور ملاحظه اندر ما و و بیوای انظار در دما انظاریا چه قدر خوب نوشته اند
این یک لفظ برابر از لفظ بلکه هر فقره نسبت شما و دانید که من پاس خاطر می ملاحظه دارم و به آدم را
نماند آید بر روی او میگذازم درین مقام بهر قلم ندارم و خود این مسوده را دیده و بخدا که شکر از دست
بجا آوردم و ما هم شکر سپیدی ادا میکنیم لیکن باین خبر و بنیاید شد بلکه خود را نادان من لفظ که بنیاید
عق و زیر بیا باید که تا بمقامی برسید آفر و خال من از طایفه شما همان نش و انکیر به نعمت نما و درست نیامده
بود آن لفظ لفظ صباست مسوده شد و تبارک و تعالی و دیگر قلم را به هم نوشته اند یا کینه بود و مردم که ما
رفو میر و من میکنند شما گفت رفت این را و تبارک می میر این شیوه و شیوه قلم را و این است
رفو میر و من میکنند شما گفت رفت این را و تبارک می میر این شیوه و شیوه قلم را و این است
شما نیز او را بخوبی می شناسید از قلم انانیت و از ریزه ها با و شما در این باره قلم را
فردی است سوا ای آن شخص اول که و ده کشتن اصلاح که رای و علامت به طریقی میزد و بهیچ
نفته است که زود و چه صاحب بفرستید که این اجماع اصلاح بکنید و سال من به تبارک و تعالی این مسوده را بنده
بی تامل قلم و ان بکنید این پیش بنای کرد این امور را امتحان شما و تبارک و تعالی به هر چه من بگویم بکنید
همین شخص امروز می خواست که آن مسوده اصلاح شده را برای نقل بگوید من برای این که آباد و قلم

رقعه ۱۰۳ امروزی میر علی مسوده غریب یک گزیده بود و نداجا سجا و صلاح خوب کرده اید و دل بسیار خوش شد و بر منور بهرام علی بابا صاحب است و خط اسمی قاضی صاحب میر سید رضا معتمد زده ملک و خط خانگی روان و نماند لیکن دیگری از این پند و در بر بان قاطع لفظ نشود که بعضی رضا است ملا خط زده غرض من است که این لفظ بعد از خای نقطه دارد او هم میگوید یا نمی نویسد پس اول در خط اول و پند اگر بر اندیزد و الا در خاوشین نقطه دارد باید دید چه ابر عارضی و فضل لای از سبک بخدا میگوید که خسته شد و برای جریب قیام و گلاب مالیدن امروز شروع کرده ام باید دید خدا این جریب از آستانه شما و در و در که بد چیرست

رقعه ۱۰۴ فردا که پیری باجر که از اغذیه فصل هندوستان است برای صاحب خجالت برسد قدری انتظار بایک شایسته یکپاس و زبانه فرستاده و خواهد شد و بر آفرینیم باقی در ستم نمی برنگیر و مسوده عرسه اگر نوشته باشید بفرستید

رقعه ۱۰۵ سه خط سر سبز و یک خط بی لفاظه نزد صاحب میر سید خط بی لفاظه از طرف میر نصیر الدین صاحب می ملازمان شریف و خط فقیر بود باید خواند و سه خط دیگر از خود گذارشته و خط که یکی اسمی مولوی صاحب علی صاحب است و دومی اسمی میان علی حسین است بهیچ باید داد که بدو از مولوی صاحب مدوح رسانیده بملای که در دروازه اطفال را در رس میدهند بگوید که یکی برای مولوی صاحب است و یک دیگر برای میان علی حسین صاحب مرزا صاحب فرستاده اند و اگر ملا بدو از دروازه نداشت سجده حسین تفضل حسین بگوید و اگر اینها نیز نداشتند اصل را طلبیده بگوید که مرزا قاتل این دو خط داده اند یکی برای میان علی حسین است و یکی برای مولوی صاحب لیکن حسین بگوید یا حسین بگوید نیزها اسباب بهیچ باید کرد و قدغن باید کرد که این هر دو خط اسبابانیده باز نزد آن صاحب بیاورد هر گاه بیا خط میر نصیر الدین صاحب که بنام آقا صاحبان است با و باید داد که رسانیده خود بخانه خودش رفته رخت نو برای پوشیدن من بیاورد و در دیگر فقیر را معاف باید داشت به ازین می آیم و تدبیر آوردن خان صاحب می کنم بهیچ

رقعه ۱۰۶ محمد جمال باورچی بخدمت عرض کرده بود که مایامی که ملازم نواب ضابطه خان بود دم سوا می مرغ پلا بهیچ نمی بختم همین قسم چند تا باورچی دیگر که بودند یک یک پلا و میر یک می سخت و مقدار هر طعام زیاده از یک و نیم آشتا برنج بود حکم شد که فردا همین پلا و سپزند بجناب قبله و کعبه عرض باید کرد که ازین طعام قسط خود را می برای آن قبله خواهم فرستاد و از فضل الهی امیدوارم که چهار گرامی روز پرنیاید که طعام اسباب برسد لیکن باز نیم نظر ضرورت

رقعه ۱۰۸ بیان آغا صاحب که غلامی تازه در آن نوشته شده بخاندان آشنائی مستعار رفته است لیکن یا لای
 بلیغ از یمن و دیگر نوشته شده حالا صاحب راضی باید که درین مورد و بنظر نگیند بر غرضی که من صادر کرده ام
 آنرا در دیوان بناید نوشت و بهر چه خالی از عیلاست مذکور باشد بی تاخیر در سر ردیف بنویسند .
رقعه ۱۰۹ در این وقت رتبه بخیر است آغا صاحبان که مقرر ما نوشته تفویض آدم خود نموده ام نامه و بهر چه بدست
 شریف می آرد نما حیف و در نقل این غلامی تازه بر درید و کاغذ مذکور باز آدم من بنمید که با غاصحان
 مکرم برساند و وقت نقل کردن غلامی آدم را بناید داشت که جانی بنزد دیگر از سوا خراج که و نشیب پدر لال امرت لال
 بیچاره مرد و امر فرمود موافق عقیده خود هوادار آتش کرد و در پیچان غنیمی در غم پیرناک غلامی بر سر می کشن این
 عزیز را بهم بسیار دوست می دارم که از خلاص کیشان صادق الوداد است فردا من و آغا صاحبان و ده تن
 داریم اگر اتفاق افتاد از جهان راه آورده صاحب را بخواه می گیریم اطلاعاتی گماشته آمد .

رقعه ۱۰۹ خواجہ امامی صاحب کلم الله تعالی من این وقت از سبب قتل و مقالی که آسمان در و غمی توئم
 آمد وقت نماز عصر می گیم و اگر همین معامله است بخوبی و از دلی و دیروزه که پیش بچوست بخت یکله و چهار
 نارنگی ابی است بستم اینجا باید فرستاد و باقی با طفل باید داد و کید را تنها بچشم بگویند که کید کوچک بنگالی الی نقل
 خیلی لذتیه شود و آئین هر چه ازین قبیل بیاید و من در خانه نباشم شما خبر من کردن آن بستم حاجت با حاجت
 من نیست زیرا که یقین کلی دارم که اگر چیز مطلوب خوش طعمی خواهد بود و من غم امید گذارم است بلکه اگر حاجتی بخوا
 خواها آمد از و بهم حاجتی من خواهد فرستاد یا نماند خواهد داشت زیرا که آنچه می درخیزد مرغوب طبع فقیر است از برتیا
 که بدست می آید برای من بفرستید و گوید دیگر برای صاحب این است که در قیامش ازین چهار دیوان بفرستد
 مرزا جعفر صاحب نقل شن بود و نا بظلم و دیوان برای وقتی فرستاده بود و در دوتای دیگر از دیشان بود و ازین
 دوتای باقی مانده یک دیوان گم شده و یک دیگر در صندوق بوده است که بدست آمدن از بعضی توابع
 پرمشکل بر پروان دیوان گم شده از جانی بدست آمد و در میان این دیوان بعضی شان از دست که نشان
 انشا الله العالی و ایا روزی ملایم و دوسره نقل آن باید برداشت زیاد و خیریت .

رقعه ۱۱۰ خواجہ امامی صاحب کلم الله تعالی این وقت آغا صاحب مالکیه و مستند کار است بنمونه کعبه

لیکن رفتن بر برفتن می چربد اگر ملاقات شد خوبست و الا سیر می هست و بهتر نیست که یک رقه کوچکی بدین مضمون بسازد
 خانصاحب شسته و بلغوفت نموده وقت سوار شدن همراه برید مضمونش آنکه داعی نیاز کیش بر امتیاز عید حاضر شده بود
 اگر چه دولت لازمست نصیب نشد لیکن با فرشتان بدر دولت هم باعث نذر سر درست حق تعالی این عید و نذر عید دیگر مبارک کن
 اگر خدا خیر بر آنجا یافتد رقه را بخانه رسیده مخلص پاره خواهم کرد و اگر نیافتد جو الکیر صاحب ایمان بخیر الله نامی آید و هم
 کرده برگردید و آقا صاحبان هرگاه بخانه باشند خبر یافته باز رفت و دیگر خیر نیاید و کعبه و مسجد و سایر احوال مبارک و عید
 باید بود و رقه ازین پس بنده غم که بر شش منقوش شده ام بخیال آنکه قافیه آن خوشان و خوشانست در دیوان بنویسد بعد از آن
 نغمه ای این بن را ملاطفت کند بخیال آنکه قافیه آن خوشان و خوشانست در دیوان بنویسد بعد از آن
 گذشته ام پس بنده غم که بر شش منقوش شده ام بخیال آنکه قافیه آن خوشان و خوشانست در دیوان بنویسد بعد از آن
 باشد از روی دیوان بر کاغذ دیگر نقل کرده صحیح حامل رقه مع بند بفرستید این قدر محنت نیست و در میان
 غزل ازین منی دانست و چنین می دانست و یک مصرع ازین منی خود را شناخت بسبب خود را شناخت باید بود
 و در غزل ازین منی دانست مصرع او آن یک شاعر را آفریده ام تا هم بهین مرتبه حاجت باطلانست عنداللقاب معلوم خواهد
 شد ۱۱۹ خواهجده صاحب من ظاهر الا الی دیگر را شمار بطرف کرده اند پس از حالات نامبرده خبر ندارم چرا که احوال آدمی را
 معلوم میشد و یاد سفر شما بهتر می دانید که مدتی در سفر و حقه پیشانی با بود و به الله تعالی می کرده باشد که نویسد اینچه از
 بعقیده من است و کرامتی بوده باشد لیکن بنان من در نیست مردی است مدتی بدخواه آقا هم نیست اگر اندکی بهین قدر گناه
 بحث و فکر و سبک جواب داده اید و اگر این قدر را بگذارد میر و تقصیری نیست و از اینها هم تا بعد ازین همچو کسی نخورد و اگر
 سواد من این محقر است که از دل دوست بهر چه بدترش آید صاحب یار انداخته بشن داده روشنی سیاه باید کرد و دیگر
 بجای باید گذاشت و اگر چنین نیست تقصیرش معاف باید بود که آدم قدیم است و راز و راجع خواهد میگردد که هر چه
 داده اند که تم تو خطا میگوئی من هرگز باور ندارم که فلانی بی سبب کسی را تقصیر قرار داده و چه بر پی مخلص از حال اینچه که
 رقه ۱۲۰ خواهجده ای سلام الله تعالی چون بخود متصل برای دفع جرب عرق لیو بدین جذب شد و شیب آب از بخار را
 عبادت حاضر بود لیکن فضل آنی شامل نال شده امروز در غدا بهر خواهیم کرد و در شخصی چند تا طوطی پیاپی از غایت
 پیش من آورده بود وقت داری برای صاحب هم فرستاده شد چرا که مال فتوح تنها نباید فروز

رقبه **۱۱۱** خواجه امامی صاحب سلمک اند تلعلی لاله دیی پرشاد رفیق و گماشته میا چند که عرضی شان بخط قاضی
 برای حضور پر نور و قلندر ان شاست نزد شاهی آیند و ابلا و ملازمت جناب قبله و کعبه دارند و ملازم که باین شانستة فقر
 بوده جناب والار بران آگاه سازند که لاله نایب و قبول فرمایند و این قید هر چند باشد و که با و مقدمه بابو میا
 بدل سی خواهم کرد دیگر این که مشارالیه بگوید که در مذہب بنویس این ایام میمنت ندارد و روز دیگر در ساندن نمی نرو
 سرش زاده توقف مناسب است و بی پرشاد هر روز بخدمت حاضر خواهد شد هرگاه که نخست ایام نعال خواهد بود
 خود بای برین عرضی عرض خواهد کرد **۱۲۲** پیر روز و روز پنجشنبه انشاء الله خالص حساب بر دم ام روز با حضور
 آمده ام و روز دیگر اینجا توقف است باز ما هم و لکن خواهر لال پیر را بریزد و در و چرخ راه داده بیاندازد و پنج و شش
 و خط هم برای و کس نفیسانده است لیکن پنج خواهد شد باید دید چه میشود و چهار روز نشانی تر مالیده بودم ام روز
 در ای دیگر شروع شده این **۱۲۳** هم روز دیگر دای ام روزی الم اگر فاند که در سیر و ابهر چه بدید چرب علی شای خواهم کرد
 رقبه **۱۲۴** از خبر و دان من سواد فقیر که صاحب بخط خود نوشته اند برادر و نزد خود بگذارید و باقی را حواله
 بچو کنید و میرا محبتی اذخانه شان طلبیده باید گفت که فردا روز جمعه است بنی مت آقا صاحب عرض کرده
 سواری بدر دولت سلطانی باید فرستاد و او پیر خوب خواهد که شربت **۱۲۵** خواجه امامی صاحب
 سلمک اند تلعلی فیل برای سواری میرسد شما و خواجه حاجی و خواجه عجب اند سوار شدند همین وقت
 بیامید لیکن بشارت می نمید همراه باید آورد و اگر چه اینجا احتیاج آدم نیست لیکن باز هم بچیم بگیا را و جلو
 باید گرفت شب همین با سیر باید رفت و آدمی هم همراه شما بخاس سوار خواهم شد **۱۲۶** و روز
 که دوازدهم شوال روز پنجشنبه بود و هیچ یک لقا و شکوه آبا در آورد و بعد مطالعه عرض را مسترد کرد و خط ای
 خود را بگایه آشتیم فرایش کتابهای امامیه مثل حق الیقین ترجمه شرائع سرانجام پذیرفتن انکی دشوار
 زیرا که این گونه نسخ در همین زمانه عزیز نشده است بیشتر کسی نمی رسید و حالاکه هر کس خریدار این چیز است
 اول کیاب دوم اینکه اگر این تر بدست می آید مثل مشنوی طای روم که در بلاد ایران و مصر دولت صفوی
 بدولت طایر کاغذ شده و خط رسمی قیمتش شصت و هفتاد و هشتاد و بود و وقت شاه سلطان حسین
 ختم سالین صفوی است بهشت آن هم کسی نمی خرید و بیک روز پیر کران میداشتند و در هر چیز موقوفه بود و

شنیده باشند که پیاپیون پادشاه چون بعد از مدت خوردن از شیر شاه افغان دوباره در اکبر آباد چلو س
 بر تخت سلطنت گردید و اوقتی وعده نظام ستار که وقتی پادشاه را از قلاطیم در میانجیات داده بود نصف روز پادشاه
 داد و جمیع امر و اهلکاران را تابع فرمانش کرد نظام برای اینکه یادگاری در جهان بگذارد همین حکم کرد که روپیه
 و اشرفی از چرم ساخته بیاورند و قتی که ساخته شد وضعی شریف آنرا در بازار برده بمصرف در آورند و اهل بازار
 بلا تکرار بقیمت اجناس گرفته و ملاصقه بیکدیگر این کتابها مثل کتب دیگر در بازار بدست می آید مگر کسی بطور خود از
 ناداری یا از راه طمع بشرطیکه دو نسخه پیش خود داشته باشد بفروشد و هر فروشنده نسخه مساده بیک کاغذ
 که می آرد بستم روپیه یا سی روپیه قیمت آن بیکند و میگردد که این نسخه خیلی صحیح و محشی و از نظر مرزا کاظم
 شاه گرد مولوی دلدار علی صاحب کتب نوشته است حال قیمت این طرف ثانی بنگی یا نوزده روپیه استاده نسخهای
 اندوخته را مثل گلستان و بوستان و سکندر نامه و یوسف زلیخا خیال کرده فرض کردم که پول دیگر هم خواهد بود
 این با فعل ازین مقدار قلیل چه کار بر می آید بکریف مرزا روزیکه شما نوشته اید چند کس گفته اند که ازین نسخها
 که بهم رسد باید آورد شخصی از بزرگان بن قرار نموده بود که نسخه صحیح محشی از نظر خود مرزا دیگر بزرگان گذشته را می
 این قدر گفته سکوت و زید است هرگاه مکر میگویم داشتیاق مشتری بر او ظاهر می شود پس روپیه یا چهل
 آن خواهد کرد چون دلال و تابع هر دو صادق و از بزرگان بن اند و در تکرار قیمت تکذیب شان لازم می آید پس
 صیبا بدید که بلا حاجت هر چه طلب نمایند بدین قیمت آن کم میتوانم کرد و نه واپس میتوانم داد زیرا که در هر دو
 خود من لیل و لی اعتبار میشود در این صورت چه باید کرد سخت مشکل است و خاصی صاحب هم مجبورند پیش
 ایشان بگردند و فکر که از شهر برای درس می آیند آنها با کتب معرفتی ندارند لیکن بطرف ثانی هیچ نباید گفت
 بزرگان نسخه بقیمت مناسب بدست خواهند آمد اطلاع کرده خواهند شد از زر قلیل فرستادن خریدار دل نمی
 که مباد کتابی به پانزده روپیه بگیری و در نظرش مال چار روپیه باشد و تصحیح دیوان انشا و العاد خان با ل
 بدست مستخرج ازین سبب که کاتب ما نسخه نوشته است با اصل مقابل است و دیوانی که نزد مصنف
 دیوانی بدین دیوان است مگر تصحیح آن در حالی صورت امکان دارد که مسوده غلط است مرزا احمد از
 بنده اند که در این مسوده است بیرون آید و مرزای فریور بدلی چه در آن نماید و این هم عیب نیست که از آن

برزرا احمد از خانه خان موصوف بعد المشرقین دارد گایتمی آید و زیاده از دو روز نمی ماند و سوازی این است
 که چند روز در نفث الدم که در سرفه خون بر می آید داشت پر خفیف و نفثه شده است و از باعث نزله شدید
 اطباء هم او را از تحریر و مطالعه شدید مانع میشوند و قیج کتب فی تعقی نظر صورت نمی بندد پس بمجموعی دیوان
 بعد درستی جدول بطوریکه هست بخد مت خواهد رسید و ازین حرکت که شما بجای خود چهار شربت را می بنید
 دل بسیار خوش شد اگر امری از امور ضروری سرکار یا مهمی از مهمات دنیا داری و پیش باشد الوقت الهیه
 مانع این عمل میشوم و در عالم بیکاری از خوردن و خوابیدن هزار درجه همین بهتر است چون مطالعه تعلق بشوق
 دارد بقول استاد که میگوید مصرع شوق در هر دل که باشد ریهی در کار نیست حاجت باشد نیست
 هر چه هست خود بخود بر شما متکشف خواهد شد و در عالم بی شوقی اگر صد بار پیش من بیدید باز هم فایده
 نمیداشت بالجملة ایطای جلی همانست که سوازی روی در آن تکرار حروف زائده باشد اگر بعد در کردن
 آن حرف روی مصرع ثانی بهمان باشد که در مصرع اول است قافیه ازین حسیب پاک است مثل شقیان رفیقان
 والا ایطای جلی دارد چون عزیزان رفیقان چه بعد در کردن الف و نون جمع عزیز و رفیق که باقی میماند
 روی موافقت ندارد و همچنین خندان نالان ازین سبب که در اینجا الف و نون است فاعلیت است بر نال
 و در کرده شد خند و نال با هم قافیه نمیشود و خندان بهمان رفیقان بهمان خندان رفیقان چه چاک از بهمان
 ایطای جلی ندارد زیرا که بهمان یک لفظ است الف و نون آن زائد نیست و در خندان الف و نون برآید
 فاعلی و در رفیقان برای جمع است پس هر دو با هم متحد نیستند از هم متغایر اند لیکن اینجا دو به هم نیست
 بعضی بر آنند که خندان رفیقان نیز ایطای جلی دارد و گویند که حروف زائده اگر چه در هر دو مصرع جدا جدا
 لیکن چون زائده افتاده است بعد در کردن حروف زائده از هر دو مصرع هر دو روی با هم جدا نمیشود
 در این صورت ازین هم اجتناب ضرورت و پاره بران رفته اند که زائد در هر دو مصرع جدا جدا در کار نیست
 اگر با هم متحد اند البته ایطای جلی نامیده میشود اگر با هم متغایر اند هرگز ایطای نیست و شاکا نامیده میشود
 که مستطیل ایطای جلی باشد تمام شدن حکایت هم آقا صاحبان که هم سلام و شتیاق و معترافند تا این حد
 از چاره روزگار که شربت آید در بار حکیم محمد علیخان میکیند مشایره ایشان نموده اند

یک قسط بیشتر داده بودند که در قرض امیر صاحب رفت و دو قسط دیگر که از باعث نبودن شان در شهر تاجا لک است
 نیامده بعد سه چهار روز هر دو یکجا گرفته میشود بعد از آن ما سیم دو لایت علیخان و خان مومعه و چون درین روزها
 پنج نوار و از قدیم بادرست و سختی است از شرم جواب خط شانه نمی نویسد لیکن بد معامله و تنگدلی مال مردم
 نیست خط اسمی مرزا ابوالحسن خان فرستاده جواب آن در لطف خط خود باید فرستاد
 رقع ۲۶ مخفی نهان که پریر روز که سلخ زجید روز یکشنبه بود خط شما که مرقوم هست و سوم شهر مذکور بود رسید
 و پسندوی ده روپیہ دیروز که غره شعبان بود بمعرض وصول در آمد پریشب میرزا علی بهم که خدا شد هر دو فصل
 و پنج اسپه گیسو پامیان تنگ و ساز غری و روشن چوکی از اینجا بخانه میر میرصوفت رفته بود تا او را از اینجا بیا
 که خدایان آراسته از راه نخاس بچها و بی آلودیم خواجہ عبد الله از باعث بیمی که مزاج صوار نشند دایه میان
 و کرونگار ام بیک فیل دنبال اسپ نوشته بودیم و دیروز از حضور بی غفلت با و محبت شد تمام شد این حال حالا
 دیگر این است که چون جدا محمد شمارا با اطفال محبت بسیار است و تمامی بچها با خواجہ وزیر صاحب انس کنین مانند
 ایشان از سبب تشنه رفت داشتن جناب والد ماجد شان بچها و بی اتفاق افتاده اینجا همه اطفال در آرام و در
 یاد ایشان بودند اینجا این صاحبان از ندیدن آنها حالت مرغ نسیم اشتیاقناچار بنابرین گذاشته شد
 که محسن و محتشم طال عمر بهار همین جا بیا رید چون ممکن نبود که سن بی مادر خود بیامد و درش را نیز آوردند و سوم
 نیز که میسکین بی مادر است و زنی که در پرورش او میباشد همان بچهای دایه و عاشق اوست باز نکرده و زنی
 آوردند چون نظامی او بچاقی بهم در بی اداری شریک محتشم اند آنها نیز باز نهانیکه در کنار شان بزرگ شده اند از شهر
 بچها و بی نقل کردند حالا از اطفال سوای محمد سیکه بعد بریات و درستی مکانات او نیز همین جا خواهد آمد در جوابی بچها
 کسی نیست زوجه میر عبد الله از رویکی اینجا برای دیدن والدین خود آمده است و اش رفعت نمیدهد که در شهر
 هر دو دختر عموی او وسط شانه در شترانیکه و ز اینچاهم آمده بودند آنچه از احوال محسن پرسیده بود و با احتیاجی
 خود با کرده ای یعنی چه آیا در دنیا کسی هست که محبت با فرزند خود نداشته باشد بر انسان چه موقوفست که حیوان
 با وجودی نصیبی در آن عقل فرشته خود میباشد بالجمعه محسن و احسن هر دو برادر بخیریت هستند و دیگر اطفال هم
 شما گذاشته رفته اند یکیک بفضل الکی در زیر سایه عاطفت جدا محمد شام شب بر وز می آرند خاطر شریف ازین ربگذر

بنادرست سران برده از حج بر تان

جمع باید داشت و بشکوه آباد موقوف نیست اگر آقا بکابل بفرستند باید رفت و خیمت خدا و خصله و پیمت شما کار کرد
چون این عمارت عادت عادت تغییر نداشت که بی هیچ و محنت نان بزرگان خورده و یک مکان می گوزند باشد که اگر سوار می
از بیختری بدست آید صد بار پیاده راه رفتن به از آنست نقشه زمین مکان نو با مقصودت است که از دروازه اول تا
در دروازه دوم یک قطعه زمین است که وسعت آن یک و نیم ابر بلکه در چینه حسن بیرون حویلی ششاسن یک عمارت عالی
در آن طیار میتوان شد چون در خانه زن از خواب جان رو سگیزند شاید برای خوانچه موصوف بهانجا حویلی تعمیر کرده شود
و از دروازه دوم تا کنار چاه قطعه زمین صد ذراع در طول و هفتاد ذراع در عرض خواهد بود عمارت بسیار باهیه از بهترین زمین
ساخته خواهد شد و از کنار چاه تا دیوار احاطه تمام زمین که قطعه زمین است ماکل به شیب بلند پنج پشته اول آن
از صد ذراع بیشتر و عرض پنجاه ذراع بوده باشد این قطعه ششاسن باغچه است و باغبان هم برای کسبختی آن فکر
شده اند بالفعل این صد ذخت گلاب رشت شده و ختم بیل و موتیاد آن موجود است و انگور به هم تقسیم شده و
و غیره و بهینه شاد و ختم بهینه درخت چندین موالسری و دیگر نهالهای بهیه سالانه اند و موالی این است
بقول و ریاضین این بسیار خالیست تمام شد طول و عرض زمین مگر که با فصد در پیله پردیوارهای احاطه
آن صرف شده و در موالی غیر با و طیفهای بود که برای پرده محال است ساخته اند کافی ندارد و بهیه بسیار است
مکانهای متعدد و تفریحی و دریافت خدا کند که روانگی شما به پیوند صورت بند و یکموت با راست به در فضا است
و نامیه تر است هر چه مرضی صاحب و الا حیا باشد جعل باید آورد تا حال آنچه شما با و اما به ایشان خوب بشود
کرده اند همه معشوق و مربوط بوده است آینده هم خدا فضل خواهد کرد و یکم و بیش ششاسن هیچ موقوف نیست
تا قوت در بد نیست نوکری باید کرد که نان برزور باز و عجب لذتی دارد و فی الواقع الواسع خان مرد خوبی دادیم
سیر چشم صاحب فقیست دوستی با و ضائع نخواهد شد رفقه بنام مرزاسی موصوف در پی رخ خط موقوف است
باید دیگر خلاصه است که بحضوری آیند خدا کند که زود برسند تا مقدسه شما کیس شود و آن استلال شما کیس شود که در
رفقه **الحاج** بیگی فکر و براعت و قهرمان ملک لذاعت سلیم الله تعالی سلام شوق سوکره مذاق واضح با و
رقیمه الواد محرابی به فدیهم شهر حال در این نیکه انیقه مخدوم مخم خواجه محمد این جاری النسب سمرقندی الوطن که نشود
ایشان باز خاک معنا است متفکر صحت و عافیت جمیع صاحبان در جواب بطور مرقه به فقیر خایه سیاهی کلک و صولح

نرودیه چشم گمان را مایه دار و شوقی که از انبیا پیچان اند شد فارسی را پوشاخ آلی تسلای الفاظ ترکیب پرستین
 طه کار نیست اللهم زد و از چاک طبعیت شتاب یا خوشتر شد در تمام خط هیچ با غلط نبوده است الا دو جا
 این غلط را غلط نگویند بلکه خطا با محاسبه کثرت و شمر نیست و حق نیست که شما از شمید من و ابو یوسف را که دو حکم برود
 جوده انبیا مثل جالبیوس و بقرا و ابو علی اند شد و حالچه را با پنا منسوب ساخته بودید هر چند این هر دو کس در خط هم چهارم
 داشته اند لیکن اکثرت فراغت در فصول یا منی میشود و مندرج بهایاتی شده اند و اقلیدس نیز همین حال دارد آینه
 احتراز ضرورت این ستم ستم عبارت نیست بلکه غلط و تحقیق احوال واقع شده یا بجمعه درین روزها اکثر پاره درج
 و بیلیدری جعفر بن یزید از طرف جناب عالی می آید و کباب و نرینه آب پنجه که خورده میشود وادی آید و جای شما بنویس
 و شما هم لطیف و دیگر دارد و مرگ خودم که این گونه کیفیت کا به گاهی بعد سالها و شهر نصیب می میشود بعد مسافت
 روزگوشن زیاده ازین نیست که از عوالم شما تا بسورج گذر رفتن و آمدن و اگر زیاده ازین اتفاق افتد از خانه خود بنویس
 رفتن و آمدن مقصود نمایند و محقر اطمینان علیه السلام آدمی است اقبونی بیشتر شل شیخ محی الدین بی عالی رحمه الله
 قرناس سر و کار دارد و در پنج سفر را طبع راحت طلبش بر نمی تابد بجای خود نوشته از سطوی زمانه است هر روز پنج بند
 می باشد لیکن گاهی نوبت بد و منیرسد خلاصه آدمی بچاره نیست اختلاط خوبی دارد دیگرانیکه بر یوزیک خط دیگر
 عمویش نوشته در دو اک رسانیده ام یقین که رسیده باشد یا برسد و همان خط اسطری چند برای شما هم است
 ما خطه خواهیم کرد و حالا از طرف عبارت شما خاطر فقیر جمع است لیکن اندک خط پیدا باید کرد و بر تحقیق بهین
 وقتیکه خط پیدا شد خط کجا و بداند که بهترین علوم علم تحصیل معاش و بهم رسانیدن ترفع و امثال و اقوال است و
 جنت فرزندیکه بزور باذن حق و والدین او نماند از اطوار شامی بار که چیزی خواهید شد بهر حال از فارسی حرف
 دست بر نهاده اند که این دولت نصیب چه کس نمیشود و دیگر نیز از کتاب حاصل میتوان کرد و این صحبت
 و وقت میدهد بهر چه بد شکل است برای شما آسان است زیرا که تسویدات شما هم مطابق روز و مه است آنچه در
 خطوط می نویسد بهین در حرف زدن بکار و بدید حالا هم فارسی شما قابل مذمت نیست این قدر است
 که کم حرف میزنید و در اثنای حرف زدن دم بنویسید و این خوب نیست و روانی از بهر چند
 بجهت است افزون در اینجا مقام بود و نه در اما سبب هم که بوی بیشتر زیاده خیر است

مسیحی ضامین مرده و شکسته آو طبع افند در حمیری قدر و خردی با غنت سلم الله تعالی
 در سلام و اشتیاق فارغ از خدمت نهایت واضح یاد که در قیام محبت شمیمه مقدم شرمال معصن صحت و صافیت
 میان دیوانگی و هنرزه چنانگی شخص معلوم مشتعل بر عبارت ترکیه حلقه طوق کمر وصول گردیده بخاطر اشتیاق را
 ماطی که طول آن کشت مبطل تنهای انبعاذ باشد از زانی داشت او تعالی یابن یاد آورید طایب اوقات نصیب کند
 قیام اول کیشی بگویند لارده تلبه بولوب و در هر نه کیم قیلور از دیشته سیو قیلور بر کون بولایش لار جو با یق دین چشما
 سیمی بولای لاریکا کیم که کیشی بولکیشی دین کوپ نفور ایر و رو قمار است شام بر این ترک همه خوب بود و چون
 لار و جالیکر چون هنوز مشق آن چنانکه باید ندرید در پیشه هیغه غلط واقع شده بود و این مضایقه ندادی
 گرفته صاف تر خواهد شد حالا هم از میزرا نعل بر تیر و بنام عرق ریزی عمومی شتازا که چه قدر زودتر شما را
 از زبان آشنائی دادیم که ریب اینها از تاثیر باطن اشراق موطن آن خواص دایمی عرفان است و الا
 هم استخوانه ادرین راه شکسته اند و سر منزل مقصود را بله نگردیده اند با بجماله امروز که بستم و سوم ماه است بکالو
 عیده ایم و فردا بر سر پتر اسه میرسیم و خط شایه بر در بر زانو زانم مکانی رسیدیم بود و اما از و منزل شیرازیم
 که ازین هم نخواهد بود و شیر اگر بر آید نیم تعجب نیست لیکن نجوم غور و فی از قسم آمد و پار به کجا شایه بیلد جی در
 است آید دیگر آنکه بجهت والد ما جد خود از طرف من بسلام باید گشت که زودتر در قانع نعمت خان
 بی بکار برده قطع بجهت ایرای که معراج او لش نیست مدرسه ایوای چون کنم که انیرای شده مقطوع و تافیه
 اب و کتاب در دلیت که واقع شده بر آورده بر کاغذی بخط نستعلیق قیام قدر از ششتی و زیانی آن بگویند
 را در خط خود پیچیده زودتر بکاک رسانند که در لشکر بمن بر پیشتر هم خط بزند است ایشان ای قاضی جی
 من پسین مطلبی شسته ام که رسیدن باشد و ایشان هم جواب آن بقلیم شده پاشیه آرزو که شیر بر
 شیر دیگر در شیاره مرزا محمد یعلیخان صاحبزاده و صفر علیخان نوه جناب عالی تنایه است تا زنگار که آید
 بستم و نه شد تمام که می آیم بجهای شیر در پخیرهای چون میجو و شنه کاک بچه جناب عالی بخدمت ندهد
 کرده اند بلکه میسرند میسرند ایشان در مکتب است که کل که نزد حضرت خدای تعالی هر روز از ما
 خطی تا می رسد سوا بی جناب عالی از شکار مراد میجو کرد و که شکار را با این

در خط خود پیچیده زودتر بکاک رسانند که در لشکر بمن بر پیشتر هم خط بزند است ایشان ای قاضی جی
 من پسین مطلبی شسته ام که رسیدن باشد و ایشان هم جواب آن بقلیم شده پاشیه آرزو که شیر بر
 شیر دیگر در شیاره مرزا محمد یعلیخان صاحبزاده و صفر علیخان نوه جناب عالی تنایه است تا زنگار که آید
 بستم و نه شد تمام که می آیم بجهای شیر در پخیرهای چون میجو و شنه کاک بچه جناب عالی بخدمت ندهد
 کرده اند بلکه میسرند میسرند ایشان در مکتب است که کل که نزد حضرت خدای تعالی هر روز از ما

و برایت یعنی سی و یکم که بر سر امیر دوزی کلان از بهر شیر و سخت شیخی بود یعنی هرگاه که رفل خورده از پا آمد و بر
خیل حضور نشست و بقدر تمام جمله سیکر و لیکر طاق حرکت نه داشت آخر تکیه با از چهار طرف بر و باریدن گرفت و درون
گرفته آنرا از ولیده میساخت و می غلطید و میخوشید و ملاحه اگر عجب عالی را مومم الا شبال بگویند می زیبد زیاد و بهر
رقعه ۱۲۹ شخصی نهاند که خط بهجت خط موافق معمول و در دگر که بهد هم رمضان بود بعد یکپاس شب در جوی قلم شام
بطلان نقد در انداخته نوشته بود که غلطی در دو لفظ باعث تعجیل بعمل آمده از خبری یقین است که چنین اتفاقی
من هم از اول همین نوشته بودم لیکن چون این چیز را سرکار شیت اگر شام تمام بر باقی طبع و صراح رسیدید داشته باشد
کمالی برای صاحب حاصل خواهد شد البته چون نهاده من شما محبت روحانی هست دلم نوش میشو و کن اگر شما خطا
که نویسنده دارا باز بنویسند بنویسید از بهر تنگ نمی آیم آنچه من آن سر و میشوم آفت که زری و شوکتی و اموار
چشمشان پیدا بکنید و اقربای شما چیزی و خوار و محتاج شما باشند بساط العلم و فاضل است که بگویی نان میخورند
از عادات بد بطعون خلق خدای شوند پس لیاقت و رشادت و بزرگی انسان موقوف بر صفات حمیده است
که آن رحم و کرم و خلق خوش و مروت و وقوت و جود و احسان بر چشمشان گردانند و نمودن و یکی از اقربای خود گردانند
و دیگر امور غیر تست شاه پیرایه و در نتیجه که جهانی را مسخر کرد بهین صفات پسندیده ایره بکام و چانه داشت لیکن
نوعی جلب کرد و فریب بسیار میفرودست روزهای ماه مبارک تا هر روز که میجده روز شنبه بخوبی گذشته باشد آنچه باقیست
اجتمه باستانی خواهد گذاشت با کماله نکه که زنده و از صاحبان او در نوشته برسد که شام مردم بچایای خود روانه شوند
وقت معمول المینان هر کمالی که در کار خواهد شد از اینجا خواهد رسید خاطر جمع باید داشت که وقت فرصت
از سر کار دیدن کتاب و متون و پیش از این مابین چیزها مضایقه ندارد بعد تشریف بردن شما برگشته یک دستور العمل
هم از اینجا خواهیم فرستاد هر چند که آنکه این سرکار هم بشما خواهد رسید لیکن این دستور العمل هم در جوی و جوی و جوی
بکار خواهد آمد الا بهین قدر که تفا میکنم که خرد و بزرگ در جوی نو تعمیر و جوی قدیم بصحت و عافیت انداخته دیگر نوشتن
خبروری خواهد بود بعد از این خواهیم نوشت این وقت سخت تشویش دارم سبب تردد این که مزاج آقا صاحب
اطمن و احسان آقا محمد صادق خان صاحب سوای این دیگر چه نویسم که آن درجه علیل سبب که اگر این بار سنا
بماند و جان بر بشوند یقین من خواهد شد که صد سال بلکه بیشتر دیگر زندگی خواهند کرد و شما هم دست بدعا باشد

آنچه بدلم میگردد من میدانم چون همدردی نسبت این احوال را با یکدیگر می بینم بر سریر عجب غریبی بود که ما همه با هم می نمودیم
 لیکن باز بهوش آمدند و سوز نفس هم بر طرف گردید و اشک پاشیده از آفتاب بود و امروز از طرف شامبندگی که گفته است
 پرسیدند که کیستند و خود بخود گفتند که مرزا ابائی سپهر خواجی قاضی خانست و باز گفتند که پیشتر خود بسبب این بیماری بودند
 حالا شاید در این شهر نبوده باشند پریش (رجوعی) آمده بود لیکن حالا نیاید این قدر که من نوشته ام در جا و گریه
 تمام کرده بودند و آواز ایشان با وجود بردن گوش مقابل بر من شان بگوش من نمی آمد از ده سخن یک سخن به دست
 گاهش می رسید و بدین فیه می شد و طایر ای ایشان حکیم تجویز کرده بود قبول نکرد لیکن در دست که خود
 در عالم غشی آمد تا امروز همان باعث زندگی شد برادر خدا گفته که این مرد در ترحاق شود و مرا بختی هرات دیده است
 که ناگفته بگویند چه باید کرد که این امر با اختیار کسی نیست امروز روز سهیل ایشانست و دو آدم نشانیده برای ضرورتی
 در حضور آمده ام اگر مسئول عمل میکنند و چند دست اجابت میشود امید صحت است از لاغری و نقابست چه بگویم
 که هرگز شناخته نمی شوند خطی درین مقدمه زود تر برای قباله حاجت که از فرط محبت زیاده از ایشان در گذارند
 باید نوشت احوال امروزه بلکه این وقت که هنوز دوپس زده اند نیست بعد ازین هر چه صورت می بندد نوشته خواهد شد
 امیر صاحب هم ازین سبب بسیار مشغول اند بر سریر و امیر صاحب دیر وقت قاضی صاحب هم آمده بودند امیر صاحب را گمان
 که امروز هم برینند و تمام شهر مردم تب کرده اند لیکن تب ایشان عجب تپی بود باعث اینهمه فساد و هرج و مرج است که ایشان
 محض واقع شده اند این پوست را غریب باید کرد که چهار چار روز در بیت الخلاء می روند از همین سبب هم که مباد افلاک
 خدا چنین نکند دیگر حالات که در عالم کرب و غمینه کرده ام چه نویسم که تفصیل آن در طواریات گنجایش پذیر نیست
 رقیع ۱۲۰ مخفی نماید که خط سبقت منظر قوم ذی قعدة از شکوه آباد ملفوف عرض رسیده مسرور ساخت آنچه از
 عدم قبول تذرات و نگویند دیگر عملی که چیری و اخلاق شخص معلوم نوشته بودید باعث اطمینان گردید گرفتن خبرها
 مزید اعتبار و ترقی دولت خواهد شد و شخص منوی بقرینه معلوم میشود که باشند شاه جهان آباد است و از انجای
 دیگر است و در میان بزرگ شده باشد چون او بمیان افغان تمام شمارا بر کسی جاد او خودش بر موند به نسبت مضایقه
 نداد و لیکن بهر صورتیکه زیاده از یک کسی و یک موند بهر در امکان نبوده باشد اگر دو موند بهر هم در انجا بود از هم جدا
 که در دو موند بهر نشینند لیکن ظن غالب همین است که آنوقت زیاده از یک موند بهر نخواهد بود و الا شمار کسی نمی نشیند

به حال اگر طرف ثانی بجهاد و قیمت خاطر کسی را بر سر خود هم نباشد باید که غدر کند از خود ترغیب بر آدم صاحبیت منع
 به موجب است هرگاه طرف ثانی مجبور شود چه ضایقه از رفتن شمار اینچاسم بسیار خوش شدیم در خانه سه ای خوردن
 و خوابیدن حاصل نیست لیکن دل برای دیدن شامی خواهد و هنوز شاید طار این مدتی نقاب خفا برود و از دیر که تازه
 به برگشته رسیده آید و تا رسیدن کلمه نور در وقت و فتق آنجا بماند باید بود و بعد بعد از طاعت ازین امور چند روز
 دیگر هم آنجا بماند بر تا ایام فرصت در رسد و شمار خست گرفته اینجا بماند دیگر اینکه که نور ترن سنگه سپهر با لکرا
 بامنشی معلوم که در سر کار صاحب اختیار کلی داشت برادرانه مربوط بودند اگر در آن ضلع میر رسیدند عرق بسیاری
 در مقدمه شامی میخفتند لیکن از انقلاب فکلی آن بساط پر چیده شد یعنی شغی مزبور استحقاق داده بودن لطف خود شک
 چنانکه است و از آن شب به چند حکم صاحبان بوردید صاحب کلک طریقه فیضون سیده که دانی را بر این وجه استحقاق است لیکن در پیش
 از آنکه فائده کویشی تا رسیدن حکم نافذ طرف ثانی به بنارس سید بود من حکم که شستنی از کتورچی تو شتم با عتقاد و جنبشی مزبور بود
 تمام شد این لفظ غیب مخدومی آقا محمد صادق خافض حبلا افاضت شامی مطلق چاق و قدر است اند اطلاع بقسم آمده
 رقع **اسلام** پوشیده نماند که در جواب خط شما که چند روز پیش ازین آمده شده و ظن غالب رسیده باشد جواب بعضی سوالها
 از خاطر فراموش شده بود حالا مینویسم اینست که قافیه معمول را چون بعمل و صنعت حاصل میشود است و آن قدیم
 معیوب شمرند و حالا در متاخرین داخل صنعت گردیده و قدغن نموده اند که در غزل زیاده از دو قافیه معمول در
 قصیده زیاده از چهار نباید آورد لیکن کسی بر این عمل نمیکند در غزل زیاده از پنج دیده میشود و در قصیده زیاده از یک
 الحاصل قافیه معمول به ترکیب دو لفظ یا بدو جزو لفظ حاصل میشود و آنرا معمول ترکیبی نامند اما آنچه بدو لفظ
 مستقل بهر شدت الش درین شعر موجود است شعر گردیو سخر تو گردیو زین بر دو وجه حاصل تو گردیو چون درین
 مصرع لفظ گردیو بطریق تبیین قافیه شده و گردیو در مصرع اول به ترکیب دو لفظ حاصل شده و در مصرع ثانی یک لفظ
 است مانند معمول ترکیبی اند و شک نیست که در دو مصرع اول هر کلمه دو لفظ کامل است زیرا که بعضی اگر حرف شش است و لفظ مستقل
 یعنی بهایم و سباع چون است و نیز لفظ کامل و آنچه به ترکیب بدو جزو حاصل شود الش نیست شعر یکی در میان یکی گشت یافت برون
 ازین در جانش نیافت ظاهر است که ش جزو لفظ حیاش است براس لفظی نیست که معنی داشته باشد و چون مطلق که ازین
 گرفته شدن نیز لفظ مستقل نیست که جدا گانه نباید بلکه جزو این چهار لفظ است که اینها بابت خود مستقل لفظ کامل اند و گاهی آتی

یعنی نه وقت و نه در صورت قافیه ترکیب یافت بدو خبر لفظ مثال مستقل بودن نه شعر چراغ روی ترا شمع گشت پرده
 چراغمان توان حال خویش پرده اند نه در مصرع شانی معنی نیست آمده و آن لفظ کامل است و نون فقط تهنائی آید
 همراه فعل ماضی چون نرفت و فعل مضارع چون نبرد است تعالی می باید چون میم نمی که خصل صیغه بهی دارد
 مانند کن مفردین مقام شعر او اهل کتاب همیشه میم آید در روز و در شب میم نون می آید کنی نرو می گویند کنی در روز
 روز مره زبان کم است لکن اگر کسی در شعر بسیار از بیج میم او است تمام شد بحث معمول ترکیبی باقی ماند تحلیل
 آن بیشتر مفصل نوشته شد مگر چه ضرورت و مونث چهار گونه است یکی تحقیق مقابل مفرد مثل جمیع زنان مانند
 جابر زید و جاثوت پنهان دوم تقدیری مانند دار و آرض که در اینجا اهل عجب فرض کرده اند که تانیث آن در
 از جهت آن آمده است که تغییر این هر دو لفظ از تانیث و ویریه پوده است اگر تانیث و ویریه می بود و دیگر
 استعمال میکردند پس معلوم شد که اینها مونث تقدیری اند زیرا که در تغییر مذکرهای روز که از تانیث تانیث گونیه
 سوم مونث معنوی آن مختص است در لفظی که آخر آن الف مقصوره یا ممدوده میاید مانند حمر الف ممدوده
 و حمر الف مقصوره لیکن این تانیث در غیر ذوی العقول مختص است و اگر علم کسی از ذوی العقول باشد یا صفت
 آن پس مرد بطور مرد استعمال خواهند کرد و زن را بطور زن مانند موسی علیه السلام که برین وزن است
 چه ضرب موسی درست است نه ضربت موسی و مثل عذرا که نام محبوبه الیست در اینجا ضربت عذرا خوب است نه ضرب
 عذرا این مثال مثال علم بود مثال صفت مانند ضحلی باشد که زن حامله را گویند و مونث سماعی مخصوص نیست و نشانه
 لیکه بچشم ناسخ خبر خنده اند و دیده شده و آن نیست که افعالی میاید و آدمی چون چشم و گوش و ابرو و بینی و دست و پا و غیر آن همه و نشانه
 و شمس و سحر و یاقوتی آمده و فردوس هر چه مراد است و باقی چیزها موقوف بر دیدن کلام شعر عربی یا لغت است در تانیث و ذوی
 که نمی نبرد که پیاد و غلط نیست چنانچه در کلام الی الفلک المثلث چون دارد و شد به فلک می یک شتی گشتیه آمده و در بر و صورت
 پس صفت آن شخونه می بایست و دیگر سرجع عربی و رای جمع ذوی العقول حکم مونث دارد مانند فاست الرجال لک یا الرجال
 بهم درست است من فرق این را ترتیب در قانون جدد و بخوبی بیان کرده ام و آنچه تقدیر این افعال شان مینویسد بهیست
 و بوجه چنانست باینکه غیر من بر نوشته آنها نمی رسد مگر کسی که با وجهت مفرط بهم رسد آگاهش باید و ذلکه خود هم در کتب
 بهرگاه قانون نامه یار و یار برقی نوشته بشود و بهمان دستور که مروج آنجا است باید نوشته شد زیرا که اینگونه بر آید و در اینجا

صاحبان عالیشان از فارسی عربی رواج پذیرفته است در خاطر آنها همین منقوش شده در بی صورت کسی اگر
 خلاف آن یعنی صحیح بنویسد بخیر محض میدانند مجبور اطاعت قوم باید کرد و هرگاه رنگ تحریری برای صاحب
 فهم و ذکا و آشنایان کتاب صاحب قدرتان بر تحریر و محققان بر نحیه شود از الفاظ غلط و مشکوک و سقیم آخر
 ضرورت تمام شد این مطلب حالا بشنود که علم هر کس که حاصل شده است از فیض مطالعه کتب است و کتب
 و در سه پنجه خوانده میشود قطع نظر از اینکه یاد بماند بفهم کسی درست نمی آید پس صاحب شوق را لازم است که
 عند الفصول باستان نظر کتاب را ملاحظه نماید البته بعد مشاق فائده دست میدارد پس نیست که در وقت فراغت
 از بعضی مستند نفیهای که از آن بگذری و دارا سلطنت بر اعدا و حجاب سلیم الله تعالی بعد از این صفی قشون
 عبارات بدست قرابا شیخ الفاظ رنگین قبا پوش معنی اشتیاق تازه و آرزوهای بی اندازه در میدان قیاس
 نقلش عاراجا از نگاه افراسنج دریا سوج بیان میسازم که دیروز که است و هفتم شهر حال و از چهار فرسنگ
 آفتاب سعادت یعنی فردگاه لشکر ظفر منظم خنای عالی دام اقباله ارض بسیار بود و امر و زیم دایره دولت بهین جان شرف
 افزای قریب و جوار است فردا باید دید که کیرنگ با بای تمام است غیرت بیاض فرزدق و حسان و رشک است
 معلقه شعری با لغت نشان که توب محبت با سلو و از اول تا آخر مرغوب جاذب القلوب کان کل سطر
 و معنی قریب قلوب المشتاقین بعد نصف النهار که چارست که ده دراز کشیده بودم و سلا چپندی یعنی
 هرگاه داک رسیده اوقات را خوش ساخت مصهر جمعی وقت تو خوش که وقت ما خوش کردی و چهار
 این صحنه لیاقت تحسین آفرین داشت چنانکه الله تعالی ازین خبر و خطوط دیگر که در آن پیچیده بودید هم دیده
 جواب خط و الد و عمومی شما دیروز بهریر و راه و جواب خیاره با حب موقوف بر امر و زبوانین جنت که یکی از دوستان
 صدرالدین محمد خان آشنای والد شما میخواست که خط از طرف خود آسمی خان مشارالیه نوشته بمن ببرد باین
 توقع که راقم حروف آزادانه خط خودم روانه سازم با بجه از صبح تا این وقت که دوپرا از دنا انتظارش بر دم
 چون دیدم که بنیاد مجبور ارسال آن خط را به روز دیگر حواله نمودم دیگر احوال برین منوال است که امر و زیم خمیه طیاره
 و دوسه در حرکت بخیا نمی آید تا ویروز نه شیر محسوب شده بود و امر و زده باشد صبحی که خباب عالی سوار شد
 بجهنگل تشریف بردند قریب لشکر شیر ابل گرفته دو چار شد و بگل رفعل بنین غلطیده چگونه زنده بماند که مقدار

بدرستی
 و کتب
 مستند
 و کتب
 مستند
 و کتب
 مستند

گاهیم قریب نیم پادشاه است یکمتر ازین باشد خداوند دایم الطیف علیه السلام را تبایز رفتن باز داشته بود و چنانکه
 رفته باشد و آنچه نوشته بودم که همیشه فارسی حرف بزیند غرض این بود که هرگاه صحبت با عمو صاحب خودتان
 خواجه امیرخان درست دهد آنوقت هر قدر که بگویند فارسی بگویند که در تمام روز یک ساعت بیرون بیایند و بیایند
 روز در خانه باشند و برخواجه امیر صاحب چه موقوفست با جدای خود عمو صاحب کلان بهمین خانه داشته باشند
 و پدر شما این نیست که از راه قفقذ باشا حرف نمیزند بلکه شرم بسیاری که دارد مانع اوست آدمیم بطلب دیگر زمین بشاید
 که از پیچ و خم گاه حضور پر نور است عجب صحرایی طرفه آب روانی دارد که و صفش بزبان ادا نمیتوانی کرد وانی قلمی بایستد
 نمکشد حضرت صاحب عالم بهادر دام قباله بفرمایش جناب عالی نقشه این زمین با سواری نواب صاحب فرج بر روی کشیده اند
 لیکن هنوز در دست دکانو بر ورق دیگر درست نموده پیش طرف ثانی میفرستاد و دیگر خبر نیست
 رفته است شمع شبستان روشن بیانی و درسی سهای نکته دانی انعم الله علیکم محمد ابراهیم علیهما السلام
 مسنون داشته و او را روز از نون واضح و لایح باد که فقیه یاد ندارم که هیچ خطی از شما درین مسنن رسید و جواب
 آن تفویض قلم نگشته از خط امروزه شما که مرقوم هست و دوم شرح حال بود شرح می نمود که جواب خطی که زمرده
 کلک بلاغت سلک شما تباریخ چهاردهم ماه مذکور اسمی فقیه ارشم بود و صاحب سیده عزیز تر از جان من حضرت
 اینست که تباریخ هفدهم وقتیکه خط اسمی خواجه امیر خان صاحب تمام کردم و از لافاف فراغت شد آدم از
 پرانور رسید که بر پشته از خوان نشسته منتظر شما هستم زود تر بیایید گفتیم خوب است عرض میکنم غلاتی برای
 استنبار فته است حاضر میشود آنوقت سوا سی این چاره ندیدم که قدری کاغذ از تخمه بریده و بسته طوخی
 حاوی جواب جواب شما باشد نوشته توی لفافه خط خودم که اسمی غرضی شما بود که آشتیم تا آدم پرانور را نشاند و آن
 صاحب راه که کرده نور چشم من بدین چه موقوف است اگر من ده بار خط بنویسم و شما از تنگی فرصت جواب آن خط
 من است از تحریر بنخواهم داشت و همین توقع از شما دارم که اگر من جواب خط با بهال که دارم باید که شما بشوید
 تحریر را از دست ندید و یک خط دیروز برای شما که نسبت به سوم و روز شنبه بود نوشته و از ارسال پذیرفت
 لیکن بر بغیر نامه فرستادم هیچ نسبت و دوم نوشته شده بعد فرستادن خط در داک یا در این خط جواب خط
 پرانور که شما بودند و عمو شما خوب شد که از شما چشم ترسیده جواب فرستادن و نوشتن خط شما یا غلط و الله

باز آنجا بجزایر خواهم رفت و از محمندی بخیر آباد رفتم از راه سندیکه بکشتی میروند بعضی
 بزمین که تاشاه آباد خواهند رفت و نزد بعضی چنین است شده که از میادین و درگشته به پیرایه خواهند رفت خلاصه
 اگر به پیرایه میروند سیخو به سیت دوبار پیشتر هم رفته ام میانه هم موجب فراموشی مال و ما به شما آنجا هم میتوانست
 میروست علی در خریدن مینا خلی اهتمام دارد لیکن چنانکه زمین خسته آسمان در تنها بطور یزد دیگر اینکه عرض نموده
 ملازم اب محمد سعید نبال و ملفوف این خط میرسد بخشش علی نماید و اگر رسانیده بیاید بلکه جواب این خط در جواب
 خط فقیر از مرزا محمد صادق خان هم طلبیده در خط خود ملفوف باید ساخت و احوال میرعلیه صاحب اگر پیش عرض صاحب
 یار الله شایانید رسید و باید نوشت که بطرفی میروند و زار را به سرانجام یافت بالا تمام شد بخیر تحت و دولت بهمانجا
 رفته **رقعه ۱۳۵** خواجہ نامی صاحب کلم الله تعالی بعد اشتیاقا مضمونی نوشت که در روز که غره ربع الاول **۱۳۵** رسید
 دو قطعه مکتوب شما یکی در رکاب جناب عالی و در میان ملفوف خط غلام حسین خان صاحب دست آدم تاج الله زمین نوشت
 بابر در ورقه فقیر که در آن ملفوف بود رسید لیکن خط میان جنب و در آن بوده است معلوم شد که گذشتن آن در افغانه
 از خاطر فراموش شد حالا اگر خط مذکور پیش شما باشد در خط دیگری پیچیده نزد غلام حسین خان صاحب بفرستید و اگر نشاید
 خواجہ محمد صالح گویند که محمد کامل خان بگویند که خط اول صاحب در راه تلفت شد خط دیگر بهمان نموده نظر نوشته رسید که
 بدست آدم خبر روانه کرده شود هرگاه بیارند در خانه پیچیده نزد خان صاحب مقدم الذکر بفرستاد تمام شد این
 از اینجا میگویم که در خط شما لفظ چه یعنی قاصد و هر کاره بود پوشیده ماند که چه شخصی را میگویند که بجزه خود احکام پادشاه
 برای امرای برد و جاسیکه القاب باشد خواه و نام ظلمت خواه و نام ظلمت هر چه بنویسد درست است و در
 این براسه شخصه مخالف دامن شکم و براسه غائب دامن ظلمت هم می نوشته باشند
رقعه ۱۳۶ آن نفی شما که در روز که سیزدهم جمادی الاول روز چارشنبه بود قاضی صاحب لفاظه
 خواجہ امامی ساکن بیار من فرستادند در لفاظه مذکوره عرضه بنام خواجہ پادشاه خان صاحب خط
 با مرزا بنی قهر و در خط دیگر اسمی آقا صاحبان محمد و مرافقت نشان و گردنگارام دین بدینا فرستادند
 خط خود را بپایان رسانید و به کاتب الیه جدا داده و رسانیده شد جواب از همه بزرگان ملفوف
 این کاغذ را به دست ایشان از دست یافت احوال مرزا بنیگاس صاحب سخت المی بدل رسید لیکن چون مراد است

مشکل از دورتر آسان می آید شکر را که اکثر اوقات دیده میشود که آدمی و جوانی را با فلاسفه سیده هست و در فقه
بیرون از دهم دهم در رتق برای او چنان و امی شود که صد تا از ماده آوزله را با می کنند صاحب فقه هم صحبت
با و دارد فکری برای او کرده باشد یا خواهد کرد و نیز از حصول علم به حقیقت حال قضی القضاة قاضی شیم المیزین علیها الصلا
یل بدر آمدن است که اینگونه آدمی همیشه سیرت کجا پیدا میشود نقل دیوانه را بشمار اندیش خان که نزد و اندیش است
هنوز در مقابل بصورت نرسیده مصنف آن روزی برای دیدن من در حلی چادری یعنی بختانه جدا می شتا آمده بود
و از عصر تا سه پیر شب نشست من قاضی صاحب گفتیم که برای چیزی در دیوان بیدمید که با نقل آن مقابل که گفت
چه فائده که این دیوان که من پیش خود دارم غلط است و از دست و تیغ این نسخه موقوف بر محبت و سعی در راه حق است
تمام شد این گفتگو احوال خان منور اینست که از دوا به پرافت شده و بجهان قلی بیگ راغب کشای چل ساله اش
بود و او در تمام شهر رسوا نموده یعنی چند جور بالشیر گفته که با بی نقل آن برده شده و او سوای این کار دیگر این
که بخواه بعضی اعزّه شهر گفته نزد خان موصوف فرستاد و این عزیز بی تامل آن بچه را از طرف ثانیان با این حال فرستاد
که گویند به راسلای بکنت آنها چون برین معنی مطلع شدند بجان قلی بیگ راغب کشای بیگانه که ای عزیز تو خود را
چه فهمیده بودی که این راه رفتی حالا با توجه سلوک نور چشم بجان قلی بیگ گفت که میانه من و صاحب کرام
معامله دنیا بود که بر سر آن هجومی کردم اینقدر گفته قرآن را بر سر گذاشت که اگر من یک مصرع و دو صاحب گفته بام
قرآن مجید مرا بزند چون من درین روزها بخواست و اند خان کرده ام و ادنی تواند که بشم مرا بکند لکن از راه این
این بنا را گذاشته است که بخواه اعزّه خود گفته تخلص من داخل نموده است تا بزرگان و بزرگ زادگان در پی آن
شوند چون خان موصوف بجهت بعضی بیگانهان گوشه نشین و دیگر اجله و امانی کرده بود همه را گفته سبحان قلی بیگ
یقین حاصل شد که این بخواه گفته خان منور است و دفعه مستعد آن شدند که بلائی بر سر خان موصوف نازل
این مرد ازین خبر دست و پاچه شده و اما دو پسر خود و دیگر آشنایان خود را از طرف ثانیان فرستاده با کمال
هزاره پیش آمده بایان مکرده و احلاص عرضیه ازین بلیه محفوظ ماند اگر دور آصف الدوله می بود که با کمک
زده بودند از خوف جناب عالی دام اقبال احدی مجال آن ندارد که بخانه کسی آد جا فرستاده او را بغیرت بکند آدم
بر نقل کتابهای فرمایشی باشد که چند کس گفته ام الی و میانه با احدی نیاورد هست روزی شخصی حق الیقین بنظر

خیلی منوط ساخت آفرین صد آفرین پریر و یک خط دیگر اسمی شما نوشته روانه نموده شد خواهد رسید آنچه از آن
 و بمقر اطیس حکیم مرقوم بود مقرون بصدق است بیچاره چه کند اختیاری ندارد بن نیز مجبورم لیکن بهر صورت شوق
 او مناسب است اگر اینجا خواهد ماند تبا به تر خواهد شد عمو شما که خورشید سلامت دارد در خط خودش که اسمی را مرقوم بود
 که خطی متضمن ستایش این مرد نام مرزا مغل نوشته خواهم داد خدایش خیر دهد که رحم بسیاری بر ما کین دارد این بار
 در خط شما لفظ میم بود شاید از بمقر اطیس یا برگرفته اید و قافا نیا ن درین مقام ملت و دستک و لاشه و شیر از زبان
 بیاج استعمال میکنند میم هم بد نیست آخر زبان اهل خراسان است زبان توران نیست و احوال لشکر همین قدرت
 که در خط فقیه که اسمی والد شماست تحریر پذیرفته است دوباره در خط صاحب عاده آن نمودن تحصیل حاصل نیست نبود
 از همان خط دریافت خواهید کرد و این که اکثر اوقات فارسی حرف میزنید خوب میکنید فارسی روزمره عجب دلتی
 مردم درهند وستان استخوانها شکسته اند و کوچی مقصود را بلد نگزیده اند هنوز شما از خانه بر نیامده اید و فیکه خوب است
 خواهید زد و فارسی یاران خواهید شنید قدر این نعمت خواهید شناخت بییقین بدانید که شاعر یا منشی شدن امکان دارد
 لیکن فارسی حرف زدن خیلی مشکل است اگر نه از خط را ملا حظه خواهید کرد این عبارت که شما می نویسید در هیچ خط
 نخواهید یافت بخدا که این الفاظ گوش زد کسی نیست زیاده خیریت اگر رسیدی علیخان برای درس گرفتن بجد
 والد شما بیایند از طرف من بعد سلام شوق باید گفت که پیشتر خطی برای سیدی حسین خان موقوف خطای
 حکیم شیخ الدین احمد خان فرستاده بودم تمکلی که رسیده باشد در همان خط سلام داشت تیاق بخیریت شما بوم
 و این خط که برای استاد شما رسد شما همه را برای خود بدانیید و بالا له امرت لال سبار در اشته
 راه اتفاق بر خورد افتاده روزی میگفتند که فرد من برای دستخط بحضور رفته است حالا معلوم نیست که دستخط
 رفته یا نه دیروز که سیزدهم شعبان روز یکشنبه بود خط مسرت منط مع عرضه که اسمی جدا میخورد نوشته بود
 باری که چند که جدا جدا بنام دوستان بود بمطالعہ در آمد حالا غزلی که من طلبیده بوده ام نباید فرستاد انشاء الله
 روزیکه می آید همراه خواهد آورد لیکن یک کاغذ را تلفت نباید ساخت و بنحو اعم که نقل غزلای حال با سر در دست
 دیوان بخط برادر شما نویسانیده شود تا شما در محنت نیفتید و غزلای مشاعره عالی هم بوالد یا جد شما رسانیده
 جناب محضر در حاکمیت دیوان نوشته باشند نزد شما فرستادن ضرورت نیست زیرا که اگر دیوان آنجا می بود

بهضایقه نداشت حالا چه فائده این باز صحبت مشاعره از ضیق فرصت صاحب مشاعره منعقد نشد
 و بعد از این هم نخواهد شد و من هم درین روزها آنچه میگفتم برای مشاعره می گفتم و رفتن در مشاعره بیاس
 صاحب مشاعره بود حالا اگر ذوالقترین هم مشاعره بکنند اراده ندارم که بروم آنهم بر احوال دیگر بداند
 که سعادت علیخان در عقوق پیرا و پدر خود می چربند بلکه سوای نظام الملک احدی جاود احدی از امر
 عصر خجسته هم در شعور یا نسبت نداشت لیکن حالا این نواب خیلی عنایت سنت روزیکه بر نشست
 از بس هم بعد دو روز آن پیاده های نا که را حکم کرد که بر خیزند کس از زن مرد و بزرگ که خواهد بود و هر چه افتد
 و جنس بر و بر کسی فراهم نشده باشد و سوای اهل معامله مردم بسیاری از قیدیان نیز را شده خد خد شما
 هم خلعت کشش پارچه کار چوبی مع سپر و جیغه و مالای مردارید یافتند و هر روز بر بار میروند و باریاب لوان
 خاص میشوند و از قرآن و آثار چنین معلوم میشود که مشایره برای وزیر صاحب امیر صاحب قاضی صاحب
 هم معین شود درین عرض مدت که هنوز یکماه نگشیده نواب حال هزار خلعت مردم بخشیده باشند و نقل
 چهار روز است یا بیشتر که بدرگاه حضرت عباس سواری جناب عالی باین جبروت رفته بود که تمام بازار را
 رنگین کرده بطور ازین بندی آجاس فافره در هر دکان پهن شده بود و چند جاد راه بالای بام نوبت
 میزدند و بر سر هر پادلو لپهار قص میکردند و سامان سواری چه بگویم که در قترینی آید از هودج زرین جواهر گار
 و زینهای مرمع کار و دیگر چشم و خدم که چشم فلک ندیده است همراه بود و از کثرت خلق دو قدم راه می کرد
 برابر و کرده مسافت بود مردم بسیاری در کوچه ها زین غلطیدند و ضربها خوردند و حاصل جناب عالی در تمام
 زرقه بهر و دوست بر لولیان فقر امی انداختند و بدرگاه کسیده یکصد و یک اشرفی و یک نان طلا که پادشاه
 یک سیر در وزن بوده است نذر کردند بعد مراجعت هم تا شام انبوه مردم کم نبود آمد بر احوال مرزا حاجی صاحب
 ایشان علاقه که خود در سرکار بیلی صاحب داشتند خلعت آن کنشی میر حیدر شد و خودشان در حضور جناب
 می باشند جناب عالی را بر ایشان خیلی نظر عنایت است چنانچه خلعت بهفت پارچه و سپر و مالای می و از
 و پاکلی جبال در انبیا محبت شده شمارا درین عرصه دوسه بار پدیدند رفته که شما نوشتید ای حالا ایشان
 نمودن بناسبت نیست بطور دیگر از طرف شما نوشته خوانم و بر رفته چه موقوفیت من برابر بر رفته

روزگار شما درین سرکار معرفت مرزای موصوف مرکز خاطر دارم طبعی بایستید و نظر لطیفه
 رقعته پوشیده نماند که پریروز که چارشنبه و پنجشنبه و جمادی الاولی بود خالصا صاحب کرم تاج الکرامین خاندان
 داخل شهر شدند و بایا صاحب کلان در مکانی از عمارات انگلیزی نزدیک بکوشی صاحب مدبر و منسوخ آمدند
 منشی امیر حیدر بچک صاحب بهادر موقوف هماننداری و دیگر مهمات سبب لیکن مصرف طعام از سرکار منشی موقوف
 خواهد رسید و در روز که غره جمادی الآخره بود در جوی مولوی حسین علی خا صاحب با فقیر هم ملاقات شد تا
 گفتگو ماند طعام هم بیکجا خوردیم شاید طعمه در پروزه از طرف مولوی صاحب باشد جدا می رشتا را ده کرده بودند که
 طعامی برخی خالصا بفرستند من منع کردم برای اینکه زیاده از سه روز نهایت چار روز نکشد نمی توان کرد
 و سواي طعام صاحب کلان از چایای دیگر هم طعام می آید در صورت ارسال طعمه بر بادی زر خود دست فائده
 طعام آنست که همان لزان کدنی بردارند اینک نصیب اعدا شود هرگاه یا راده اقامت چند روزه اینجا خواهد
 بمنا ایقه ندارد و سواي این میانه شما و خالصا صاحب هم تکلف در کار نیست اگر از اول معمول مرسوم شده بود
 که هر وقت خالصا صاحب وارد شهر شوند طعام برای ایشان باید فرستاد و حالا هم مناسب بود چون پیش ازین در محرم
 اتفاق نیفتاده بود حالا بی جهت غیر از تکلف محض صورتی نداشت نقل امروزه این است که از صبح باران شدید
 باریدن گرفت تمام راهها خصوصا راه کوچه اگل شد خالصا صاحب همین علت و نیز از جهت رفیق بملاقات بعض
 اجنبی آرزو مند که دو دو بار برای دیدن ایشان آمدند و در خانه نیافته مالوس برگشته بخانه مولوی حسین علی خا صاحب
 نتوانستند رسید تا صاحبان چندم برای باز دید که دیروز خالصا صاحب نزد ایشان رفته بودند بخانه مولوی حسین علی خا صاحب
 آمده سه ساعت کامل که یکپاس بنزد وستانی باشد نشستند چون دیدند که خالصا صاحب نمی آیند و خبر هم نخواندند
 مقرر شدند حالا وقت عصر اگر خالصا صاحب اینجا وارد شده اند مشارالیهما خالصا صاحب دیده نزد میان فرین خواهند
 یا فردا صبح آمده رخصت خواهند کرد خبر و انگلی خالصا صاحب فردا گرم است لیکن باید دید شقی غالب است
 که فردا رفته شوند چون خالصا صاحب سر پا با عنایت خطبت و جبروت شما که درین روز نام خدا بهر سانه
 و کیفیت جیم شدن مردم ذی اعتبار در خمیه شما و دیگر جاک و چانه بیان کردند من هم از راه خوشامد و زمانه
 که شما بفرموده این ملک پیش نشسته در راه است که نیم استار و کسری باشد در یک خطبه برای شما فرستاده ام

مناسب آن نبود که در میان بفرستم چون دیدم که چند شماسوهی در کلبه‌ها که برای دیوان صاحب طلبیده اند و کلبه‌های دیگر
 هم نزد قسم رسمی برای شما فرستاده اند بهین پسته گفتا کردم جلوانی سوان خوب بود لیکن باین خیال که مبادا با
 سنگینی داشته باشد از آن هم دست برداریدم تحفه محقری که برای اعیان قبول باید فرمود با تو را یک راد و تنها
 بجای خود از طرف من باید فحشید که شمار را کم بیازد و آینه امیدوار اضافه باشد صاحب الا ماشاء حق محبت
 لسی بر باد نغیر مایند و زبانی خان صاحب است که صاحب الاجاه و حاجه امامی را بفرج آباد طلبیده است که در وعده منگی
 و در بنام ایشان مقرر خواهد شد تمام شد تقریر خان صاحب حال بشنود که هر چه میشود تعلیق و بیخت و اتفاق از
 الحمد لله که آقای شما و عمل کچری هیچیک از شما ناخوش نیستند یا فعلی که بهاء آقا هم در همین ملک خشت بعد از آن
 هر چه خواهد شد خواهد شد آنچه نوشته ام در دل نگاه دارید خوب کردیم که اماران باز گشته اند مال عاریت جا
 مازندگی نیست خدا شمار الا ان آن بکنه که دوستان که کثرت و اسب بلکه فیل از شما بعاریت برده باشند و اگر با جا
 مازده سوا می خیریت و ضعیف و شرافت نبوده است که تحریر در آید پس فردا مشاعره است غزلهای تازه بعد از این که
 من هم از دیروز بنحس آمده ام دیگر اینکه دیروز چند شما جوئی نو تعمیر می رفتند در آشنای راه با خان صاحب ملاقات
 لیکن این ملاقات داخل ملاقات نیست اگر فرصت می شود خان صاحب نزد چند شمامی آیند زیاده خیریت
فصل ۱۴ مخفی نماند که خط شما مرقوم دوازدهم صفر ۱۲۲۰ هجری رسیده مسرور ساخت روز سه شنبه
 بجهت هم شهر صدر بود در چند خط رفته اسمی آقا صاحبان و اگر گدازگاه الی بقلم نگرده اید این قدر تساهل بهم نیست
 جدیکه و خط چتری نمینوشتند یا شاید و بسیار خوب شد بهندوی صدر و سپهرستان دید اینصورت موجب برکتی در
 رزق و سبب خشنودی خداست فرستادن این بهندوی در عین ضرورت اتفاق افتاد من امر در عین
 نده والد و عموی شما را همین جا طلبیده گرم احتلاط بودیم که هر کاره ذاک این خط را آورد و اینوقت که در بهر نزد
 موی شما کاغذ بهندوی گرفته بنابر ضرورت آتش دادن و دایمی که میامرخص شده بنحس نرفته است چنانچه گرفته کاغذ
 میون داده مبلغ از حاجن طلب خواهند کرد و از کسانیکه بهندوی بنام آنهاست یکیک یا و پیراهن کوفی یا شمشیر
 روض این مغفوه خواهند گرفت این زر را که شمامی فرستید همه بشا میشوند از اینجا معلوم شد که در دنیا هر چه
 برست وانی برده الی کسی که زر را بکمالات روی زمین اگر کسی جمع باشد در دنیا هیچ عزت ندارد و زر و زرند و

نزد خان صاحب

و ما در بزرگترین شخص سخی و صاحب مال زیاد دوست میدارند از محتاری مرزا ابو الحسن خان و بسیار خوش
چون مرد سینه صاف و خوش همت و دوست است هر قدر که ترقی برای او صورت بندد و دلش شاد میشود لیکن از
باعث برخاستگی خاطر خالصا حب که مفر تا جملد خجسته بن خان دل بر آتش غم و غصه کباب گردیده باید دید که
ایشان بر برگشتن می باشد یا استغفار داخل سر کار میکند بر کسوف اگر ایشان بمانند شما هم بمانید والا بنوعیکه صورت
بند و حیل پیش کرده ترک نوکری نموده اینجا بیاید خدا را تاق مست آدم سخن مردانه و اراد از دست ندید لیکن اول
سخن خالصا حب موضوع باید نوشت که من در ترک علاقه رفاقت جناب از دست نخواهم داد برین نوکری چه نوشت
اگر داخل بزار تصور باشد که ساعت آب در اینجا نمیخیزم گیاهانی بن زمین مثل عقرب میگرد بعد از آن با بوال خان
دیوان بماند و دیگر پیش آورده ترک ملاقه باید کرد والا آئین نگه زنی نیست که کسی بیاس خاطر کسی ترک نوکری نماید
بلکه یا خود میشود و ضرورت تحریر خط برای خالصا حب ازین سبب است که مبادا شما در دوستی ایشان نوکری بگذارید
و مردم گمان برند که از بیم صاحب کلک نوکری را گذاشتند یا صاحب موصوف خودش ایشان را طفل و نارسا دانسته
جواب داد بر خند مرزا ابو الحسن خان زبانه از خالصا حب با شما بذل محبت و شفقت خواهند کرد و ترقی بهم بسجی خان
مغری الیه تصور لیکن حق احسان خالصا حب که مفر از زبانه از نیست امور دنیا اتفاق است و بران نازا نیکو شد
همیشه تمام دران باید کرد که زبان مردم و انشود از زبان مردم باید ترسید و دیگر آنکه در القاب کنایه درسی خود بزرگتر
یا بحجت و شفقت پیش بیاید لفظ مشفق نباید نوشت قبله نوشته منج غایت احسان میخیزم و امیدوارم باید نوشت زبانه
رقعه ۱۴۲ رفته شریف در لاف عرضی اسمی جناب قبله که از لشکر ظفر از مرقوم در هر پنج الاول شمس الهجری در
از منته تباریخ چهارم تقویمی و سیر و هم رویی بر و شنبه که عبارت از دیر و زبانه رسیده و سه در ساخت حق تعالی
در همه اوقات درین سفر همراه با در خط دیر و چنین شرح می نماید که هنوز دوسه ماه شریف داشتن طلائع الاسی
والا مناجب هایشان همین خلع اتفاق افتد خدا کند که در همین لیالی و ایام پوی بدست شما بیاید تا اگر یکدیگر قرض
بصرف می آرید ایمن شوید و آنچه باقی مانده اینجا بفرستید و دلهارا و اشدی دست دهن درین مقام جلیل و
ندارم لیکن شما نام خدا حال اهل زبانه را خوب میدانید و در فرستادن با درچی چند چیز مانع شدگی بدست آوردن
با درچی جوان خوش ظاهر و خجسته کار در صناعیت بلنج شما هم بجای خود انصاف بکنید که شخص صاحب این جامع کجا پیدا

بی شود و اگر هم هست که نوراید و یا پانزده کی میگذارد و دوم نصیحت بزرگانست که دم را لازم نیست که بخانه از
 یا از عظیم الشانی سوای آقا باورچی یار که با ریاضت معرفت خود بسیار دین را پروراند و دارد و غدا و پختن باید که
 زیرا که بیشتر این گونه آدمیان متوسل الطمع و طفل مزاج در قع میشوند و رفقای شان دشمن یکدیگر گاه باشند
 بعد طعام خوردن و جمعی در میچه پیدا شد و تنه یا میضنه رود از خوردن بهان مرض جلان داد و یا و چای و مرغ و شیر
 بنام یا مقید شدند یا بعضی گفت در اندک این اندیشه در جهانی بزرگ مثل جناب علی دام قلمه او بسیار
 بد طبع متوسل صاحب و الا مناقب شهادت بزرگ و دانا و وفاتش نیز نیکه خصال امتاگر همه جا بهی
 باشد پس باید که در دنیا کسی سبب نگرانی کسی نشود و بر این چای چه موقوف است خدمتکار هم میداند که قادر
 بالا که همیشه دوستان برای دوستان به ایاز قسم صلوات و دیار و غیره تمنا اگر چه بی موسی است
 داشته باشد ممکن نیست که کسی پیروی از دست کسی یا دست کسی بخورد اما با این امید است که این را به خود
 اعظم ام که بر کشتن و مقید نمودن آدوی قادر باشد و باورچی نمایان برده و پیشکش از خود و خواهر و برادر
 و برای همین در دعوت چنین کسان زر نقد برای معرفت باور چخانه مقرر است که هر ما بخانه شوند و باورچی
 این نیزستم که جوان خوش خلق و صانع از کجا باید اگر باشد هم به دست رو به لکته کل از دست
 و سوای این طباشی و خدمتکاری و دو عهد کی بزرگ و دی گریو خیر و در دست که به پیشکش نام نشانی
 زیاده از بست و پنج نباشد و صورتش هم صورت آدمی است پیش من ام به در نگرانی صاحب الا مناقب
 آمده بودند من هم راضی شده بودم می خواستم که او را بهفت روپیه خریدم ساخته بفرستم چون در میان اینهم
 خط شامته که کوچ صاحب خالیه راه رسید این اندیشه هم خاطر راه یافت که مبادا اینهم چند نفیقه
 اگر باز هم زری داده مرض نماینده مضایقه نداد و الا سخت خرابی است اگر چه پیشه بیک آدم که از اوست
 پولی یافت بر گشته اند دل اجازت نداد برای اینکه مبادا بخاطر ثانی بلند و کاین مرد از نامت و دانی کاره را
 زنی بدست در خوشی های نیکه نهد صرفه روانه این طرف میکند با جگه اگر نشاید بنویسد بخشش کرد و اینها بهیچ وجه
 رفته است مخفی نماید که تبارخ چه هم رجب عزت نمایان رسید و مطالبی قومه کنیم و از آن نوشته بودید که
 شاید جواب بعضی سوالهای من از شما در وقت غریض و خاطر شما نمائند باشد و متشکر من است که در مقام

جواب خط شما را و چون آن خط را برای همین مسلم گذاشته بودم که آنچه استفسار نموده اید با حسن وجه خاطر نشان
 شما سازم لیکن چه بگویم که وقت تحریر جواب چنین خیال رسید که آن خط را پاره کرده ام زیرا که معمول و معروف است
 که هر خطی که از طرف شما میسر بعد مطالعه برای منیت پاره میکنم تا زود زود بسیار از خطی که مستضمن مطالبی می باشد
 از این بعد تحریر جواب درین بلا گرفتار میسازم چنانچه این خط را هم چون مشکل بر سوالی چند بود نگاه داشته بودم از
 اتفاقات آن وقت چنین در دل گذشت که شاید حواله بقوت دستنی کرده ام از این سبب بعضی سوالات را جواب
 نوشته شده و بعضی را ملغی ماند بعد روانگی جواب روزی خط مذکور چنانکه گذاشته بودم از آنجا پیدا شد و آنرا
 دیده خیلی متأسف شدم من بعد قلم را برده شتم و جواب سوالات را در آن درج نموده حواله گویا کردم که بزرگ بر شما
 چون رسیدن خط در داک انگلیزی از یقینا است لهذا این وقت اعاده آن نمیکنم اگر بعد ازین خط صاحب آمد
 و اشاره آن خط من که سوای لفافه فانی شماست نخواهد بود مگر آن چیز را خواهم کرد و الا اکتفا بچیز خود میکنم
 توقع آن دارم که اگر آن خط رسیده باشد خیر و الا باز در خط خود اعاده آن سوالات نمایند زیرا که بعد تحریر این خط
 بنیط شمارا محدود و محض ساختم و تمامی سوالات را بخاطر نمانده است لیکن در آن خط هم ذکر لفظ اسامی همچون کرم و
 زیرا که تا در لغت احوال لفظ دیده نشود خاطر جمع نمیکرد و در صراح احوال لغت بکمال اختصار مینویسد و این
 در لفظیات دیگر الا در قافوس از بیعت چند روز صبر کردم تا قافوس از نماند آشنائی طلبیده دیدم لفظ اشامی با
 ثانی شش باشد این صورت اشامی هیچ جای نیاید و غلط محض است لفظی است که مقصد بیان ساخته اند و اسامی
 با همین بی نقطه و فتح الف بر وزن جمع الجمع اسم است لیکن در فارسی بر یک کس هم اطلاق آن جائز است
 و توقف دوسه روزه در جواب خط از بیعت بعمل آمد که تاج الدین حسین خان صاحب را در سر قدیم غرض بود
 خط جناب مدد و محرم ملفوف این خط است ملاحظه باید نمود این بار در خط من بندگی بمرزا حاجی صاحب
 که اکثر اوقات از دستفصل شما میباشند دیگر وضع و شریفانه بیافیت هستند درین زیر برای دیدن شما
 چهارشنبه روز پنجشنبه بودم اگرچه شما اینک آنجا خوب در درانه نظر را از دیدن بجز در قافوس بی صلاست لیکن آن چه در پیشتر که از آنجا
 رفته بودم از آنجا که بعد از اشتیاق زیاد از تحریر و تقریر واضح باد که دیدم که در آن روز هم
 سببه اسیری بود و مکتوب انوار در لغت عنایت نامه عمومی والا قدر شما که مرقوم شمرم که رویه است و اسعد

علاوه بر این
 خطها و دست
 نوشته ها

نمونه طراز رخسار و صول مسرت شمول و مضرب نشین زین نشین گردید روانی عبارتش بتامه گسترده
بوده لیکن بعد از این دو لفظ که در مکاتیب یا راغب مستعمل است و شما از عدم تنوع لغت مجبور از ضرورت
یکی اینکه نوشته بودید که سرور از نامه حملوا از اخبار اخیار صاحب سخی اخبار جمع خیرست بتشدید یاد این لفظ صفت
ذوی العقول است نه صفت غیر ذوی العقول و غیره مگر داخل ذوی العقول بنقل شده دوم اینکه مقارن همین عبارت کلام
سلک شما ترشح نموده بود که شرف خند خندیده ریش افکار دل را آشنای مریم الهیسان گردانید این فقره لا ینحسب
و آفرین است لیکن همین لفظ افکار که صفت ریش واقع شده خبرانی گردیده شما اندک ریش و معنی دارد
یکی زخم دوم صاحب زخم را گویند در ریش معنی دل زخم دار است دل موصوف و ریش صفت آن در ریش دل
یعنی زخم دل می آید و ریش افکار هیچ معنی ندارد ظاهر است که اگر ریشی را مضاف و افکار را مضاف الیه
قرار دهیم مفید معنی نمی افتد و اگر افکار را صفت ریش بیا نیم بازیم همین حال دارد این قلمت مخصوص شما
اکثری از معنیان صاحب دعوی درین مقام لغزش با همینانند خصوصاً در لفظ اخبار اخبار که در فاکم کتاب
دیدید می باشد که لغز وجه دانی جانشینی فرعون و نمرد و اسرار اند لیکن چون شما ذهن خوبی دارید و مشتاق
صحت الفاظ میباشید و بدین شما بیکی ملک تحقیق است حد و این غلط از مثل شما قفقه و سنگاه
نزول از نام اعتبار است و دیگر آنکه سوای خیم میان گلشیر و صید محمد خان که جواب هر دو فرستاده شده خطی
ما قفوت خط صاحب بنود که جواب آن از بیرون نرسید امیر صاحب نوشتند که جواب خط غلام علیجان
نفرستادید خدا شایسته که نه خط میر سعد الله خان بمن رسید و نه خط غلام علیجان شاید از سهو در خط
نمی پیچیده باشند بالجملة باین قصص کچا رسط لا سر رشته بطلب دیگر بدست می آورم نیست که از او خبر است
و اهل قباله این بود که از تراسی که نام دهی است بر کنار نهر چوکا سوای تبر است مشهور که معجزه است بلکه بگویند
لیکن باطلر جواسیم هم موافق عرض حکیم حمدی علیجان السبع مبارک رسید که در جنگل سرشته که در بیرون
خیام دولت شد شیر بسیار است چون خود بدولت عاشق شیر و شیر اند باین طرف برگشتند ازین جهت در
مراجعت قبولی واقع شد بی اغراق و غلو میگویم که دیشب شب ماه درین میدان لطیفی داشت که کیفیت
آن امر نیست و جدائی تجرید و تقدیر ادا نمیتوان کرد جای شما پیدا تمام صحرای فرس فز و داشت و بر و نیم

و گویا که در یکای یکی که بیشتر حال او را می بیند تا شد چند روز در اینجا است مست بعد از این باید دید چه خواهد است که برای کار اقبال
 اگر که اگر عمو و خاله ها را در یکای یکی می خورد زیاد به خیر است رفته ۱۲۵ میان امامی که سلیم الله تعالی علیه السلام شوق واضح دارد که در بیرون
 که چهارم بر پنج اول است که در آنجا بود از تیار به هر یک که سوار کرده چار کرده بکنار نگه می رسیدیم اینجا چه بزنده نام جانور که چاک دارد که پیش
 یک ساعت آدم را فانی می سازد و علاتش و رای پر در این سیاه نیست با هر طریق که آنرا بر سر قلیان گذارند آشته
 قلیان را بقوت تمام بکشند تا زهر آن از بدن بیرون آید بسیار است لیکن الحمد لله که یک کس اینها را نگزیده قاعده
 این است که پیوسته که خود بخورد و نیش نزنند تا وقتیکه زهر دست کسی نیاید خلاصه مرد در اینجا مقام است و فردا هم بقرینه
 مقام در اینست میشود در روز مزاج شمعان جناب عالی دام اقباله قدری حرارت بهم رسانیده بود و از این جهت تمام
 از این پاک ناسل سردی داشت گردیدند لیکن امروز فضل الهی است هیچ سوار شده در و از ده گله گفتنگ
 انداختن دوازده پیل در جی نشکار کردند پریر و حضرت صاحب عالم بهادر چند دو پیازه و بهر تیر باد بخان کور بسته
 و جلوی خوابانی خفته برای جناب عالی فرستاده بودند امروز پنج اشرفی نذر الموش در سواری گذارند خالصه
 صحبت بسیار خوب است اگر آسمان چشم نکند امید است دیگر آنکه شکار او را در راه جد و عوی شمارا درین سفر بسیار
 میگویم فی شانکه اغراق میگویم که این سفر سفر نیست عجب بیست که روح را تازه میکند خدا نواب در اینجا
 بهادر رازنده دارد که روادار آن کسی نمیشوند شخصی عرض کرده بود که امروز بفرمان طوط ردان باید که در ارشاد
 که آنچه آب بسیار کم است طرف ثانی باز عرض رسانید که سقا مارفته آنها می آرند ارشاد شد که من برای این کار خود
 نمیخواهم که خلق خدا متصدع شود و الله بآنکه که این رحمت پروری که در مزاج جناب عالی یافته میشود شاید در امر
 سلف باشد والا امرای این وقت را هیچ نسبت با ایشان نیست و نبوده و از عنایت جناب مرشد زاده چه عرض
 نمایم که رستم را سواری رسته عنایت می شود و نه چو در گاوی می آید برای فقیر خود چو پاله معین است دوسه روز
 پیش ازین هم که خیمه بکنار آب اتفاق می افتاد جای شما خالی کیفیت داشت آن روزی آب چه قلمهای خوب شب بجا
 بود لیکن که برود و بسیار و سوای این ما مردم را با خطاطی چه سروکار و قلم خوب را خوشنویس باید ما را خطی که
 خوانده شود سواد است بالجملة ازین قلمه زمین چار طرف را است از اینجا بای میگویند بگوید بگوید بگوید بگوید بگوید بگوید بگوید
 و دیگر آنکه خطی نام منوچهر اسپر از فقیر چند حاجت بفرست بخش علی باید گفت که بر سر پل چند که دکانها تصابان در آنجا است

بنحیاس وقت سه پسر خواهند رفت بهمین حساب دیر روز عرضه شما آخر روز رسید رحیم بیگ^۱ فتنه مذکور را
اینوقت که دو پسر هنوز نرفته اند آورد عرضه و خط آسمی خود را بطلالعه در آوردم رفتن شما بمیدان میسرتین از شش
در خیال من بود این سیزدها که سیزده است که میفرماید پیش از آمدن سید اذ و گنگارام حی در نقل طلبیده
اینترخش احوال نام آدمی برید آنچه از حالات منشی نوشته بودید معلوم شد هرگاه صاحب اینجامی آید او مستعفا
نوشته است فهمیده میشود و بقبول شما بصورت آدمی را تابع بخت و اتفاق باید بود اصل این است که آدمی
دنیوی همه تعلق اتفاق است عقل قدس برین مقام دخل ندارد لکن عقل جمیع چیز نیست که آدمی بآن مطعون
یعنی دانایان باید که کاری نکنند که عقلا او را ذلیل دانند با عوام سروکار نداشته باشد بزرگوار میگویم که شما اینجا
نمی آید اگر بطریق رخصت بعد چندی اتفاق افتد مضایقه نیست والا برکی و میشی علاقه نظر انداخته نباید کرد
همین کم و زیاد میشود و فی الواقع دانایان بنسب راهیج دانسته اند و میدانند درین عرضه سوای این عبارت
که منافع آنها تعلق از آن دارد غلطی نبود زیرا که تعلق بآن دارد میبایست حال احسن و افضل آتی چاق
خاطر شریف جمیع باشد عند الفرصت گامگاهی رسم تحریر با آقا صاحبان مخدوم هم جاری باید داشت اگر
ایشان در بند رسمیات نیستند لیکن باز به تقاضای محبت بهمین اینخواهد و گنگارام حی خود را فدای شما
می دانند آقا صاحب کلان نام خدا را استدرست و از پیر کنگاره گزین اند از قسم طعام و شیرینی و میوه فصل
هر چه بود است آید میخورد دیگر خیریت ^{۱۴۰۱} شام دیر زده رحیم بیگ سه کمیس در بغل خط میفرستید که
دو دست همراه بهلبانیکه زر نقد هما چنان از بیلی آورده بود اینجا آه من چون سر نامه بخواندم و نگاه بر خیم
کردم و دیشتم که شاید میوه صوف این ثوب را برای من فرستاده اند بنحیاس این بود که همراه بهمین بهلبان است و
سازم زیرا که من غایبی این چیز را نیستم لیکن چون خطاط بطلالعه در آوردم معلوم شد که دو جفت کمیس که چهار عدد باشد
برای ما هر یک که فرستاده اند آنوقت خود جای گفتگو باقی نماند چون از بهلبان پرسیدم که این خود دست راست است
کمیس است گفت بعد از محصول بر پشت که در عمل انگه زیاده بود جار نیست بر کناره دریای گنگارام حی گمان است که
سه روپیه نمیدارد و برگرداند کور گرفته آنرا بهم بیارم فقیر با آقا صاحب گفتم ملازمان آقا صاحب مذکور را داده که
از و گرفتند معلوم شد که کمیسها را در روپیه نگذاشته بود که جایجاد افاضه شده بنوعیکه تفسیر شستن و اغماز

در سنجیده اند شد پس همین قرینه معلوم شد که میر موصوف کعبیه با بمبای حق داده باشد و آن مهاجر در بنی خود
 گذاشته است بخار و نه نموده بهیلان حرام زاده این خدیجه پیش کرد تا زری بدست آید و الا محصول چهار کدنیس زخمیه
 نمی تواند شد خوب از ما چه میرود و با طرف ثانی این خوال را خواهیم نوشت امروزه هر سنگی هم آمده اند هر سه
 کعبیه تقویض ایشان نموده شد هر وقت که کعبیه چارم می آید آن هم سپید ایشان اهرشگر و پیر از بویه را آورد
 تا فاصه صاحب میداند که این را بکعبیه نرود و روپیه باقی از خانه خود هم فرستاد و آفاضا صاحب نگرفتند سجان شهاب
 که نام هر سنگی که در مدخل غنیمت گاهی اشاره درین باب بطرف ثانی نموده بلکه این قدر بی پرواست که خط هم
 ننویسد میر صاحب از طرف خود بهیال می آرند خلاصه خط بنیر صاحب برای ملاحظه میرسد بعد مطالعه باره
 باید کرد و از خط مولوی بنیر علی نقل نسخه در و انگشتان نوشته حواله استیم بکنید و اگر نوشته گذاشته باشد
 دوباره چنان بنویسد من یاد دارم که شمار پیر و نوشته بودید **فصل ۱۷۹** بر صغیر خورشید نظیر مخفی نماید
 که درین رومال که بچونچامست می آرد هشت ورق که یکچرخ و کامل باشد بر از اشعار منشی محمد صادق
 و شش ورق دیگر از اشعار شایع احمد علی هر دو را بخوبی نگاه باید داشت و یک بند کاغذ چهار غزل تازه
 و پنج بیت دیگر دارد همه را ردیف دارد و حاشیه دیوان باید نوشت من اینوقت ببلخ مرزا حاجی میرزا
 شام که بر میگردد نمود شما میرسم این اشعار باین صورت اتفاق افتاد که پس بر پرورد غزل اول گفته بودم
 و پر پرورد غزل که بعد از غزل اول نوشته شده و غزل ردیف ندانست و پنج شعر ردیف بسی دور
 هر دو در اتفاق افتاد از باعث بعضی موانع از انجمله رفتن بخانه میان آفرین و اختلاط آن سید که بزمایش
 نسخه نموده بود این غزل تمام نشد شما همین پنج اشعار بنویسد من ابیات باقی گفته خواهم نویسم اینقدر
 دیگر دست میداد آن هم نوشته خواهد شد **فصل ۱۸۰** منشی طلیق اللسان خواجہ امام الدین سمرقندی
 که رشک صفایان در محاوره زبان اند دریافت نمایند که خطی بنام مرزا صادق خان صفایانی و راجع خود را
 که اسمی والد ماجد شماست فرستاده ام لازم که بخشش علی را طلبیده بگوئید که این خط را متصل جوی سبزه
 جاسیکه پیر مرزا قتیل را طلبیده بود و رسانیده بیا بلکه نام مرزا صادق هم نشان باید داد و اگر حسب اتفاق
 جانی رفته باشد بگوید که خط را حواله سپردی که با بنام دارد و در دم دروازه صاحب خانه نمی باشد

بگوید که این خط خط مرز اقبال است هرگاه آغا صاحب بیانده خواهی داد دیگر آنکه پیروز جناب عالی مرزا عباس
 میرا شرف علیخان را که لباس انگریزی میپوشد برای دریافت خبر مراجع بپوش حضرت صاحب عالم فرستاده بود
 این اهل روز اتفاق افتاد و آخر روز مرزا شرف علی در آن وقت که نایب رضا علیخان الشیخ
 با دوازده گلزاری از گل کلاب و چنبیلی دود بزود و چکرها آورد و اهل هاشم و پنج کوزه روغن لطیف و خوشبو و پنج
 سنبل و رسا و فرستاده بودند خلعت بشمار الیه میدادند از ترس حضور بگریخت و خلعتی نصیبت که امام علی
 را بجا این ضلع پنج چکرها غله و پنجاه بز و دست و پنج کوزه روغن همین قدر رسا و دود گاو پازیر پنج ضلع
 بحضور جناب عالی آورده بود جناب عالی اینقدر این فرستادن لیکن دو گاو و پنج بز و کوش کرده بودم
 اینم آمده بود و همین قدر برای صاحب کلان آمده بود و در نیم که سواری از پیش سر اوق دولت حضرت
 میرشد زاده گذشته بود آداب بست خواص عرض کرده بودند لیکن هنوز ملاقات نشده در سکار خواهد شد
 رجب ۱۵۱۰ خواجه امامی صاحب سلمک الله تعالی در روز بیاس خاطر شما در مقدمه شیخ محمد حسین رضی عنیه بجای معلوم
 فرستاده بودم آنچه دستخط شده است را قم را از اول همین گمان بود لیکن بیاس خاطر شما نوشته شد نوکری در
 سکار ایشان خیلی شکل است که سانی که این سکار را ندیده اند هوس دارند و آنرا که نوکر اند در فکر نوکری میگردانند لیکن
 که در نوکری رو سید باز سبب نیامدن نخواهد هست در انتظار بر آمدن نخواهد اول نخواهد دیگر جمع میشود
 بسیار را اینقدر پول بجان نماند که از نخواهد دست بردارند رجب ۱۵۱۰ خواجه امامی صاحب سلمک الله تعالی
 افسانه ترکی را که خود بنفس نفیس تحریر فرموده اید میر نصیر الدین برای مطالعه بدید جناب ممدوح درین روز ملاقات
 چار شربت را بنصیح رسانیده یادگیری و عبارت هم کم بطور خود مینویسند میخواهند که از تصنیف صاحب هم
 خطی بردارند لیکن اگر آدم جناب ممدوح بیاید آدم خود همراه آن آدم کرده باید فرستاد این را برای آنست که شما آدم ایشان
 خوب نمی شناسید و الا اینقدر سعی صرف نداشت و این بقیه هم برای همین نوشته شد و الا اگر جناب ممدوح خود در
 نزد میر یلبدند حاجت بقیه نمود زیاده خیریت رجب ۱۵۱۰ خواجه امام الدین سمرقندی اصل سلمک الله تعالی
 مسوده افسانه تازه رسید دل بسیار خوش شد صد آفرین بلکه هزار مر جا بخشی و کوپ بخشی یاز و تنیک در بعضی مقام
 پانزده تا نمانده است اینم از سبب هم موافقت است اینقدر بخاطر داشته باشید که تو را هر چه بگوید در کتاب و در

بام آن شخص بعد فقرات شست و بارش او را که میباید اگر چه مطلب تقدیر نماید و نیز حاصل میشود لیکن پسندیده تر است
 که نیمه صبح بعد فقرات درج مذکور نماید این چیزها داخل غلط نیست بلکه از عدم معرفت تقوی و دست بسند و
 رقص بمیان امامی بعد سلام شوق و لطف با که غلط شمار قهرم چاردهم شهر حال امروز که هفدهم ماه مذکور است
 رسیده بهر در ساخت عمارت خط قابل تحسین آفرین بود و لاد و دو لفظ غلط واقع بشده یکی قان تو قان
 بعضی خون ریختن بجای قان تو کماق هر چند در ترکی قاف و کاف یک است لیکن تو قان بعضی را نشد
 و تو کماق بعضی ریختن و دوم درج امیر صاحب این فقره و احوال بمقتضای شست آب امیر صاحب حرکت کرد
 هم که خدا خاک ایشان را بر روی رحم بر حال غریبان سرشته است واحد و شش و اند و چنین می بایست که خدا
 خاک ایشان را با آب رحم بر حال غریبان سرشته است و آنچه از نیکی مردم و معاصی می گویند و آیه که ایشان را نشد
 بدختم من باده رویه برای خرج راه با داده بود شش یکبار و پنج یکبار لیکن چون شیوه فقیر و اجازات حال
 بقی آدم است حرانزاده باشد یا حلال زاده احوال او را نیز خواه راست خواه دروغ شنیده و مردم هر طریق
 مردم صد اگر گفته اند هیچ یکی از اینها آشنای من نبوده است لیکن چیزی شوالان ازین حسن سلوک میداند که
 فلائی از راه دوستی با سلوک می درند و نمی دانند که من آشنای صاحب غیرتم دردم که امیثا ششم **قصه**
 هر دو کاغذ مزاجی صاحب توفیق ستم خان باید نمودن و ما بر سنگ بعد چاشت آنجا اقامت آخر روز شنبه
 همراه گرفته باز اینجا می آمیم و کاغذی غیر از کاغذ مزاجی صاحب است آن در جزه دان شما گذارشته ام خود
 آمده دریافت میکنم **قصه** پوشیده همانند که میر عبد الله چهاره تباریج نسبت و نیم حادسی **قصه**
 روز دوشنبه در جوی نوحه غیر مرض سل و دق بر حمت آبی پوست از نه ماه این عارضه داشت و نیز پیریار
 لیکن خوب کرد اگر پیریار میگوید چه شد با اتفاق اطباء کسی ازین بیماری جان نبرده است خلاصه از دو ماه در
 نوبسیر و میگفت که آب و هوای اینجا بسیار با مزاج من موافقت کرده روز یکشنبه در آن یکپاس شب با
 سرشته نفس گم کرده بود و فراق شروع شد یک و نیم پاس روز باقیامان جان بجان آفرین سپرد
 پیش روی در دوازه همین جوی تکیه فقیر سه از چهل سال فقیر مذکور درین تکیه میبود سال گذشته قضا کرد
 حالا کوچک ابدال او مالک است پنجاه و نه میاد داده آن مرحوم را بر روی قبر دیکه که در آنجا خفته است

او نظر جوانی را دیده را مخورن ساخته لیکن مادرش تا دیر بعد مردن با او چسبیده و روستای بوسید و خود را انقدر
 که خود یک قالب ریگ شده بود طبیعت محسن هم چند روز ساز باز و شفا یافت لیکن بانفذا چیزی بدید
 و بیماری خود نمود حالا فضل آبی است معالجه تمام خانه بدست مزار فقه علی برادرزاده حکیم شفا یافت این بود
 احوال تازه که نوشته شد من هم درین طرف مدت سوای درویشان رنجا کشیدم لیکن از یک هفته صحت کلی حاصل
 خیزه هم که خوردم بخوبی بضم شد از بعضی چیزها هنوز پیر میگویم مثل باد بجان و شنبلیله و دال اربر و لال مرج انشا الله
 بعد چندی این راهم بخورم حالا عمارات چا و فی هم قابل دیدنست صبح و شام اگر کسی بالای یام خانه که مشرف بر
 عمارات باشد نگاه آتاجار بر استاده شود مرقع مانی و نگارستان چین در نظر بخواهد میدید با وجود عدم رضا
 مردم باز آبادی درینجا بسیار شده است روزی حضرت صاحب عالم بهار با یای جناب عالی دوباره بتماشای کوی
 و گشتارفته بودند من هم در رکاب بودم بعد مراجعت باشاره حضور پر نور چند فقره در وصف آن تجرید را نقل
 پیش والد شماست حق تعالی شمار ابکام دل رسانیده اینجا بیاورد در خانه همه آدمها چاق اندرقه انشای
 نو بهار انشا پر داری و عند ایرت خسار بند لطر ازنی حفظکم الله تعالی یقین کلی است که بعد آمدن فقیر باین طرف
 هم مشغول فارسی بطور خود با عمو شفیق داشته باشید من هم در دوسه روز می رسم لیکن خدا کند که باران بایستد
 گردد و خیال سهل است و الا در کوچای گله شوراه رفتن خیلی دشوار خواهد بود آدم می طلب چهار نفر یک ناشاق و یک
 و چند دانه انگور و چند تا خوبانی و قدری سیب و گشتش از حضور برای من آمده بود چشیده و زوشا می ستاده شد باید که بطور
 میانه خود را حصه کرده بگید به زیاد خیریت مگر آنکه بعد تمام نمودن رقه یک رکابی که یک سیزده کیل دارد هم خدایت
 این هم میرسد رقه ۱۵۹ خواجه امامی صاحب طال عمر کم امروز که سبت و یکم شهر حال روز شنبه سبت برتر مشهور
 بیکان در گمانا لا بکوح پنج کردی از منزل دیروزه رسیدیم بر روز پنجشنبه تا جوعه که زود تری آید داخل شهر می شویم اگر چه
 هم این حال نگارش پذیرفته و سوای این مراجعت لشکر چیزی نیست که بر سر طاهر نشود لیکن هر کس ان حال خود
 خودش خبر میدهد زیاد خیریت رقه ۱۵۹ خواجه امامی صاحب الله تعالی اشتیاق سونکر معلوم لبسون کنیم
 خواجه رحمت الله خان منی تنگ یازپ ایدی گیم ایندی فرج آبادیانی روانو بوئو من لیکن حال لودر گیم سواری
 بوئو و زاکر ان درشت یا اون پیش آقچه من منی بسیار سنگ کوی خشی یاز غایب موقوف ایامی خواجه صاحب

لاله دیبی پریشان چارده روپیه مخدومت شریف خواهند رسانید انصاحب از ایشان گرفته بخواجه صاحب
 میرصوف بدیند در سید مبلغ روز دوم حواله لاله دیبی پریشان نمایند و حال لشکر است که در روز که نسبت
 صفه در از فیض آباد شکر که ده این طیف کسیدیم امروز مقام ست فراداخل فیض آباد نیشونیم باید دید چندان
 در اینجا میشود دیگر خیریت رقع۱۶۱ شخصی این کتاب برای فروختن آورده بود لکن قیمت زیاده از حد بود
 پناه رویه میخواست سگویی که مزد کاتب فی جزی پیچیده داد و ام حالا انصاف بدقت شماست هر چه شما بگوئید
 قبول میکنم خداوند طرف ثانی چه فهمیده است که این خط از شت را خط آقا رشید و میرعماد دانسته بخواجه
 قیمت کتاب بر زبان دارد اگر پنهان صاحب باشد بگنیزد مضائقه ندارد میان علی حسین اموزر و آنه بنویس
 شدند سلام مخدومت شریف گفته عذر حاضر نشدن از کم فرصتیا کیده اند و روز و روز که حاضرسید
 سه غزل تازه گفته شده شما همین وقت نقل آن گرفته همین کاغذ را که غزلها بر نوشته شده از رقع میره برستم
 خواهند داد که نزد آقا صاحبان خواهد برد و من امروز از دو مالیدن فارغ شدم فردا مهدی را طلبید و سترافتم
 رقع۱۶۱ خواجه امامی صاحب ملک الله تعالی خط امی والد شما میرسد بعد مطالعه اگر حکم شود چنان لغافه اقدر
 تراش داده و بهمنج بسته ملفوف عرضه خود روانه سازید و خط قاضی صاحب که امی آقا صاحبان رستم امرو
 میرد اگر پیشین عصر آدم جوابشان رسانید آنرا هم ملفوف باید نمود و الا خطوط امروزه در آنک بفرستید خط
 آقا صاحبان در خط دیگر خواهید فرستاد و در خط امرو معلوم رسید مگر که بنویسد لایکی چند خورده است چنانکه
 میرانشا الله انصاحب خط مذکور را باین علت که غزلهای هندی نوشته بود و بدو الا بلاما خطه شما میرسد
 رقع۱۶۲ خواجه امامی دنا صاحب ملک الله تعالی بعد استیاق مخفی نامه که از دیروز در محبت کیستی افتاده ایم که
 هیچ میرسد امروز مقام ست فردا کتب لکن مقام امروزه درین ارض ذات الرمال پر برج ما که است و بنی بار
 برآه و بود و یاد داشت دیگر آنکه پیچیده است همین آدم میرسد گفته پیش خود نگاهدارید و نگاه نموی معلوم پانید
 باید داد که بچاره به صرف خود دارد رقع۱۶۳ خواجه صاحب من خط محمد شفیع که امی فقیه آید بود مرا
 مطالعه میرسد در رقع دیگر که بنام پیر اوست نیز فرستاده است بعد مطالعه نطش رقع را برستم باید داد که بخواجه
 بهمان آقا صاحبان مخدوم وقت شام آدم خود را نزد من فرستاده بود و چون بن غایت ندادم که درین چیز ما

نام خود داخل کنم یا نوشته پیش خود بگذارم از رسیدن رفته بسیار خجالت کشیدم که این بطور خود ابیات نگویم
یا میگویم اگر یادمی آید فهو المطلوب الا امر و بطور دیگر دست میگیرم **رقعه ۱۶۴** خواجۀ امامی صاحب سلمه اند **رقعه ۱۶۵**
راقم داعی تا اینوقت همان مرزا حاجی صاحب بود حال آنکه ای آقا صاحبان تملط نشان رسیده چون خبر
تشریف آوری این صاحبان تا شام گریست اند ما موافق وعده دیشبی امشب نمیتوانیم رسید فردا بعدیشت
بالتفاق میر صاحب از بن مخدومان فرخص میباشند **رقعه ۱۶۵** خواجۀ امامی صاحب سلمه ای که در گاه خط
بوالد خود بنویسد برای ملاحظه داعی هم خوانند فرستاد من یاد دارم که نقل آن تاریخ پیش شما هم بود شاید از خط
شریف رفته شست و میر حاجی علی هم نقل آن برداشته بودند من هرگز بخاطر ندانم دیشب یک ماده بدست آمده بود
و قطعه آن نیز دست شد لیکن چون بعد مصرع بشمار آوردم ده عدد کم بود مجبور متوجه ماده دیگر شدم بعد زمانی
این ماده بدست آمد قطعه ز نقره ساخت بی شاه دین پوچند و قی و وزیر اعظم هند آن مر سپهر جلال و دبیر
خان بنتم با تفری ازین تاریخ نشان مجد و کمال و سعادت و اقبال و دیگر آنکه امروز یا فردا عالم فرصت این چهار
غزل تازه فقیر را بر کاغذی نقل کرده بدست آدم خود نزد آقا صاحبان خدمت باری فرستاد و از آنجا که نزار حاجی
صاحب یکایک میروم و از آنجا باز حضور می آیم زیاد خبریت **رقعه ۱۶۶** خواجۀ امامی صاحب دریافت نمائید که
منوم نیست که دیر و یا امروز مرزا چوپانیک پهلوان دکان مرد جوگندم پیش که دقت آمدن این جانشمارا بالای با
الدیده سفارش او کرده بودم آمده بودند یا خیر و صاحب در مقدمه هر دو کس بطوریکه گفته بودم بجناب قبل کلمه
عرض کردید یا وقت مناسب نبود بهر حال اگر گفته باشید مفصل بنویسید والا بگوئید و فردا جواب بنویسید **رقعه ۱۶۷**
خواجۀ امامی صاحب سلمه اند تعالی بجز و پیه بدست رستم خان فرستاده شد یا بدست گرفت و نزد والدۀ میان که
برخته باید گفت که مرزا قیقل بیشتر که دوستاش تحصیل در پرگانات در ملک انگریز بودند سفارش اکثر مردم با آنها
مینه شست و همه بقدر مقصوم خود کامیاب میشدند و رینو لا که آشنایانش همه بجز دل شده اند سفارش میکرد پیه
با نهار و آنمیدارد و سابق هم خط نوشته بابل حاجت میداد این نیست که زر برای کسی بطلبید مگر و پیه بار از
به منی دوستان را سخ این هم بچل آورده بود و گاهی که کسی همین جاداده از پیش خود داده است این قدر گفته
یا بگویند که این بجز و پیه بگفته شما از پیش خود بچل آن زن که فرستاده اند یا و پیه زیاد خبریت **رقعه ۱۶۸**

مخفی نماند که عرضی شما اسمی جناب خا صاحب قبله و کعبه پرتیروز که پنجم ماه مبارک بود رسید چون من اینجا بودم
 و شما هم از باغچه صومعه دستاوردن آن نزد من فراموش نداشتید و در آن زمان که از خانه آقا صاحبان اینجا آمدیم بمطالع
 درآمد تحصیل داری و هر چه غیر از این داخل مناصب غرض در سر کار گشتی اگر میزبان است همه دوستی و لطف و عنایت
 آقای عالیجناب است اگر صاحبان بود و این توفیق را پسندیدند به هم رسانیدند و شما از زانی و الا که اندیشه است
 خدا آثار سلامت دارد اگر او را پرداخت شما منظور است بطریق دیگر کامیاب خواهیم شد نزد من اینهمه در اصل از
 صبرانی اوست که بنظر او افرایشی و ضایع است شما با عیال آن باشد و در میان آشنائی از من پوری خطی بمن نوشته بود
 خطی که معرفت آقا صاحب بنحایت من رسید شخص مکرر نوشته بود که چهار غل برای پرکشت حضور میل تجویز شده
 رپوٹ شایان بفرز آبا در فتنه است یا نزد صاحبان بود و هر جا که باشد درست بخاطر سنا ده است و صاحب
 و الاما قد به نظر جواب هرگاه این التماس پذیر خواهد شد عمال فکر که یکی از آن شما باشد به سر گرفته خواهند شد
 تمام شده مضمون خط آشنائی که به پیچیده و پیچیده شده بود اگر فضل آلمی شامل حال شما شود این شخص را رفیق خود
 خواهیم کرد مسکین در اینجا حالی ندارد بعد مدتی ده روئیکه برای پس خود فرستاده بود و بخانه او رسانیده شد و سیکه
 حسن خان خطی: برادر خود میان سندی علی نوشته بودند که تحصیل داری بنام خواجہ امامی صاحب مقریست چون
 هندوستانیان از طریق انگلستان بکلی خبر ندارند وضع و شریف اینجا همان بودند که از این پوری است و این
 نه از آنست که در کار انگریز اینجور نوشته و پیش از آنکه شیخ بر کاری منصف و به خود آید ما اینجا به شهرت میگردد و آنرا
 خدمت به افلاکی فراریافت بهر حال خال نیک اثری دارد و آنچه در افواه و اشتهار آفتاب است و در زمین
 بطور حرمی آید لیکن او عاگوییان را در وقت ترقی باز باید دانسته اند زیرا بنشیند و اینجور نوشته بود که یکی که اسمی من
 خدمت بود بمطالع و آدم بن بعد خطی اسمی آقا صاحبان مخدوم و زمان فرستاده بود و ویک که باب میر میزد و خود نگاه میداد
 در خط و دیگر مانده که اگر خواهیم فرستاد و آنچه در خط سابق نوشته بودیم که دو بار در خط شما ساملی دیده شد و فصلی است
 که این تحریر به عالم جیل و در دواظره نیست شما هم میدانید که خوبا حاجی خطی نوشته میشود و محل با پای میزنند
 لیکن از سبب معرفت یا متعلق بودن خاطر کار دیگر با الناس از قلم ما ترشح نمود انشاء الله و نیزه و تکیه بر مطلق
 میبایست و همچنین به هم میرسد آنوقت بر مانع و دیگر یکدیگر کتاب نخت نزد صاحب فرستاده خواهد شد صاحب

من این خوشی ندارم که شما بعلی سینا بنویسید و از دست بکشید من ترقی شما در دنیا میخواهم اگر خدا علم و دولت
 هر دو بدید سبحان الله که چه میخواهد و چشم بینا و اگر علم بقدر ضرورت عطا فرماید و دولت زیاده از حد لکن بعزمت
 نه بذلت زهی طالع و خنی جنایت خداوندی این بار خطی بر روی ناهنگ نبوده چون او بذات خود مشتاق خبر فرشت
 شماست و میداند که محبت او در دل شماست از راه اختلاط کلمه بزرگان می آید که یکس از دل نیست اگر جواب صد خط
 نخواهید نوشت و بنط صد و یکم خواهد نوشت امروز که از دیر اینجا وارد است شام خواهد رفت خطش بنفوس است
 و دو کاغذ دیگر یکی جنایت نامه حاجی اسماعیل نامی دوم کاغذ غزلهای مشاعره حال رقص ۱۶۹ سلمک العبد
 پوشیده نمائید که لفافه اسمی آغا صاحب قهار و خجور پر نور مرقومه بستی و یکم شهر حال بن رسید و احدی بر این مطلع
 صورت حال نیست که من بر روز که بستی و سوم شهر حال بود خبر و انگلی امیر صاحب بتاریخ بستی و ششم شنبه بر
 قریب از زمان جناب محمد و پنجاس آدم و رفتن ایشان بر هجدهم حال شروع ایام شیکال روانه خواهند شد
 و در روز که بستی و چهارم در روز شنبه بود آدم آقا صاحب امجد آن لفافه را مخفی آورده استم را بیرون دروازه برد
 و با سپرده در دست استم نیز با خفای تمام من رسانید خط مرزا ابوالحسن خان دیوان هم در لفافه بود و همه بخوابیدند
 و کسی ندانست چون من در اینجا هستم و آغا صاحب اینجا جواب از طرف ایشان بعد از این خواهد رسید و بر جواب
 موقوف است ایشان شب و روز در یاد شما هستند تحریر خطوط در مقام داعی شدن ضرورت احوال تازه میشوند و باقی
 همین یک خط را می برد و دست آن کفایت میکند صد آفرین بر شما که بر سر نامه نام آغا صاحب نوشته بودید و الا احتمال
 آن بود که چه بد آن و پیاده بهر کاره واک میگفتند که مرا قاتیل پنجاس نمیه هست و هر کاره بجز دریافت حال اینجا
 می آید اگر من تنها اینجا خط را میگرفتم باز هم قیامی نداشت و اگر جانی میفرستم صاحبان خانه خط را گرفته از راه بی کفای
 میخواندند لکن این احتمال من نیل ضعیف است زیرا که من وقت آمدن خود بهر که چهارچوبه پدیدار و چه پیاده طلبیده
 نقد کرده آید بودم که هرگاه خطی بنام من آید شما آن خط و هر کاره را پیش آغا صاحب بیاورید هر گز پنجاس جانی
 نخواهید فرستاد اگر خلاف این عمل آید و دیدار کوکری بطرف خواهد شد آغا صاحب هم قلعن کردند و تهدید
 در صورت آمدن خط پنجاس احتمالی نداشت لکن بسیار به انانی کار کردید حجت خدا بر شما و در وقت شام
 در خطوط خانگی خطی بنام صاحب بزرگ فرستاده شد در خط که کور چند لفظ تعزیت حادثه جا نگذاشته است

اعاده آن چه ضرور حال بعد ازین که عرضه برای جدا نمودن خود بنویسد آمدن مولوی کلیم الدین مفتی عبدالبت دیگر
 بیایان غرت و متاسف شدن صاحب والا قدر از دریافت این نسخه حواله بقیام باید نمود تا در نظر این مردم غرت
 جاگیرد و در قضاوت من که در مقدمه رد انگلی خایضا محیب از لکنو محضه بنویسد بسیار باشد زیرا که نمودن رتبه وقت استفسار
 صاحب والا جاه از احوال خالصه حب غریبا بود از طرف خود چه تحقیقی داشت صاحب من بعد از این چه مینویسم که
 حکم قطعی ندانید مشوره خیال بکنید هر چه مناسب وقت و درامی شما پسندیده نماید بجز آن آورده باشید تا
 راسی شما صاحب و نر و من پسندیده است رتبه **خواجه صاحب عالی قدر** سلیه الله تعالی پروردگار حبیب
 رسید موجب مسرت فراوان گردید نوشته بودید که تاج الدین حسین خان بانه تحصیل از پی پیوند نامور شد
 لیکن این لفظ را معذورین جمله نوشته بودید پوشیده نه ماند که مامور صحنه مقبول از امر یا مژگانه است و درین
 مقام بهین انساب مینماید و معمور یعنی آبادان آخرین شهر است درینا چه گنجایش دارد و معنی این شعر مرزا شیخ
 شعر به واجب کفر ثابت بی سیه خای مسلمانان نه چو طوطی شیخ سی زار تشبیه سلیمانی نه آیت است که غایب اتای
 و رشت مفتوح و میم ساکن یعنی نزدیکه گذر بانان در ایداران حکم حاکم از تاجوران و دیگر بگذران گیرند این قتی
 لغویست و در استقال معنی سود و دفع است و سلیمانی سنگی است برنگ کبود که در میان آن رگ سفیدی مشین
 که آنرا از اسبگ خید غرض شاعرین است که کفر و اسلام هر دو در اصل یک است و فرق ظاهر بی نزدیکی اهل تحقیق
 نامعقب برگاه کفر ثابت شد همان ثبوت کفر سود مسلمان نیست اینی اسلام عیبی که کفر و کفر عیبی که اسلام نیست هر دو
 از هم جدا نمیشوند بنویس که زار از تشبیه سلیمانی متفک نمیتواند شد همین در رتبه کفر از اسلام و اسلام از کفر جدا
 نمیکند و شیخ باین مرتبه تندی نتواند تا که زار از تشبیه سلیمانی جدا سازد تمام شد از هم دیگر از کمال حسن
 بفضل شرافت مطلق از سابق بهتر است اگر چه هنوز به الهیت اعتقادی و نه و ده یکبار که کم بود که در این امر به خود
 و این دلیل تام بر حقیقت است و او یاراه راه نمیتواند رفته اگر که میل طبع باینکه گویا و با فخر و شیره و سبک بودم
 خود میگوید که از پیشتر زار و صاحب برسان و قشکی می آید سوالی هر دو چیز است که در الهیت لعبت کلی میگویند
 چون طلبیب انبیشه زنی خود را نه فرموده است تا بطور نه می شود و اسرار و انجی که اگر گاهی اتفاق می شود و دیگر نشانه
 با و سپید بنماید و شیره و زار و دیگر از یک از هم مصر است به قدر در غیب و نیم در میان و دیوانچه است چنانچه

قبله که به شما بنویسند بر آن عمل نمایند نیک و بد را تا انجام کار در نظر داشته باشید و در روز مشاعره بود این
 آمدن بعضی اجابات خاطر داری آنها و در روز شنبه از ده روز چهارم انگیز باید در زیاده از پنج غزل هر غزل هفت بیت می باشد
 نشد در خط آینده فرستاده خواهد شد و از اجاباتی که تا روز پنجشنبه بستی و چهارم محرم داخل لک نوشتند جناب
 با چشم تمام که شاید آصف الدوله باین صورت استقبالی از جوان بخت شایسته نگردد باشد پذیرفته شده بود
 شایسته بود صورت باوصف غرور سلطنت و بدعراجی جناب عالی را در یک هجوع بهیوی خود نشانید شایسته بود صورت
 رخت انگیزی میپوشد و بر جانوری از خوانی رنگ بر سر میزند چهار کس دیگر از رفیقانش همین بیت دارند فقیرانه
 یک روز اتفاق صحبت باوشد و یک سلام کردم کسی طلب کرد و فقیرانشانید و چیز هم همراه خود خوانید دیگر خبریت
 رقع **ا** بعد اشتیاق واضح باد که دیدم که پانزدهم شهر حال بود و لایق خط و شمار سید و رقعۀ مخفی که بنام
 بود آن هم بمطالعۀ آمد تاج الدین حسین خان صاحب به پیوند رسیده کاغذ دیگر برای کاتب خوانند فرستاد و امروز
 آقا صاحبان خط دیگر که برای من در زبان اردو نوشته بودند فرستادند و احوال دریافت گردید و خط پیشتر هم نزد صاحب
 فرستاده شد یکی حسین بیگ خواهد آورد و یکی بهر خود در واک انگیزی مرسل است بعد ازین اگر خط قابل انتخاب باشد
 درین لفافه فرستادن صلیحت نیست بد دولت حضرت صاحب عالم فرستادن مناسب است من با خاص صاحب مختار
 فمانیده ام که اگر بعد ازین خط خواجۀ امامی اینجا بیاید اگر آن وقت من اینجا باشم بهتر و الا پیش خود نگاه داشته بوسه آید و خود
 در گوش من اطلاع کنید بهر حال که مناسب خواهد بود و خواهم طلبید یا نزد خود نگاه بایده داشت آدم مرا حال دیر و بعد از آن
 بعد خط الحاق خط خلیلی بی خواص شد در امروز رقعۀ همین نوشتند که خواجۀ امامی رفت از دست خدا و اندالا در خط
 گرفتار خواهد شد و ملائی به ازین نیست که خواجۀ قاضی آنجا رفته او را همراه خود بسیار و تاج الدین حسین خان صاحب
 مریدان و شاگردان و خدمتکاران و من نوشته اند که شاید جناب خان صاحب قبله عرض بکنید که خطی بنام من متضمن نفی خود
 از کائنات کوه آباد و اطاعت عالم است و در وقت خواجۀ امامی باین کار باید لطف و عنایت صاحب جناب پاسبان
 و در وقت باینده و اینها در بعضی دیگر هم باشد که بر خود را با لفظ از حکم آقای خود چاره ندارد و لیکن آئینده وقت
 روزی که در آنجا بماند و از آنجا بخواهم که از آنجا بماند و در وقت خداوند آنجا که در وقت بر او انگیزاید و در
 تمام اینها در آنجا بماند و از آنجا بخواهم که از آنجا بماند و در وقت خداوند آنجا که در وقت بر او انگیزاید و در

و نیز قاضی صاحب برنجی نویسنده این رقعہ قبلہ و کتبہ بنام خلف صاحب قلم است یہ بیستم چہ جواب می آرد بر چہ
 قرار می یابد در خط فرما اگر موقوف خطوط خانگی خواهد بود نوشته خواهد شد و خاصا محبت ہم زودتر میرسد اگر
 حضور از روانگی ایشان بپرسند شما ہمین قدر عرض میکنید کہ برو پنج شنبہ یا نزدہم شہوال الحقیق کہ رولہ
 شدہ اند من بنابر احتیاط رقعہ دیگر نو با قلم اسمعی شہار بن خط پیچیدہ ام ایضا اگر صاحب الاما قبا
 بہ پرسد کہ خط مرا قتل متضمن این مضمون پیش شما کی بہت باید کہ ہمین رقعہ را بنمائید دیگر خیریت
 رقعہ ۱۲۱ خطوط مرقومہ بہت و دوم شہر حال رسیدہ و وضعی طلب کردہ اینہ از احوال بیشتر زائدہ
 دیوان ابو الحسن خان نوشتہ اید دریافت شدہ معلوم نیست کہ این روز غیر فیبر میر باقر علی مرحوم است یا کسیر
 کس دیگر اگر میر باقر علی است پس دوست قدیم این است پسر شش ہا من محبت بسیار بہت پیش
 از کہ خدا شدن در لشکر نواب نجف خان مرحوم سی و چار سال یا پنج سال پیش ازین بودن میر مرحوم
 خیمہ سیدی مرجان اتفاق می افتاد من ہم در همان ایام از شاہ بہمان آباد دارو کشا و دوم و سیدی موصوف
 از بہمان بن بود و اکثر اوقات از اوقات خود برخاستہ در اوقات او میفرم میر باقر با ہم آنجا می دیدم گاہی از
 صبح تا وقت چاشت و گاہی از شہر شام تا نصف شب با ہم اختلاف میکردیم در ہمان روز ہفت روز
 نسخہ بدیع المیزان کہ در علم منطق است پیش من رسیدہ چون از ثورہ کوچ بیشتر شد من بنمبر فیور
 با کبر آباد روانہ شدم بعد از آنکہ باز بشکر رسیدم شنیدم کہ میر نور بشاہ بہمان آباد روانہ شد خاندان
 ایشان خیلی بزرگ است ایشان در کشیہ ملقب بسادات مدنی اند میر تقی نامی فاضل زبردست
 صاحب اجہاد و در مذہب امامیہ گذشتہ اند کہ خواجہ محمد علی بابائینہ کمال شاگرد ایشان بود میر موصوف
 عموی میر باقر علی میشوند میر باقر مرحوم را پسری بود در کمال فکاکوت و اہلیت و وجاہت و تقوی در
 شا زہ سا لکی قطبی یا میبیدی میخواند بیچارہ مدقوق شدہ زندگی را خیر یاد کرد شاید برادر کلان میر چہا
 شما باشد من نقل طرہ نقلی است کہ میر باقر بعضی اجناس را از قسم کتاب غیرہ پیش اگر ام المصفا خان فرستادہ
 چون دوسہ بار خان موصوف بروعدہ و فاکو و میر فیور و زردست تقاضای شدہ بنمود خان موصوف گفت
 کہ خدا بیچ آدم شریف را بنحالہ با کشمیری نصیب کند کہ عجیب مردم بیجای دہن دریدہ میباشند میر باقر گفت

که شما هم ز راه مستقیم یعنی کشمیری تمام سدا این داستان و آنچه از احوال آن کوت بر کوچی حواله قلم کرده ایم بیست و
افتاده است و در این هم این قدر اخفا منظور نیست سبب اینست که چون شائبه خیال درین قوم باقی نمانده و
دلالتین خلایق میگیرند این عمل را بر عجم خود بداند و علاوه آن زیوش را داخل عیش میشمارند یعنی زن
خود را و بر دوسه خود بگمانند و میدانند و همچنین خواهر و دختر را نیز هر چند در جنب خون که بر دست خودست و
و دختر کیستند چون زن کوت بر کوچی را دیگران می گانند او را و شایسته مشکوک است درین صورت نه آن زن را و
نه دختر را و این قدر که از آن عمل بدینند اگر کسی بگوید که شکوت بر کوچی میسازد بر غنبت آن نیست
که در نظر مردم صاحب این عمل دلیل و حجت است و هنوز ایشان درین صفت بر تبه کمال رسیده اند و برینده شخص
ظاہری یعنی در بار داری و تحمل ظاہری هستند اگر این قید در میان نباشد زنتان می پوشند در میان نه
و این قوم چه فرق بریت ایشان هم بالطبع راغب باین میباشند که لباس ناسی پوشند و چه عجب که در خلوت
همین عمل را میکردند باشند لکن این مرد کوت بر کوچی بحسب ظاہر خیلی تعلیق و دست جو هم دارد و تحمل حرف نام
هم ندارد و از همین جهت غرضش باقیست لکن لغت خدا بر حال شعر چه توان کرد مردمان این اندک با این
مردمان بیاید ساخت و از کیسه خود چه میبرد کسی که مواضع پیش آید با و ملاقات باید داشت میر نصیر الدین
در بنارس مولوی منیر علی در مرشد آباد اندک خط طایرین ماهان می آید میر موصوف در هر خط مستفسر احوال
و متاسف بر کسی مشاوه میباشند من هم خیلی خون جگر خورم لکن امور اختیاری نیست اتفاق است بسبب
بهترین میر نصیر الدین صد روپیه از مال پدر خود می یابند بر باری خود چیزی پیدا کرده اند آن ملکی بچا ز بدنی
پیش بخشی بود و انشالله بخورد حالا در سرشته شده اما به نیابت شخصی لوگر بچا هر روپیه شده است لکن این را یاد داشته
که این لوگری زیاده از دوا نمیدست چون منشی دوسه بار بگفت که آمد خدا و اندک بکلام تقریری در دیوانخانه عمویش فرو داده
بهمان تعارف این مرد که دبال گردان او شده بود برای رفع بدنامی این قدر عمل آورده است والا او را با شئی قطعا
عدا و ست بر چند تشیع این مرد که هم مثل عوام است بلکه مثل بازاریان تمام بزرگانش خارجی بوده اند و اندک زان
از وجود آدم فهم و عقیل جای شده است والا انکاد آدم بود که با این گزند هرگز ما حرف بزنند این ملکی بچه سخت برادر
کو چکش در دوقوف هزار بار زدی چه بدتر نیست مرد کوت این است که بزیام آن دوست شاه پیر حاجاب میدگر و آنرا خوش

خود که پیش مردم اظهار کند خود را بمن میکند و بر خود میداند که من از این جای ادب و سبقت و خوش بگویم شد و جای خود در
من میکند و خط و طر مسله جابجا رسانیده شد که کار آمد و در جواب نوشته ملفوف همین طکر کرده اند و نزد آقا صاحب
هنوز نفرستاده اند الا آدم می برد جواب بعد از این خواهد رسید **فصل** در چندین باب احسان و احسان و احسان و احسان
نویسنده مکتوب مقابل شخص مساوی و بزرگ و خرد در کار باشد مذکور شده لیکن آنچه خبر ما که تعلق بر تریه طریقه
دارد که عند التقیر و التخییر بکار آید و در کتاب کور پیرایه تحریر شده و در اینجا نوشت می آید و اینها را طرق و معنی آداب نام
که بعضی از اینها مساوی قلم و زبان تعلق بخارج نیز دارند یعنی با غنائی بدنی انسانی تحفه نامند و در مقابل شخص مساوی
خود را بنده و مقابل خود را قبله و قبله حاجات هم گفتن درست آمد صاحب قبله و قبله و کعبه نیز داستا و بر مشد را هم
باید گفت و به پیرزن نیز مضایقه ندارد بشرطیکه آقا باشد لیکن پیر را نباید گفت و لفظ پیر و مرشد مساوی است
و مرشد دیگری نباید گفت لیکن استاذ یک علم کتابی بیاد این کس پیر است و در فنون دیگر مثل کشتی و غیره مضایقه
کم رتبه درین مقام دادن را عنایت کردن نامند و به پیر مساوی به پیر عنایت نباید گفت و در خطاب آنجناب
باید گفت یا جناب والا یا جناب و حضرت هم مضایقه نیست لیکن مثل تو را نیما حضرت بعضی پیر است و نباید کرد و در
آقا باشد پیر والا و الیافیکه گاهی باید گفت اگر پیر این شخص مقابل باشد و بر وی آقا هیچ و پیر خود را در مقابل این صاحب
مساوی شخص مساوی غلام زاده گفتن مضایقه ندارد و در بر وی شخص مساوی صاحب شخص بنده زاده و گفتن
رو بروی پیر نام او یا به پیر و پنجین رو بروی بزرگانی که از پیر در مرتبه زیاده باشند مثل عم بزرگ و خال بزرگ
لیکن اینها غلام زاده گفتن نیز درست باشد چرا که مساوی شخص مساوی که آنجا خد و را بنده گفتن نیز درست و در خود را
بنده زاده و در مقابل اینها خود را غلام و فدوی باید گفت و بر نام پیر و بر وی بزرگان لفظ صاحب اضافی نباید کرد
یعنی اگر کسی از بزرگان سوال کند که پیر شما چه نام دارد باید گفت که زید یا عمر و زید صاحب و عمر صاحب نباید گفت
و در بر وی این همه صاحبان پیر و برادر کلان را استاده شده سلام باید کرد و در کتوبیکه برای بزرگی بنویسد و پیر
بر خود را فقط یا بر خود را کاسکار نباید نوشت غلام زاده زید یا عمر و یا فدوی زاده و برای آشنای همسر بنده زاده
باید نوشت ابدم بر آداب آقا و آقا بر چند قسم میباشد یکی اینکه انیکس از سبب او کامیاب طلب گردیده یا اینکه
از پیش خود منوکی می ورنه و لیکن او را تیر قافی است مثل رساله دار یا حامل برگنه یا دیوان اینها نیز چنین آقا پیری

و محسن کو کار رفیع و عظیم و متضاحی با سعادت درین مقام عنایت کردن بجای دادن و پدر خود را در بروی پیشگاه
و قبله گاهی صاحب و الگ گفتن مضایقه ندارد و سلام بهم بر بزرگ خود باید کرد و او را قبله و کعبه قبله حاجات بگفت
در عالم خلط خود نموده گفتن مضایقه ندارد و تعظیم دوستان بهم باید کرد و تشییع بیارید و چه میفرمایید بهم
ایدوستان و بزرگان گفتن معیوب نیست اما برای او عرضی باید نوشت برای بعضی بی مدد برای بعضی نادم و پس
او را نام بکمال عزت باید برد و در بروی او تعظیم هر یکی باید کرد آدم بر قاضی زنی جبروت مالک الملک که در ملک
و گیر می نشیند نباشد آهش اریست که در بروی او خود را اعلام و پیغمبر را نثار داد باید گفت غلام زاده نباشد
و پدر خود را نیز غلام و برادر کلان را نیام یاد باید کرد و بی افتخاست نمود و با حاجت و او را در محبت کردن یاد او
باید گفت عنایت کردن بنمایا گفت در بروی او تعظیم هیچ بزرگی نباید کرد و عند الذکر هم الفاظ بزرگ امیر حق
کسی بر زبان نباید آورد او را بدربار جناب عالی یا حضور باید گفت و عند الخطاب پیرو مرشد خداوند و اولادش را
مرشد زاده و در بروی او لفظ بهادر بر پیشانش زاده باید کرد و آمدن آنها تشییع آوردن نباید گفت الا بزرگان
و این را در حضور و بزرگی تمام نام باید برد و بزرگان او را نیز یعنی پیشش را حضرت حجت اگرانگاه باید گفت و پدر
کلانش را حجت اگرانگاه کلان و تا خود نیم سده یعنی آغاز دنیا بیکر و اگر مطلبی ضروری الکر باشد دست جو کرده او باید
و اگر بخواهی در رفتن بکند تسلیم کرده باید رفت و وقت باز آمدن و او اگر درن مطلب نیز تسلیم باید کرد و وقت مقابل او
بیک سلام و بعد از آن تسلیم کرده استاده باید شد یا باید نشست و اگر در دروسه بار بلکه ده بار و بروی رفتن اتفاق
افتد در هر مقابل سلام و تسلیم باید کرد و شایسته را بر پیرو مرشد نباید گفت و عند الخطاب لفظ کلمات بر زبان آورد
عرض مطلب باید کرد و بندگان عالی و جناب عالی شایسته آنها را نباید گفت بلکه صاحب عالم اولی بود و قریب
پوشیده نهانند طبیعت قوی مست خالی از شعور که در سنگ و درخت و حیوان و آدمی امانت نهاده دست تقدیر
بیشتر سنگ را که از پائین به بالا می اندازند مجبورست که از بالا پائین آید اگر مانعی نباشد مثل سقف یا درخت یا چیز دیگر
پس حرکت سنگ را که از پائین به بالا رفته قسری نامند یعنی یا اختیار آدمی نیست یا اختیار سنگ نیست و از بالا پائین
آمدن را حرکت طبعی نامند یعنی طبع سنگ چنین اقتضا نموده که از بالا پائین آید و این مقتضای طبع است
و بالیدن در خان و در شرف بزرگ نیز یکبار از پائین و درین با و مراد نیز خصوصیت طبیعت و این چنین گفتن

باز آنکه قطعه نیست که اگر گرگ را بنزد بخیر باشد تا قبل از آنکه بزند یا استاده کند از بیم خواب گرخت یا خوابیده خوابد
بسیار فیهن آن اگر گرگ از ترس بلبلی یعنی در حال خفت از گرگ میترسد پس نمیدون اطفال شیرخوار نیز بان بطرف مادران
و زنان پرورنده و ترسیدن جوانی پیر در مکان تنها وقت شب یا در جنگ نیز امر است طبیعی پس آنچه امری است بزرگ
زوال پذیر نیست و ترک آن محال و وقت دیگر است که در جنگ و درخت نیاید خصوصیت بچوان آدمی دارد که آنرا عادت
نامند و این قوی بود که از تعلیم و فیض صحبت دیگری حاصل میشود مثل کبیر و لایبی که چون در ابتدا با یکدیگر تان بزرگ
شود حمله یکدیگر نمیکنند یا فیل که تا دو سه بار آدم را کشته باشد چندی آردی نمکند یا یوزینه که کبیر او را بچوب یا چیز دیگر
ازین قبیل متبرساند سلام بکند و عادت آدمی از قبیل و طایفه بسیار و عبادات و مثل زنان حرف زدن و قصیدن
و خوراندن و نشستن و قمار باختن و شراب خوردن بسیار باشد و این امور طبیعی نیست اگر صحبت قمار بازان بهم نرسد
هرگز قمار بازان نخواهد شد همچنین صحبت بی همزبان لیکن بعضی کسان که صاحب قوت قدسیه اند حسن قبح هر چیزی را در دنیا
مینمایند و صحبت اصحاب زوالت را ترک کنند و ترک عادت هم چون ترک طبیعت آب یا شکل است لیکن ممکن
که بعد مرور ترک عادت صورت بند و بخلاف ترک طبیعت که مستعجب باشد و موجودات دو گونه بود یا آنچه بقدرت
آنی از وقتیکه در جو گذشته بحال خودست مثال عقول و اخلاق ماه و صمد دیگر ستارگان یا آنکه یکی بصورت دیگری نشود
چون آب و آتش و باد و خاک یعنی باد بصورت آتش و آتش بصورت باد و همچنین خاک آب و آب خاک نشود و یافتن
شود بر چرخ در خالق میوه شل و رفتن مار و سوسه و یاز و ترچون و نشان غلامی که ایام خود و کسان
بسال از زمین سر بر کشند و فایده است که طبیعت چیز متغیر شود و این نیز مختص است مانند گندم شدن و خردیدن
بعکس یا طار شدن آن که در زمین آب و هوا و قیاق اما طایفه است بی معنی آدمی بقدرت آتی خود بخود
چون بعضی جانوران را که کوچک است بعضی جانوران را در بصورت خود سازند اگر شش کمال باطن قلب است پخیزی نماید
اگر چه داند یا آنچه در اندام یکدیگر است و فیهن عقیده و فیهن خدایین است که این حرکت اگر از پیغمبری بطور آید از معجزات
نه اگر از دلی که از عادت و اگر از ناسق هر کار از کار راسته راجع گویند چون خرق یعنی دریدن است
عادت یعنی نوعی عادت را نیز خرق عادت نامند باین جهت که انیکس عادت خود را پاره کرد یعنی از عادت بشتر
میروند آینه این کار که به شاید عادت درین مقام به بعضی عادت بشتری باشد و لفظ عادت در اصل علی حدیث بوده

لیکن در فایده علیحدہ نوشتہ می شود و در عربی علی حد و در فرق در عقل عادت این است کہ این عبارت کہ فلانی
 این همه صاحب ہمت است کہ گوشت فرزندان خود در وقت ضرورت بہمان بخوراند خلاص عادت باشد غلط است
 کہ این حرکت خلاف حرکت انسانست خلاف عقل نیست یعنی ممکن است کہ شخص از راه جنون یا کم عقلی در عالم
 فقدان لحم فرزندان خود را کشتہ بہمانان بخوراند و خلاف عقل آنست کہ متمنع باشد مثل بچیدن آسمان را کاغذ
 و طلبیدن آفتاب از آسمان بزمین مثل شستن تبریز ز برای بچستن گوشت کہ در عوام مشہور است این خلاف عقل باشد
 قلب ماہیت ہم ازین قبیل است **رقعہ** خواجہ اما می سلیم اللہ تعالی رقعہ آقا صاحبان متضمن طلب امیرضا
 بجلس دعوت کہ خود را قرار دادہ اند بخد مت ملازمان ممدوح رفتہ بود و معلوم شد کہ شما انجا نبودہ اید والا چند سطر
 اسمی شما بخط من بودہ است خلاہ ما نیکہ امیر صاحب بن محقولی تجریر در آوردند و سواي این فی الواقع مناسب آن
 بود کہ طعانی برای این صاحبان نگذار سفر آمدہ اند از ان طرف میرسید ہر گاہ در عدم ارسال اعمام ضیافت جلیہ
 تعزیت رافع اعتراض باشد آمدن بخانہ ایشان نیز در گروہین عدد است ہر چند این بیچارہ از تکلفات رسمی ہر
 محض اند لیکن چون عیال داران را ضرورت است کہ باید رسمیات باشند عذر امیر صاحب مستغفوع و مقول شد
 آدم بر احوال شما دیروز خود در عالم پیگیری وعدہ کردہ بودند امر در از رقعہ امیر صاحب یاد من شما نیز ترشح نمودہ
 بہر حال از جناب قبلہ و کعبہ پی رسید اگر آمدن شما قباحی نداشتہ باشد فردا باتفاق مرزا محمد صاحب بیاید
 و اگر از جناب الامتنوع شود ہمین عذر از طرف صاحب جمع و مقول است لیکن بمرزا محمد صاحب باید گفت
 کہ آمدن شما طفیلی نبودہ است داعی خود گفته بود و سواي این از توکران ہم نیستند کہ در کتابہ آقا حی آمدند فردا
 ہمراہ آدم من بیایند رقعہ صاحب بطرف نمایند نمودہ ام در منلیہ رد دعوت معیوب است زیادہ خیریت رقعہ
 واضح باد کہ انشای دیروزہ شما را دیدم خوب نشسته اید لیکن غرض من ازین فرمایش چیز دیگر است و آن این است
 کہ از اول در بر اہت استعمال مناسبات باغ و چاہ و برج و حمام و نہر را بیان بکنید ذکر موسم ضرورت است و از
 تو بہین این چیز را مدح نواب نصیر الدولہ فارس الملک محمد علیخان بہادر سپہدار جنگ پسر جناب عالی ضرورت زیرا کہ بانی این
 چیز را ایشانند تمام شد این ہم دیگر باید شنید کہ این وقت نزد جناب قبلہ و کعبہ رقعہ تحقیق باید کرد کہ در دفتر مجلس الدولہ
 کہ قضا کردہ است چند سالہ عمر داشت حضرت امیر و شنیدند چون بی اجازت جناب عالی جامعہ غیر در دفتر جمعہ باندی شود

بار آورده دارند که فردا میسر علی را نزد جناب عالی بفرستند و جو زرد و شنبه خود نزد طرف ثانی بفرستند و زیادت تمام که
 به روزانها موزون کرده اند و دو نقطه غلط بود یکی طبع و دیگر مرج که هر دو بر وزن عقل اند به سكون حرف دوم و شمار روز
 گرم که بعضی بخشش است بجزکت حرف دوم آورده اند و خود در یک مصرع طبع صحیح بسته اند مصرع مذکور هم در همین قطعه است
 اگر اینجا صحیح است آنجا نباید اگر گفته اند و لکن آنجا صحت دارد اینجا چرا غلط است بقیه خیال این غلطها و ضرورت از دست
 خورده گیر باید ترسیدیش این است که هر چه مسوده بکشد آنرا خوب ملا خطه نموده صاف بکشد بعد صاف کردن با
 یک یک لفظ را بنویسد که در معنی چه طور است و وزنش چیست و اندایش چه صورت دارد هر چند بداند و لفظ فارس باشد
 حقیقت آن در بریان قاطع دریافت میشود و اگر لفظ عربی باشد و شما از حقیقت آن آگاه نباشید و شعر موزون
 نکنید در نشر مضایقه دارد و در حاشیه مسوده بنویسد که من از حقیقت یا این لفظ آگاه نیستم و قضاوت در آن
 مصفا ثانی من سلمه الله تعالی امر و نه بخانه خانصا حسبیر و هم فردا بخانه مرزا استید و صاحب از آنجا عزم و به بخانه
 شما دارم بهتر این است که امر و دقتی لال بیگ بدکان کولی رفته خبر بیاورد که برنی شیر کوچک کوچک ورق نقاره بر
 پیچیده طیار است یا کهنه شده از مرده افتاده اگر نو ساخته باشد فردا چهار تنگه را برنی و سه فلوس را شیرینی بیضا
 و یک فلوس را لال و وی و تنگ یک سیار و باله وی موتی چو سیار د خدا کند که برنی تازه بدست آید به نگاه احوال برنی
 تحقیق شود فردا طلبید و منتظر من بایدد و امر و دقت سه پر بعد گشتن لال بیگ از بازار خبر برنی آید و بنویسد
 شیرینی بیضا و چیز دیگر اگر کهنه هم باشد بیارد یا شش تنگه را همین برنی سیار و که طفلان هم خواسته خوردن من اگر
 بسیار بخورم بکینا و بلکه کمتر خواهم خورد چاکنه را نیم سیر خواهد داد و ملاک را سیار و اگر در روز هم طیار شده باشد تا فردا
 کهنه نخواهد شد بلکه بچوبی ساخته پر روز هم تا فردا از لذت نمی افتد قربان پر اگر کسی پر روز هم در قضاوت حال
 من روز بروز الا بترست تازه اینک چون مالش آرد از هر روز و روز ما مفید افتاد امر و در بطور خود در یک خط
 آرد و مذکور کرده سر ابو العباس را در آن گذاشتم بعد یک پاس که به بنیت الحلال فرستم چه می بینم که ویش از بسبب
 یک حصه مانده است و در میشب بجای برنج یک پهلکه با شوربای چوبه مرغ خورده خواهیم و غذای روزانه
 اناره لایق میباشد و وزن بیاکه مع تری سه فلوس بود و بجهت عموم صاحب کلان خود از طرف من بایست
 که در یک چاقو شده پر نیز خواهم شکست اول بخورم و مت سامی حاضر شده یک بان آرد و یاروه بخت مسکه بالا

آن خواهم ترخت و قد غوب طلبیده با ما است و لایم خورد و یک بخوره کلان آب شب مانده بخلق فرو خواهم ریخت
سیرت رقع ۱۸۷ آرد و در و نه بخارست شما حاضر خواهم شد چای نخواهم خورد آب را گرم نباید کرد لیکن کمی
نبات کالی بقدر یک پیاله کوفته باید گذاشت که من همراه خود خواهم برد امروزی برقی دکان کولی رفته در یک
پیراه خشکه داخل کردم و برای آقا صاحبان مخدوم میفرستم و این در مقدار کم بسته بعد شش چار روز و غصه
آن بخدمت شریف خواهد رسید رقع ۱۸۸ شما از احوال مزاج خود و کلمه بنویسید یا زانی تقویض سامعه
آدم من بکشید امروزی اول صبح برای دیدن میرزا ابوطالب خان بهادر که از در کرده میتاب بودند رفته بودم از
شفقت ایشان چه بگویم که مرا دیده در خون را پیش کردند و از در و دیدند و مولوی حسین علیخان صاحب بار بهین
عارضه گرفتار شده اند و شیب خند بارقی کردند و امروزی شاید مسلسل گرفته اند خدا جمیع بزرگان و شفیقان را
از آلام جهانی نجات دهد و زیاده خیریت رقع ۱۸۹ لال بیگ رقع را در حلی نو تعمیر من که از دهم روز را
درد و بعضی دوستان بهانجانی شستم رسانید آن وقت شیخ امام بخش ناسخ و میر سعادت علی رفیق مرزا صاحب
و آقا صاحبان مخدوم نشسته بودند و قلم و دوات هم درین حجره قدیم مقفل بود جواب نوشته نشد الحال
مینویسم که رفیق نزو شخص معلوم بر پا بود بعد یکد و روز باز بروید تا بر سر مرغانی آمده بعد خوب شدن
شمارا بکس و نماید و بعد صاحب کلان خود از درت من باید گفت که مولوی محمد علی بکجه نور باید رسانید که این
خصوصیت از دست نرود تا بل و توقف خوب نیست و از امیر صاحب پرسید که خطوط کالی را در این
بانه دویز رقع مرعزی آمده بود از این رقع شش شش و لیس می بار یکبار چون خود کردم قی بخا
آن بچاره بود و زیاده خیریت رقع ۱۹۰ خواجه حاجی صاحب یافت نمایند که امشب آهون مخدوم است
شما با آدم و خانه بنویسید اگر کسی از شما احوال من پرسید بگوید یا بنویسید هرگز این خانه را نشان نباید داد
فرشته هم باشد باید گفت دیگر آنکه بار بکجه می یاک که بر یکس از صاحب با تویی و الا ان اعدا دست خوا
این آدم باید کرد و فردا شریف خیریت می نویسم
درین زمان بهیئت توانان جو شمشیر باری فصحا چار بجز و نه محبت صورت شامی آینه بختاگر و در کوه
خوابش مجبوری نظیر و محشوقه بی بدلی عتی منشات بلاغت آیت مرزا محمد حسن قنبل آبادی شهر

فایده از شصت بنده خاکبازی طلبه معلوم عهد الحرج خان بن حاجی محمد و شرف خان مغفور در شصت و شش
 پنج معتمد اجل مستند الفضل اوستاد و معاون مولوی ابی بخش بسط الله لاله انداس از نقاب الطباع
 و چون تاریخ وفات مصنف مرحوم که از مقطع عصر ثانیه غزل سدرج دیوان بستانج رسیده خالی از
 لطیف نبود انداخته از تراجم غزل قسم نمود

غزل ریخته گلک جواهر سلک عهده شاعرین هدیه عمیل مرزا محمد حسن متخلص قشیل			
مجموعه پنج توپایانی ندارد	چه در دست اینک درانی ندارد	چون در گوی سوی بانیاید	کسی اینجا گریه بانی ندارد
پیدا ندرت به خار خیلان	سید روزیکه دانه بی ندارد	اشد بگریه چمن چو سید	که لیلی چشم گریانی ندارد
ز نفس کشته نماز تو چید	چه چیر تاکه پایانی ندارد	سوال بوب شاید از تو	نیش می بیند و چاه ندارد
سلمانان سلاش گوید		عمیل کافری بانی ندارد	

قطعه تاریخ وفات آن والا صفات که ماده اش از شایع افکار سرفروزان روزگار شاه بیت دیوان
 نکته رانی سراج بیاض بخندانی مولوی کرامت علی لکهنه اندالاکبر از مصرعه ثانیه مقطع غزل مرقوم است
 و مصراع لطافت منابع اول بهشت تضمین از مصرعه ثانیه مترشحه قلم جاده و رقم که تاز میدان فصاحت
 نیزه افروز سرکه بلاغت کاشف نکات خفی و جلی استادی نیز ناصر علی ادام الله فضاهم

قتیل نکته پرور در افسوس	چه در دست اینک درانی ندارد	دوست با تم و حزنش سلم	کسی اینجا گریه بانی ندارد
نمایه دامن جان برین چاک	سید روزیکه دانه بی ندارد	که گوید در خشم آن قشیش	که لیلی چشم گریانی ندارد
بود آینه از روی هر خلق	چه چیر تاکه پایانی ندارد	بفک سال او دیدم خوش	لش می بیند و چاه ندارد
ندوی کثرت عشق ست گویا		قتیل کافری بانی ندارد	

قطعه تاریخ الطباع تراویده خامه گهر بار اعجاز نگار او ستادی نیز ناصر علی نصیر سلیم الله القی
 شده ان الفوائد مرزا قتیل طبع
 از روی انبساط دلا سال الطباع
 بشو بگوش به که معین قتیل
 قطعه دیگر از مشفق مهربان خواجه محمد حسن صانه الله عز وجل اثرین

چو مطبوع شد قضاوت قلیل	و دوباره درین مطبوعه بی عدیل	فشرودم تباریخ ادبای جدید
که باشد بقیسین سالش و لیل	درین فکر بودم که تا قف ز غیب	بگفتا بکاتبی مرزا قلیل
قطعه دیگر از قلم عبد الرحمن خان عفی عنه		
ز بی انشاء فصاحت عنوان	طبع شد از کرم حلیل	جستم از چیر خردنار خیش
بسم الله الرحمن الرحیم		

سپاس خاص از دائره مقیاس صانع را از ذکر نقصان بدر و کمال بلال ادبی صنعت از صنایع کمال او و حمد فراوان
و منت بیکران قادری را سر ذکر در ظهور عجایب قدرتش از برآمدن بلال و گرفته شدن ماه قواعد فلاسفه و ضوابط
ایل تخنیم او بین تر و نور از اصول و تبه زین پیرزال همه مخلوقات بر عظمش گواه است و از تمامی مصنوعات
بوجود نیشتن اشتباه اگر بلال است آسمان به پیشانی او و مینایه و اگر بدست کلن ریب از آئینه دلهای زواید و اگر ماه
بر جرش دال است + و اگر در دست اشارت بجهت و جلال + بعثت همچو سرور انبیا علیه الف الف تحیه و ثنا از صنایع
سینعه اوست + و ظهور معجزه شق القمر از برائع بدایه او خرق عادات آن باعث خلق مخلوقات در تمام کائنات
مثل ماه چهارده هجری و آشکار + و معجزات آن هر سپهر رسالت کالشمس نصف النهار شریفش هر اسرار
حکمت است + اقتدایش تباه هدایت + و از نیجاست که هرگاه بهنجیر خلاف شریفش گفتند + بگو
در ونگونی نقد اعتبار بدید است از دست دادند و حکما چون راهی از خود رفتند + سرنگون بچاه ضلالت افتاد
مومننی که یک لحظه مشرف خدمتش نرسیده مستحق نعم جنت نعیم گردید + فرخاد صفت مردمانی که با وصف جنت
و اکسایب میاس نعمت بابرکتش مخاطب آینه آفرید الله لیکد بیت خنک المرحس ابل الکبیت و کلمه کرم که
سرفراز گشتند + و خوشحال کسانی که با وجود یگانگت و قرابت و اتباع کما حقه و اداست صحبت بخلعت
اصحابی کالجورم با هم اقتداییم اشد نعیم معزز و ممتاز + علما و فقها که باین مایانین مصاحبان سید خرم سیدان
اتباع و اقتدا کردند + پیشوایان طریقت و ایمانعت گردیدند + رهبر و راه راست بر آورده ایشان را خطری نیست
و حافظ ضوابط منضبطه ایشان را خوفی نه + آنچه قواعد ایل تخنیم را پس پشت انداخته ابتدای ماه پرودیت بلال
مبغی گردانیدند و در آن غرضیت را از قصد مخصوصیت و هزاران نزاع و از میندیشکار و تعالی شانه که این سره مستقیم

سراسر خط و تقصیر متوقع رحمت رب توفیق عبد الرحمن دل حاجی محمد روشن همان مهر و نیر فتیلت
 مستند به فقها از یقینیات می شمارد و احکام حکما و نجمن مخالفه شریعت را که به اندر ارباب این طبایع می سپردند
 چه هر چه از اصول ایشان حکایت آن بفهم می آید از اکثریت قطع نظر جزئیت آن بهم نمی برآید مگر در حکم این ضابطه
 دریافت روز سنج که از ۱۲۹۹ یک هزار و دویست و نول و نه هجری تا حال ۱۲۶۵ یک هزار و دویست و شصت و پنج هجری است
 هرگاه مراعاتش نموده شده فضا می افتاد و اندک اگر برین ضابطه حکم با کثرت نموده شود زیان است و همین جهت این
 ضابطه را ضابطه گفتن رد المیکن مستخرجین را باید که بر حکم خارج این ضابطه اگر چه بر باره ایالیه افت یقین نیار
 بلکه در صورت تطابق از حکم احکام الحاکمین بدارند که قادر مطلق بر تفاوت عادت هم تواناست و آنچه مطابق عادت
 باشد قدرت بر آن بطریق اولی و تفصیل این اجمال آنکه مثلا ازین ضابطه باید دریافت شد که در سنج تاریخ نیستیم
 است اگر تاریخ سنی سلیقه گردید استبدادی ندارد و همچنین بالعکس در این عادت نیست بلخصه چون
 در صورت مراعات غلط نشد بنا بر علیه این ضابطه را بنا بر تفریح ناظرین عبارت صاف و سلیک تحریر کرده و به ضابطه
 موسوم گردانیده مقدم چون این ضابطه جایز یافت اعداد بعضی حروفی می افتد لهذا اولاد را اعداد آن ضرورت و آن نیز سنج

ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	آحاد
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	عشر
۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	سات
۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۹۰۰	الوف

تدوین یافته اند که در سنج ناهای مراعات ضابطه مرقوم میشود بداند و در وقت سال جامع اعداد آن نیز بخوبی یاد دارند

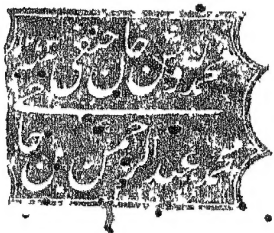
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
یکم	دو	سه	چهار	پنج	شش	هفت	هشت	نهم	ده
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰

اگر قابل طرح باشد یعنی اگر از هفت زیاد باشد و آن مجموع تا نازده خواهد رسید نه زائد از آن چون از پانزده بندگان
 پنج ستارند یک عدد باقی خواهد بود حاصل آنکه بعد طرح در باقی نظر کنند اگر یک باشد بر آن بلال روز یکشنبه خواهد بود
 و اگر دو ماند روز دوشنبه و اگر سه ماند روز سه شنبه و اگر چهار ماند روز چهارشنبه و اگر پنج ماند روز پنجشنبه و اگر شش ماند
 روز جمعه و اگر هفت ماند روز شنبه شمس چون اینهم که روز طالع طالع محرم است ۱۲ هجری است در یافتن ماهیم
 هفت را که عدد حرف معین ماه محرم است یعنی سزا با یک که عدد حرف معین ۱۲ هجری است یعنی اجمع کنیم
 یک عدد دیگر از جانب خود بر آن نیز اینهم مجموع شد گردید بندگان را از آن طرح دهیم و از باقی ماندن دو حکم کنیم که
 اگر خواستند این دویست بر روز دوشنبه بر دی بلال ماه محرم ۱۲ هجری است یا ستم داران چنانچه سال عیاد علیهم السلام
 و الاشارتی بغيريت خواهد فرمود و همچنین اگر کسی که در اینهم که روز طالع بلال صفر است مذکور که کدام روز است
 باید که دور که عدد حرف شهر صفت است یعنی **ب** با یک که عدد حرف ۱۲ هجری است یعنی اجمع کنیم و
 حاصل جمع یک عدد از جانب خود بغير انهم مجموع چهار شدند و آن قابل طرح نیست گویا همین چهار باقی ماندن
 پس از باقی ماندن چهار حکم کنیم که اگر شصت خالق لیل و نهار و دو گار است بر روز چهارشنبه بر روز بلال صفر خالی
 از خون و خطر خواهد بود و بر همین قیاس است استخراج حکم طالع بلال با همین اندیشه و گذشته فائدت هرگاه
 که روز پنجشنبه ۱۲ هجری در یافت کنند باید که سه را که عدد حرف شهر ۱۲ هجری است یعنی اجمع با چهار که عدد
 حرف ۱۲ هجری است یعنی ده جمع کنند و بر سزا مل اجمع یک عدد از جانب خود بغير انهم مجموع ده گشت
 شدند بندگان طرح دهند و از باقی ماندن یک حکم کنند که طالع بلال ۱۲ هجری است یا ستم داران چنانچه سال عیاد علیهم السلام
 هرگاه بد ریافت روز بر آن بلال ماه مبارک رمضان ۱۲ هجری است که باید که پنج را که عدد حرف شهر
 مودود است یعنی ۸ با چهار که عدد حرف ۱۲ هجری است یعنی ده جمع کنند و بر سزا مل اجمع یک عدد از جانب خود
 و دیگر بغير انهم مجموع که ده حاصل شدند بندگان طرح دهند و از باقی ماندن سه حکم کنند که بر روز سه شنبه بلال
 ماه مبارک رمضان بطریق براءت استعمال ثبوت فتح ابواب بنان کلید صبر صامان اشارت فرمود
 و بر این قیاس است تا آنکه شخصی است این قدر بعلم الیقین و انا و خاطر دارند که طالع صانع صانع چون حسب
 قواعد استخراج معقول مانعی ناقص و غفول لازم نیست بلکه اگر حکم ضایع و مشرطه سطا بقوت بطالع بلال بقدرت

تا در این طایفه پیوسته و تعلق پذیرند و این مقنن هم از مصالح ضالعی بی نهایتا احکام دارند و احکام
 مال این ضابطه بر این احوال است که قطعه قرطاسی کوبیده بر آن سطرین چند از عبارت های خط مایه
 مرقوم که حاملی بود در سطرین اول از دستوری بود و علم علمای زمان فضل کلامی دوران حیرت معنی شمر
 و اقصی نکات شفی و علی مولوی احمد علی چریا کو بی برای شاگرد خود که استادان سائده و روکار مدینه
 با عمل اکل سبیل بدل المعی عصر نو ذی آوان شیخ وقت مصر ایا اتنان جناب مولوی خوا و هم
 صدر اهد بر کسب کا پیورین ذی العز و الجلال صاحب الفضل الکمال تذکره مورخان ملت سند توار
 قطعه جناب مولوی عبدالقادر خان افغان علی جمال العفو و الغفران شیخ هدیه دره آورده و در دو پاره
 بزرگ از کارن ریاست اعمده مقفول امارت ناهان علوم مجید و اطفال مقنن غوی مجتهد در جم
 لطافت انطه و مواهب عقل اشرف و در اولی اشرف مایه و اتمار افاد و اتمار و دار
 شمس افغان تا باز تو یعنی بواسطت هر دو صاحبزاده جناب قاضی صاحب مقفول العی و اتمار و دار
 رکبید و اتمار که مقفول است بهر سبب تا بکلیه عبارت صاف بتوضیح مناسب است و این
 گوشتی اندام گرد برامید از و این که ابتدای عمل تمهید نمایند و بدو صاحب مقفول این سر و قه که در این

در این طایفه دیگر چای دریافت همراه قری که در این طایفه

اگر چه در این طایفه دیگر چای دریافت همراه قری که در این طایفه
 است و هم در این طایفه دیگر چای دریافت همراه قری که در این طایفه

و چه در این طایفه دیگر چای دریافت همراه قری که در این طایفه
 در این طایفه دیگر چای دریافت همراه قری که در این طایفه

891554
CALL No { ق ۳۴۰۷ ACC NO ۳۴۰۷
AUTHOR تہیل، میرزا
TITLE رقصات، میرزا قہیل

--	--	--	--

MAULANA AZAD LIBRARY
ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:-

1. The book must be returned on the date stamped above
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

